Sociale Veiligheid

in onderwijs en kinderopvang

- SYSTEEMAANPAK
- BESTUUR EN BORGING
- BELEID EN REGELS
- MELDCODE
- WERKWIJZE VEILIG THUIS
- DOORONTWIKKELING
- PROTOCOLLEN
- MEER INFORMATIE EN CONTACT

KINDEREN

Educatie

Klankbord

Monitoren welbevinden

OUDERS

Opvoedprofessional als partner

(G)MR/Ouder-commissie

(EXTERNE) VERTROUWENSPERSOON

Advies

Klachten/ vragen

Taken

OPVOED-PROFESSIONAL

Beroepscode

Taken

Kennis

Monitoren welbevinden

Dossier

Signaleren

Ouders als partner

Overleg met collega's

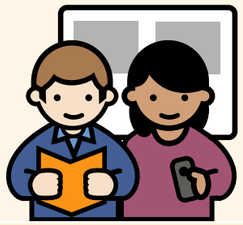

EXTERNE PROFESSIONALS

Ondersteuning

Extern netwerk

MANAGER SOCIALE VEILIGHEID

Taken

Handhaven beleid

Personeels-beleid

Calamiteiten

Wegen zorg

Incidentenregistratie

ONDERSTEUNEND PERSONEEL

Beroepscode

Overleg met collega's

Signaleren

AANDACHTS-FUNCTIONARIS

Huiselijk geweld en kindermishandeling

Interne coach

Taken

Wegen zorg

Dossier Meldcode

Contact met ouders

Overleg met externe professionals

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

SSBA

kindkracht 0/12

Educatie

Klankbord

Monitoren welbevinden

KINDEREN

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

KINDEREN

Educatie

Educatie

Om sociale veiligheid binnen K&O te borgen wordt gebruik gemaakt van effectieve methodes of methodes/activiteiten die zich richten op educatie, houding/meningsvorming en de sociale omgeving van K&O. Om dit laatste te beoordelen kijken K&O naar de vier pijlers van de Gezonde School.

In de methodes/activiteiten staan de sociaal-emotionele ontwikkeling centraal en de relationele en seksuele ontwikkeling centraal. Doordat zowel op de kinderopvang als het onderwijs aandacht wordt besteed aan de thema's 'sociaal-emotionele ontwikkeling' en 'relaties en seksualiteit' ontstaat een veilig, voorspelbaar klimaat waarbinnen pro sociaal- en leer bevorderend gedrag systematisch worden bekrachtigd en ongewenst gedrag eenduidig wordt omgebogen. De kinderen weten wat er in K&O van hen verwacht wordt en gedragen zich daarnaar. Voor de meeste kinderen biedt deze sociale omgeving voldoende basis om zich goed te kunnen ontwikkelen.
Naast het methodisch lesgeven, is het onderwerp sociale veiligheid ook in het dagelijks handelen van onze professionals verweven.
In het document: '(les)methodes en kind-/ leerlingvolgsystemen t.b.v. sociale veiligheid' zijn effectieve methodes terug te vinden waarvan K&O gebruik kan maken.

Lessen sociaal emotionele ontwikkeling

School geeft in alle groepen structureel les over sociaal emotionele ontwikkeling middels een (effectieve) methode. Dit betekent dat er elke maand minimaal drie lessen van ongeveer een uur worden gegeven. In de schoolgids is per school beschreven van welke methode gebruik gemaakt wordt.

De kinderopvang maakt gebruik van een VVE erkende methode voor de 0-4 groepen. De locaties van de kinderopvang geven structureel aandacht aan sociaal emotionele ontwikkeling middels deze methodes. Elke maand worden er minimaal 3 momenten ingeroosterd om gericht aan de gang te gaan met het thema.
Ook op de BSO groepen wordt aandacht besteed aan de sociaal emotionele ontwikkeling. Tijdens de activiteiten wordt ingezet op het vergroten van sociale competenties, het (h)erkennen van gevoelens, het aangeven van grenzen en een positief zelfbeeld.

Tussen kinderopvang en onderwijs vindt per (toekomstig) kindcentrum minimaal 1x per jaar afstemming plaats over de leerlijn voor de sociaal-emotionele ontwikkeling om de doorgaande lijn te kunnen bewaken.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

KINDEREN

Educatie

Lessen relaties en seksualiteit

School geeft in alle groepen structureel les over Relaties en Seksualiteit uit het lespakket Kriebels in je buik. Dit betekent dat minimaal elke maand een les van ongeveer een uur over het onderwerp wordt gegeven. Tijdens de lessen komen lichamelijke ontwikkeling & zelfbeeld, voortplanting & gezinsvorming, sociale- & emotionele ontwikkeling en seksuele weerbaarheid aan bod. Hiervoor wordt een leerlijn opgesteld.

Voor de kinderopvang is er geen expliciete methode voor het thema Relaties en Seksualiteit. Om zo effectief mogelijk aandacht te besteden aan het thema zal in de groepen 0-4 jaar gebruik gemaakt worden van de methode ‘ik en mijn lijf’, aanbevolen prentenboeken van Rutgers en zal in het bestaande programma minimaal 1 keer per maand aandacht besteed worden aan Relaties en Seksualiteit waarbij de volgende thema’s terug zullen komen: lichamelijke ontwikkeling, zelfbeeld, vriendjes en vriendinnetjes, het gezin/gezinsvorming en (seksuele) weerbaarheid.

Ook op de BSO groepen wordt aandacht besteed aan Relaties en Seksualiteit. Tijdens de activiteiten komen de onderwerpen lichamelijke ontwikkeling & zelfbeeld, voortplanting & gezinsvorming, sociale- & emotionele ontwikkeling en seksuele weerbaarheid aan bod.

Tussen kinderopvang en onderwijs vind per (toekomstig) kindcentrum minimaal 1x per jaar afstemming plaats over de leerlijn Relaties en Seksualiteit om de doorgaande lijn en aansluiting op elkaar te kunnen bewaken. Bij het opzetten van de leerlijn wordt ook gekeken naar de mogelijkheden om in alle groepen in dezelfde weken de lessen Relaties en Seksualiteit te laten plaats vinden.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

KINDEREN

Klankbord

Klankbord

Kinderen zijn het klankbord om te zien hoe het gesteld is met de sociale veiligheid binnen K&O of in de groep. Er zijn veel manieren om kinderen te betrekken bij het verbeteren van- en praten over het onderwerp welbevinden en sociale veiligheid. Hieronder wordt een tweetal voorbeelden gegeven.

Wat voor cijfer geef jij deze week?

De groep kan elke week een cijfer geven aan de ervaren veiligheid of het welbevinden. Hoe groter het verschil is tussen de cijfers (een drie geeft een andere beleving weer dan een tien), hoe belangrijker het gesprek erover is. Dit gesprek kan individueel, maar ook in de groep plaatsvinden. Zeker als veel kinderen de veiligheid als matig of slecht beoordelen. Tegelijkertijd geeft een gesprek onze opvoedprofessional ruimte om bespreekbaar te maken wat zij/hij signaleert of waarover zorgen zijn. Hierbij kan natuurlijk ook verwezen worden naar de vertrouwenspersoon.

Kinderraad

Kinderen hebben ideeën en meningen over hun plezier binnen K&O en hoe het leren kan toenemen. Door het instellen van een kinderraad ervaren kinderen dat er naar hun ideeën geluisterd wordt. De leden van de raad kunnen een aanspreekpunt zijn voor andere kinderen om ideeën en meningen aan te dragen. Zij kunnen meepraten over het beleid en iets doen aan zorgen die leven. Doordat kinderen van de kinderraad op een democratische wijze actief participeren en meedenken, is er ook aandacht voor burgerschapsvorming. Kinderen krijgen hiermee ook eigen verantwoordelijkheid voor de sociale veiligheid. En worden zo burgers, die op deze wijze actief kunnen deelnemen aan het verbeteren van het welbevinden of de sociale veiligheid binnen K&O.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

KINDEREN

Monitoren welbevinden

Monitoren welbevinden

Kindvolgsysteem

Bij het voeren van sociaal veiligheidsbeleid is het essentieel dat we als K&O weten hoe het met de beleving van sociale veiligheid en het welbevinden van zowel kinderen als medewerkers binnen de organisatie gesteld is.

Vanuit de wet sociale veiligheid, wet Meldcode en wet Kinderopvang zijn K&O verplicht de kinderen te monitoren op ontwikkeling, grensoverschrijdend gedrag en of er signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling zijn. Daarnaast verplicht de wet sociale veiligheid het onderwijs om kinderen in groep 6 t/m 8 minimaal één keer per jaar te monitoren op hun veiligheidsbeleving.
De monitoring moet drie soorten vragen bevatten:

- Vragen naar het vóórkomen van incidenten op school
- Vragen over de veiligheidsbeleving van kinderen
- Vragen over het welbevinden van kinderen

Doorgaans volstaan hiervoor de standaard vragen uit het kindvolgsysteem. Een voorbeeld van een vragenlijst om de veiligheid te monitoren is te vinden in: Vragenlijst kinderen sociale veiligheid.

De wet verplicht K&O om de uitkomsten van de vragenlijsten te analyseren en, als nodig, aanpassingen in de groep of binnen K&O door te voeren. Hierbij kan gedacht worden aan het aanscherpen van toezicht of het opnieuw onder de aandacht brengen van regels. Ook kan per groep bekeken worden of extra lessen, een ouderbijeenkomst of weerbaarheidstraining de veiligheid kan verbeteren.

Het kindvolgsysteem werkt vaak ook met vragenlijsten voor opvoedprofessionals. Dit geeft signalering een extra waarde, omdat de uitkomsten van kinderen en opvoedprofessionals vergeleken kunnen worden.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

Opvoedprofessional als partner

(G)MR/Ouder-commissie

OUDERS

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

OUDERS

Opvoedprofessional als partner

Opvoedprofessional als partner

Ouders zijn de primaire opvoeders. Daarbij zijn ze hoofdverantwoordelijk om hun kind(eren) gezonde normen en waarden op sociaal gebied mee te geven. En toch worden kinderen ook zo'n 30 uur opgevoed door opvoedprofessionals. Leerkrachten, pedagogisch medewerkers, buurtwerkers en sportcoaches zijn als professionals intensief bezig met educatie en vorming, waaronder ook voor een groot gedeelte sociale ontwikkeling en veiligheid.

Een goede samenwerking tussen K&O en ouders zorgt voor draagvlak om de sociale veiligheid binnen K&O vorm te geven. Hierbij vormt de driehoek ouder-K&O-kind de basis. Kindkracht 0/12 en SSBA hanteren een open communicatie met ouders, waarbij visie en beleid uitgedragen wordt via verschillende media. Naast communiceren via deze media moeten ouders, kinderen en professionals ook in de praktijk ervaren waar K&O voor staat en dat gedragsregels worden toegepast en gehandhaafd.

Deze samenwerking tussen ouders en professionals zorgt voor een betere afstemming tussen de opvoeding thuis en begeleiding op K&O. Ook geeft deze samenwerking duidelijk aan welke onderlinge verwachtingen er zijn rond het onderwerp. Daarbij scherpen kennis en ervaring zich voortdurend aan elkaar aan, waardoor opvoeding en ontwikkeling zo optimaal mogelijk zijn. Als ouders en K&O immers overeenkomstige normen en waarden uitstralen, bevordert dit het sociaal gezonde gedrag en de gehele sociale veiligheid van het kind.

In het contact met ouders hanteren we de volgende uitgangspunten:

- Ouders en K&O zijn partners in de opvoeding en de ontwikkeling van de kinderen. Wij hebben daarin een gezamenlijk verantwoordelijkheid.
- Opvoeding heeft invloed op de ontwikkeling van een kind. Daarom willen wij ouders hierbij ondersteunen en indien nodig in contact brengen met hulpverlenende en ondersteunende instanties.
- Ouders en professionals dragen gezamenlijk verantwoordelijkheid voor het kind.
- Communicatie met ouders wordt afgestemd.

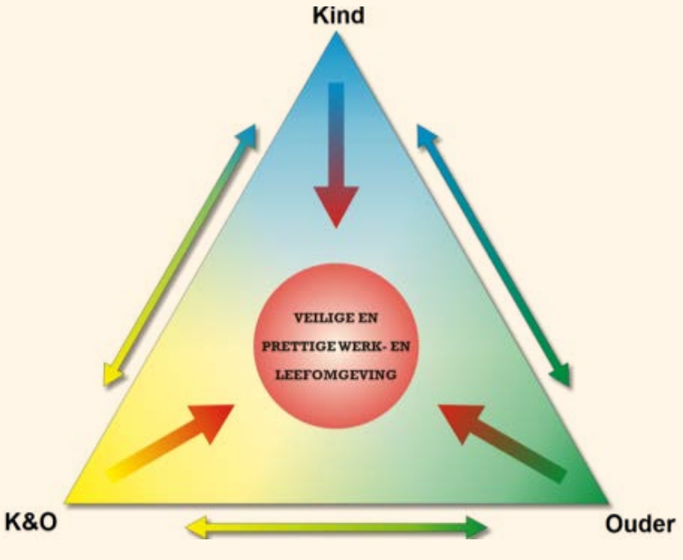

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

OUDERS

Opvoedprofessional als partner

Dit willen we bereiken door een goede relatie met alle ouders te onderhouden. Het uitgangspunt is dat ouders zich welkom en gewaardeerd voelen als ervaringsdeskundige met betrekking tot hun kind(eren). In het belang van de ontwikkeling van de kinderen vinden wij het belangrijk om elkaar tijdig op de hoogte te houden van gebeurtenissen, ontwikkelingen en vorderingen.
Bij problemen in de groep(en) werken wij actief samen met ouders om de veiligheid te herstellen. Hierbij hanteert de organisatie het protocol 'grensoverschrijdend gedrag, schorsen en verwijderen'.

Signalen zullen, op korte termijn, professioneel en objectief besproken worden en ouders weten hoe K&O met signalen en zorgen omgaat. Als samenwerking tussen ouders en K&O niet leidt tot verbetering van de gesignaleerde zorg waarbij er sprake is van verwaarlozing, mishandeling, misbruik en/of huiselijk geweld, draagt de opvoedprofessional de zorg over aan de aandachtsfunctionaris Huiselijk Geweld en Kindermishandeling die verder gaat met de volgende stappen van de Meldcode.
Als er zorg wordt vastgesteld wordt deze vaak ook gedeeld door ouders. Ouders ervaren soms schaamte of moeite om de zorg te erkennen en om hierover in gesprek te gaan. Vaak is er tijd nodig om zorgen te (h)erkennen. Het gesprek met ouders heeft meerwaarde als de opvoedprofessional zich opstelt als opvoedpartner van ouders. Uitganspunt hierbij is 'we werken samen ten gunste van de ontwikkeling en veiligheid het kind'.

Concrete handelingsadviezen

- Stel vast waarover er zorgen bestaan. Benoem de zorg zo objectief mogelijk.
- Bepaal, voor het gesprek met ouders, welk doel het gesprek heeft.
- Bespreek de bestaande zorg en vraag ouders of deze wordt herkend.
- Houdt rekening met schaamte en het (intellectueel) vermogen van ouders.
- Refereer aan (eerder besproken) zorgen uit het dossier waar van toepassing.
- Maak realistische afspraken met ouders over meetbare veranderingen.
- Maak een vervolgafspraak.
- Maak een verslag met daarin de afspraken en de vervolgafspraak.
- Leg het gesprek en de afspraken vast in het dossier.
- Verstrek een kopie aan ouders.
- Laat ouders het verslag ondertekenen indien zorgen groot zijn.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

OUDERS

(G)MR/Ouder-commissie

(Gemeenschappelijke) Medezeggenschapsraad

De volgende paragraaf is enkel van toepassing op het onderwijs.

Sociale veiligheid wordt beïnvloed door alle partijen die in en om de school aanwezig zijn. Naast onderwijsprofessionals zijn ouders de belangrijkste beïnvloeders van sociale veiligheid. Voor de school is het van belang dat deze twee partijen goed samenwerken. De medezeggenschapsraad (MR) is een wettelijk rechtsorgaan waarbinnen deze twee partijen vertegenwoordigd zijn. De MR adviseert en heeft instemmingsrecht betreffende beleidswijzigingen op schoolniveau en elementen over schoolorganisatie. Dit alles in het belang van het goed functioneren van de school. De MR heeft een adviesrol betreffende dit ontwikkelde sociaal veiligheidsbeleid en kan tevens een belangrijke rol spelen bij het monitoren van de implementatie en de handhaving ervan.

Gemeenschappelijke medezeggenschapsraad

Doorgaans heeft de medezeggenschapsraad van een basisschool een aantal bevoegdheden/ taken overgedragen aan de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR). Deze raad houdt zich bezig met school overstijgende zaken. De GMR voert overleg met het bestuur van SSBA over het sociaal veiligheidsbeleid. Zij toetst het beleid en zal al dan niet akkoord geven. Het vormt zo een belangrijke schakel tussen (de besluiten van) het bestuur en de scholen.

Voor meer informatie betreffende de wettelijke kaders omtrent de (gemeenschappelijke) medezeggenschapsraad verwijzen wij door naar artikel 10 tot en met 16 van de Wet medezeggenschap op Scholen (WMS) http://wetten.overheid.nl/BWBR0020685/2015-08-01#Hoofdstuk3

De volgende paragraaf is enkel van toepassing op de Kinderopvang.

(Centrale) Oudercommissie

Sociale veiligheid wordt beïnvloed door alle partijen die in en om de kinderopvang aanwezig zijn. Naast pedagogisch professionals zijn ouders de belangrijkste beïnvloeders van sociale veiligheid. Voor de kinderopvanglocatie is het van belang dat deze twee partijen goed samenwerken. De oudercommissie is een wettelijk rechtsorgaan waarbinnen de ouders vertegenwoordigd zijn. De oudercommissie adviseert al dan niet gevraagd over beleidswijzigingen en elementen over de kinderopvangorganisatie. Dit alles in het belang van het kwalitatief functioneren van de kinderopvanglocatie. De oudercommissie heeft een adviesrol betreffende dit ontwikkelde sociaal veiligheidsbeleid en kan tevens een belangrijke rol spelen bij het monitoren van de implementatie en de handhaving ervan.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

OUDERS

(G)MR/Ouder-commissie

Centrale oudercommissie
De oudercommissies van de kinderopvanglocaties hebben een aantal adviserende taken overgedragen aan de centrale oudercommissie. De centrale oudercommissie vertegenwoordigt alle oudercommissies en voert overleg met de directie van Kindkracht over het sociaal veiligheidsbeleid. Het adviseert en toetst het beleid van de directie van Kindkracht en vormt zo een belangrijke schakel tussen (de besluiten van) de directie en de kinderopvanglocaties.

Voor meer informatie over afspraken betreffende de (centrale) oudercommissie verwijzen wij door naar de oudercommissie reglementen en het huishoudelijk reglement van de oudercommissies. Deze zijn via de website in te zien.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

Advies

Klachten/
vragen

Taken

**(EXTERNE)
VERTROUWENSPERSOON**

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

(EXTERNE) VERTROUWENSPERSOON

Advies

Advies

Als er sprake is van (seksueel) grensoverschrijdend gedrag, pesten en intimidatie, discriminatie, (kinder)mishandeling, (huiselijk) geweld, aanranding en/of verkrachting kunnen betrokkenen onze vertrouwenspersoon om advies vragen. Omdat dit onderdeel de kern vormt van de taak van de vertrouwenspersoon is het van belang dat hierover een eenduidig beeld bestaat bij alle betrokkenen en de melder in het bijzonder.

Als betrokkenen contact zoeken met de vertrouwenspersoon is het in de eerste plaats van belang om toelichting te geven op de mogelijkheden en beperkingen die een vertrouwenspersoon heeft. De taken van de vertrouwenspersoon zijn uitgewerkt onder de ‘button’ taken.

Adviesmogelijkheden en -beperkingen om vooraf met de betrokkenen/melder te bespreken:

- alles wat besproken wordt is vertrouwelijk. Alleen als er bijvoorbeeld sprake is van een (zwaar) misdrijf, kan het nodig zijn deze vertrouwelijkheid te doorbreken omdat er dan meldplicht geldt (ongeacht functie en taak). Dit wordt dan wel eerst met de betrokkenen besproken;
- gesprekken zijn objectief van aard. Er wordt geluisterd naar de betrokkene zonder oordeel;
- er worden alleen stappen gezet als de betrokkene dit vraagt. Betrokkenen houden de regie, tenzij de wet anders voorschrijft, zoals eerder benoemd;
- de vertrouwenspersoon probeert, indien mogelijk, melder en beklaagde of bevoegd gezag in gesprek te brengen om het probleem op te lossen;
- de vertrouwenspersoon adviseert betrokken(en) over (interne en externe) stappen zodat betrokken(en) deze zelfstandig kunnen nemen.

- Betrokkenen kunnen de vertrouwenspersoon om ondersteuning vragen in de vorm van:
  - gesprekken waarin de zorg/klacht in beeld gebracht wordt;
  - bijwonen van een gesprek tussen betrokkenen en/of bevoegd gezag;
  - helpen bij het opstellen van een brief gericht aan de beklaagde en/of bevoegd gezag;
  - begeleiding of organiseren van een begeleider die meegaat bij het doen van aangifte bij de politie;
  - het organiseren van hulp of verwijzen naar hulpverleningsinstanties.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

(EXTERNE) VERTROUWENSPERSOON

Klachten/ vragen

Klachten/vragen

K&O is wettelijk verplicht om een klachtenregeling te hebben, waardoor betrokkenen laagdrempelig een klacht kunnen indienen. De klachtenregeling geeft aandacht aan de wijze waarop zorgen en klachten kunnen worden voorgelegd en vervolgstappen die de melder hierin mag verwachten. Bevoegd (bestuurlijk) gezag, de interne vertrouwenspersoon en de externe vertrouwenspersoon maken deel uit van de klachtenregeling. Bij vragen, zorgen en klachten kan de melder aankloppen bij de interne vertrouwenspersoon, of de externe vertrouwenspersoon als de melder meer afstand en objectiviteit wenselijk vindt. De gesprekken met de intern en extern vertrouwenspersoon zijn vertrouwelijk. Hij/zij is onpartijdig en deelt informatie alleen *geanonimiseerd* met het bevoegd gezag, tenzij de melder expliciet om openheid heeft gevraagd.
De vertrouwelijkheid geldt binnen de kaders die wetgeving omtrent privacy en sociale veiligheid hiervoor stellen.
Bij wetsovertreding heeft onze vertrouwenspersoon de meldplicht om informatie direct kenbaar te maken aan bevoegd gezag en (indien nodig) justitie.

Zie voor meer informatie de klachtenregeling van SSBA en Kindkracht.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

(EXTERNE) VERTROUWENSPERSOON

Taken

Taken

Functie/rol:

School:
Professional als intern vertrouwenspersoon

Kinderopvang:
Professional als intern vertrouwenspersoon
Voor onderwijs jeugdgezondheidszorg extern vertrouwenspersoon.

De beoogde aanpak betreffende sociale veiligheid vraagt om professionals die kunnen reageren op situaties in en om de organisatie die voortkomen uit sociale- of fysieke onveiligheid. Ouders, kinderen en professionals hebben het recht op een objectieve gesprekspartner om hun verhaal te doen en advies te vragen. Daarbij moet K&O beschikken over een klachtenregeling.

Onze Vertrouwenspersoon (VP) is een medewerker die oog heeft voor sociale onveiligheid, waaronder (seksueel) grensoverschrijdend gedrag, pesten en intimidatie, discriminatie, mishandeling, (huiselijk) geweld, aanranding en/of verkrachting. Bovenstaande gedragingen kunnen van toepassing zijn op opvoedprofessionals, ouders en kinderen.

Onze VP werkt doorgaans binnen onze organisatie, kent de organisatie goed, is bekend bij opvoed-professionals, ouders en kinderen en heeft een benaderbare uitstraling. Onze VP werkt actief aan het bevorderen van sociale veiligheid door zichzelf actief kenbaar te maken in de schoolgids/locatiefolder, op de website en tijdens bijeenkomsten. Ook voor kinderen zorgt de VP dat hij/zij zichtbaar en/of benaderbaar is.

De gesprekken met de VP zijn vertrouwelijk. Hij/zij is onpartijdig en deelt informatie alleen geanonimiseerd met het bevoegd gezag, tenzij de melder expliciet om openheid heeft gevraagd.
De vertrouwelijkheid geldt binnen de kaders die de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en de Wet Sociale Veiligheid hiervoor stellen.
Bij een wetsovertreding heeft de VP de plicht om informatie direct kenbaar te maken aan bevoegd gezag en (indien nodig) justitie.

De werkzaamheden van onze VP hangen (deels) samen met onze klachtenregeling. De klachtenregeling geeft aandacht aan de wijze waarop zorgen en klachten kunnen worden voorgelegd en vervolgstappen die de melder hierin mag verwachten. Samen met het bevoegd (bestuurlijk) gezag zijn de interne VP en de externe vertrouwenspersoon aanspreekpunten binnen deze regeling.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

(EXTERNE) VERTROUWENSPERSOON

Taken

Een melder kan wanneer hij/zij, om welke reden dan ook, niet met de interne VP in contact wil komen, ook aankloppen bij de externe vertrouwenspersoon. De externe vertrouwenspersoon werkt niet in de locatie en heeft daarmee meer afstand tot de organisatie.

Externe vertrouwenspersoon

De externe vertrouwenspersoon functioneert als aanspreekpunt bij meldingen en klachten over machtsmisbruik en wanneer de melder niet naar de interne VP wil. Hij/zij gaat na wat de melder reeds heeft ondernomen om de klacht op te lossen. Samen met de melder zoekt deze naar een oplossing en ondersteunt de melder bij eventuele verdere stappen. De gesprekken met de externe vertrouwenspersoon zijn evenals die met onze VP strikt vertrouwelijk.

De contactgegevens van onze vertrouwens-persoon en de externe vertrouwenspersoon zijn te vinden onder ‘meer informatie en contact’.

De taken van onze vertrouwenspersoon:

Bevorderen van sociale veiligheid

Sociale veiligheid vraagt onderhoud en een duidelijke procedure als er zaken misgaan. De VP draagt bij aan sociale veiligheid door:

- zichtbaar te zijn voor alle doelgroepen (middels school-/locatiegids, website, jaarverslag en bij bijeenkomsten);
- het regelen/verzorgen van voorlichting(smateriaal) over relevante onderwerpen voor opvoedprofessionals, ouders en kinderen.

Opvang en begeleiding

De belangrijkste taak van de VP is het opvangen en ondersteunen van de melder. Deze ondersteuning krijgt vorm middels onderstaande taken:

- het voeren van gesprekken;
- het vaststellen van de kern van de zorg/klacht;
- advies geven over te nemen vervolgstappen;
- het begeleiden van een melder bij het indienen van een klacht;
- organiseren van bemiddeling tussen melder en bevoegd gezag, mits op verzoek van de melder;
- ondersteunen van de melder bij het doen van aangifte bij de politie;
- het verwijzen van de melder naar interne en externe

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

(EXTERNE) VERTROUWENSPERSOON

Taken

hulpverlening;
- bijhouden van een beschermde administratie omtrent klachten, advies en vervolgstappen (conform de AVG).

Beleidsadvisering

Sociale veiligheid vraagt om cyclische procesvoering. Een planmatige (Plan) aanpak wordt uitgevoerd (Do). Er wordt bekeken hoe het plan uitwerkt (Check) in de praktijk en vervolgens leidt dat tot aanpassingen (Act) waar nodig. Deze cyclus wordt ook wel de PDCA-cyclus genoemd. Binnen deze cyclus heeft de VP de verantwoordelijkheid:

- om actuele trends en ontwikkelingen over de uitwerking (check) van beleid geanonimiseerd kenbaar te maken aan het bevoegd gezag;
- om een geanonimiseerde (half)-jaarrapportage te maken om beleidsuitwerking te monitoren;
- om halfjaarlijks afstemming te zoeken met de manager sociale veiligheid en de aandachtsfunctionaris HGKM op basis van monitoring van de ervaren sociale veiligheid onder kinderen en opvoedprofessionals en de incidentenregistratie;
- (on)gevraagd advies te geven over wenselijke beleidsaanpassingen om sociale veiligheid en/of de klachtenprocedure te verbeteren.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

OPVOED-PROFESSIONAL

Beroepscode

Beroepscode

INLEIDING

Deze beroepscode is in MAAND 2018 opgesteld door Kindkracht-SSBA. Door middel van werkvormen waar alle teams en professionals aan konden deelnemen is inhoud gegeven aan deze gemeenschappelijke beroepscode waar de professional zich binnen Kindkracht-SSBA aan willen houden. De code is verder aangescherpt op basis van de actuele eisen vanuit de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG, 2018), het sociaal veiligheidsbeleid van Kindkracht-SSBA en kennis van de kinderopvang- en onderwijssector. Om de twee jaar wordt bekeken of er redenen zijn om de code te herzien. Waar in dit stuk gesproken wordt over ouders kan ook verzorgers gelezen worden.

Wat is een beroepscode?

Een beroepscode bevat ethische en praktische normen en beginselen die horen bij de uitoefening van het beroep. De beroepscode geeft een aantal algemene regels en richtlijnen. De beroepscode kan niet voor iedere professional en voor elke situatie gedetailleerd voorschrijven hoe er gehandeld moet worden. De professional moet zelf, op basis van die regels en richtlijnen, in elke specifieke praktijksituatie de beste aanpak kiezen. Uiteraard moet daar voortdurend over gecommuniceerd worden met collega's en leidinggevenden.

Waarom een beroepscode?

De beroepscode is bedoeld voor alle professionals van Kindkracht-SSBA. De beroepscode is bedoeld als middel om de kwaliteit van de beroepsuitoefening in K&O te bewaken en te vergroten. Daarnaast speelt de beroepscode een rol in het voorkomen van ongewenst gedrag vanuit de professional die het aanzien van het beroep kan schaden. Voor nieuwe collega's en professionals in opleiding, binnen onze organisaties, kan de beroepscode een hulpmiddel zijn bij hun professionele opstelling.

De betekenis van de beroepscode?

De beroepscode is geen wet. Wel heeft de code een relatie met bestaande wet- en regelgeving. De bepalingen van de beroepscode zijn opgesteld in de geest van bijvoorbeeld de Internationale Rechten van het Kind, die door Nederland zijn onderschreven.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

OPVOED-PROFESSIONAL

Beroepscode

DE K&O PROFESSIONAL ALS BEROEPSBEOEFENAAR

Professionele opstelling

De professional is verantwoordelijk voor het eigen beroepsmatig handelen, legt daarover verantwoording af en kent hierbij de grenzen van het beroep. Ook is hij/zij zich bewust van de voorbeeldfunctie en handelt hiernaar.
De professional handelt vanuit professionele intuïtie op basis van kennis, werkervaring en reflectief vermogen en praat in neutrale en positieve bewoordingen over kinderen. Daarbij maakt de professional gebruik van de pedagogische inzichten die binnen de kinderopvang en het onderwijs gangbaar zijn. Daarnaast anticipeert de professional op het gedrag van kinderen en benadert kinderen specifiek waar dat wenselijk is. Als deze begeleiding niet meer afdoende blijkt schakelt de professional interne en later externe hulp in.
Als anderen opdrachten verstrekken, toetst de professional of deze inzichten in overeenstemming zijn met de algemeen aanvaardbare normen, zoals deze onder andere in deze beroepscode en in wet- en regelgeving zijn beschreven.
Tijdens lessen en op de groepen wordt de telefoon niet gebruikt voor privézaken, tenzij er sprake is van een noodgeval. Ook wordt tijdens de lessen en op de groepen geen gebruik gemaakt van sociale media, tenzij door de locatieleiding anders bepaald, waarbij geldt dat dit binnen de geldende afspraken van K&O gebeurt.

Voorbeeld: de professional krijgt van een ouder het verzoek om krachtig op te treden als het kind niet direct luistert. Desnoods moet er maar een straf worden gegeven, aldus de ouder. De professional gaat daarop in gesprek met deze ouder. De professional geeft aan dat hij of zij niet kan voldoen aan het verzoek en legt uit hoe wordt omgegaan met ongewenst gedrag. Tevens geeft hij of zij de ouder tips om positief gedrag te stimuleren.

Ambassadeur

De professional is een ambassadeur van haar vak. Dit betekent bijvoorbeeld dat:

- de professional zich als ambassadeur opstelt in de benadering naar kinderen, hun ouders en externen.
- de professional zorgdraagt voor een goede persoonlijke hygiëne en ervoor zorgt dat kleding recht doet aan de beroepsrol en de positie als professional.

Verwezenlijking van de doelstellingen
De professional werkt mee aan de verwezenlijking

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

OPVOED-PROFESSIONAL

Beroepscode

van de doelstelling(en) van de organisaties voor K&O en de ontwikkeling van het beleid. De professional levert een actieve bijdrage door op basis van zijn/haar professionele deskundigheid belangrijke ontwikkelingen onder de aandacht van de organisatie te brengen en daar waar nodig de organisatie aan te spreken op de afgesproken kwaliteitseisen zoals o.a. vermeld in het beleidsplan sociale veiligheid.
Behaalde doelstellingen en successen worden gedeeld met, benoemd naar en gevierd met elkaar, kinderen en ouders.

Voorbeeld: de professional neemt plaats in een werkgroep die tot taak heeft om het pedagogisch werkplan aan te passen op basis van nieuwe pedagogische inzichten.

Respectvol opvoeden

Elk gezin heeft een eigen cultuur met eigen waarden en normen en ieder kind heeft zijn eigen integriteit. De professional verzorgt en begeleidt het kind dan ook met respect, zonder onderscheid te maken in levensbeschouwing, waarden, normen en gewoonten van het kind en de ouder. De professional zet zich in voor een sfeer waarbinnen elk kind zich thuis voelt.
De professional en ouders gaan respectvol met elkaar om.

Voorbeeld: een ouder wil niet dat een kleuter vies wordt bij het buiten spelen. De professional vindt het belangrijk dat het kind zich door spel goed kan ontwikkelen. Deze gaat de dialoog aan met de ouder en vraagt door: waarom is het niet vies worden voor de ouder belangrijk?
De professional wil zo veel mogelijk rekening houden met de wensen van de ouder en wil afspreken dat het kind wel in de zandbak speelt, maar dat de ouders kleren meegeven die het kind kan aantrekken tijdens het buiten spelen, zodat het kind schone kleren aan heeft als de ouder het komt ophalen.

Dossiervorming

De professional verzamelt de gegevens over het kind en zijn situatie die van belang zijn bij de professionele beroepsuitoefening in het kind-/leerlingdossier en behandelt deze vertrouwelijk. In een kind-/leerlingdossier moeten relevante zaken kort, feitelijk en inzichtelijk geregistreerd worden, waarbij rekening wordt gehouden met het privacyreglement van de K&O organisatie (in het kader van de Algemene Verordening Gegevensbescherming). Wanneer het van belang is om interpretaties of meningen van de professional over het kind op te nemen in het dossier, zijn deze duidelijk te onderscheiden van de vastgelegde feiten.
De professional geeft de ouders van het kind de mogelijkheid om vastgelegde informatie in te zien

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

OPVOED-PROFESSIONAL

Beroepscode

en eventueel aan te vullen overeenkomstig de bepalingen in de geldende AVG.
Over het algemeen verstrekt de professional alleen informatie aan collega's en derden als deze informatie-uitwisseling voor de directe beroepsuitoefening of voor het fysiek of emotioneel welbevinden van het kind van belang is. Hierbij is de wettelijke toestemming van ouders noodzakelijk.

Voorbeeld: de ouders van een kind vertellen dat de huisarts een pinda-allergie heeft vastgesteld bij het kind. De professional legt vast dat het kind geen pindaproducten meer mag consumeren. Ze draagt er met toestemming van ouders zorg voor dat relevante collega's op de hoogte zijn van deze verandering en eventuele behandelwijze.

Deskundigheidsbevordering
Het beroep van professionals in de kinderopvang en het onderwijs is sterk in beweging. De maatschappij verwacht steeds meer professionalisering en er zijn veel initiatieven die de kwaliteit van de dienstverlening verhogen. De professional werkt mee aan de ontwikkeling en waardering van het beroep en aan de eigen professionalisering in relatie tot relevante maatschappelijke ontwikkelingen. De professional zorgt ervoor dat hij/ zij bijblijft in het vak en is bereid zich door middel van scholing verder te bekwamen. De professional draagt zorg voor voldoende actuele kennis en vaardigheden over de ontwikkeling en opvoeding van kinderen.

Voorbeeld: Doordat er problemen thuis zijn, vertoont het kind agressief gedrag. Als het kind wordt opgehaald, wil het niet mee naar huis. Andere ouders gaan zich ermee bemoeien en stellen vragen. De professional reageert hierop door te zeggen dat hij/ zij de betrokkenheid van de andere ouders op prijs stelt en dat de situatie de aandacht van K&O heeft. De professional bespreekt het gedrag van het kind alleen met diens ouder(s) en probeert met hen tot een oplossing te komen. Als de professional zich handelingsverlegen voelt, bijvoorbeeld m.b.t. het begeleiden van kinderen met extra zorg, zoekt de professional in overleg met directeur/locatieleider naar passende bijscholingen, vakbeurzen en vakliteratuur om ontbrekende of verdiepende kennis op te doen, om zo aan te kunnen blijven sluiten bij de ontwikkelingsvraag en opvoeding van kinderen.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

OPVOED-PROFESSIONAL

Beroepscode

DE K&O PROFESSIONAL IN RELATIE TOT HET KIND EN DE OUDER

Opvoeding en K&O

De professional gaat een professionele relatie met het kind en diens ouder(s) aan. De professional informeert de ouder(s) en het kind over de manier waarop hij/zij werkt aan het pedagogisch klimaat op de groep/in de klas, in relatie tot de behoeften van het kind. Ouders worden als partner bij de professionele opvoeding van kinderen betrokken, waarbij er sprake moet zijn van wederzijds vertrouwen en het belang van het kind voorop staat. Het onderwijs doet zijn best om het maximale uit de kinderen te halen qua leerprestaties.
De professional zorgt ervoor dat ouders goed op de hoogte zijn van de ontwikkeling van hun kind.

Veilig K&O klimaat

De professional werkt samen met de kinderen (en hun ouders) en collega's aan een sociaal veilig klimaat die aansluit op de maatschappij.
De professional informeert de ouder(s) en het kind over de K&O regels en afspraken en maakt daarmee duidelijk hoe deze regels het pedagogisch klimaat op de groep/in de klas en K&O versterken.
De professional neemt de visie en mening van kinderen serieus en betrekt hen bij het maken van afwegingen over het pedagogisch- en onderwijsklimaat.
De professional maakt samen met de kinderen regels voor op de groep/in de klas, waardoor de kinderen mede-eigenaar zijn van de geldende regels en afspraken en zich deze regels en afspraken eigen maken. De professional geeft hierin het goede voorbeeld. Wanneer een kind(eren) zich niet aan de regels houdt wordt het hierop aangesproken en worden actief de gestelde regels aangeleerd om een veilig groepsklimaat te creëren. Hierbij hanteert de professional het protocol betreffende grensoverschrijdend gedrag.

Voorbeeld: een drukke leerling in groep 3 heeft moeite om aan zijn tafel te blijven werken. De professional maakt afspraken met het kind en stimuleert het kind om te blijven zitten. Ook geeft de professional duidelijk aan wanneer het kind even kan bewegen of lopen om de druk niet te hoog op te laten lopen. Het kind heeft deze afwisseling nodig. Aan de ouder(s) wordt uitgelegd op welke wijze de ontwikkelingsuitdaging van het kind en kennisoverdracht gecombineerd worden en hoe rekening wordt gehouden met de vaardigheden en belastbaarheid van het kind.

Ondersteuning/begeleiding

Emotionele veiligheid in de groep is een basisvoorwaarde; zonder deze veiligheid kan een

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

OPVOED-PROFESSIONAL

Beroepscode

kind niet spelen en/of leren. De professional draagt de verantwoordelijkheid om te zorgen voor de emotionele veiligheid binnen de groep en zij dient te werken aan positieve leerervaringen voor kinderen, waardoor het zelfvertrouwen van de kinderen kan groeien. Dit zelfvertrouwen speelt een grote rol bij het ontwikkelen van de eigen talenten van het kind.
Voor de professionals geldt hierbij dat:

- bij het bepalen van de K&O- en ontwikkelingsbehoeften van elk kind de professional in eerste instantie uitgaat van de behoeften van het individuele kind. Als de ontwikkeling van een kind in het geding is zoekt de professional samen met ouders een oplossing.
- de professional ouders de ruimte en tijd geeft om ontwikkelingsproblemen te accepteren en te verwerken als deze zijn vastgesteld.
- ondersteuning en begeleiding ook wordt gegeven wanneer er sprake is van een pestgeval. Wanneer er sprake is van een pestgeval dan moet dit altijd een leersituatie zijn voor het kind; het gaat hierin om gedrag en gedrag is bij te sturen. Het protocol over grensoverschrijdend gedrag biedt hierin ondersteuning.
- in het geval van het onderwijs, wanneer een kind meer zorg nodig heeft dan de reguliere zorg die geboden wordt en thuis komt te zitten, wordt zorg gedragen voor de thuiszitter zolang deze nog op de betreffende school zit. Daarnaast wordt er gezorgd voor goede adviezen en goede overdracht(rapportages).
- in het geval van de kinderopvang, wanneer het contract met ouders ontbonden wordt, indien gewenst, nazorg geleverd wordt ten behoeve van de veiligheid van het kind.

Machtspositie van de professional

De professional is zich bewust van zijn/haar geestelijke en lichamelijke machtspositie en dient zich zo te gedragen dat er geen schade aan het psychische en lichamelijke welbevinden van het kind wordt toegebracht. De professional respecteert de autonomie van het kind en stelt in het handelen het kind centraal. Hij/zij is hierbij verantwoordelijk voor het op de juiste manier toepassen van bijvoorbeeld het stimuleren van positief gedrag en het omgaan met ongewenst gedrag.
Bij het uiten van affectie of het geven van complimenten houdt de professional rekening met de grenzen van de kinderen en zorgt hij/zij voor een veilige benadering.
Kinderen mogen de professional op een respectvolle, open en binnen de normen vallende manier aanspreken op hun gedrag.
De onderwijsprofessional bewaakt de eigen grenzen en emoties in de relatie tot het kind.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

OPVOED-PROFESSIONAL

Beroepscode

Voorbeeld: de professional vertelt aan collega's over zijn/haar handelen in de groep. De professional geeft aan een druk en vervelend kind harder dan normaal terechtgewezen te hebben. Toen pas luisterde het kind. De professional brengt de situatie ter sprake en vraagt een collega om feedback en advies over mogelijke andere benaderingen en zijn/haar handelwijze en reflecteert hierbij op zichzelf.

Relatiebeheer

De professional realiseert zich dat hij/zij op basis van de beroepsuitoefening een professionele relatie aangaat met kinderen en ouders. Om deze reden zorgt de professional voor de juiste combinatie van professionele afstand en betrokkenheid. Zo zijn professionals op sociale media niet bevriend met kinderen, maar kunnen professionals vriendschappelijke contacten met ouders hebben waarbij de scheidslijn tussen privé en werk duidelijk moet zijn.
Soms ontstaan er mogelijk verwarrende situaties, waarbij de professionele rolverdeling tussen de professional en het kind en de ouder(s) onder druk komt te staan. De professional onderneemt dan actie om de relatie professioneel te houden.
Wanneer ouders privéproblemen hebben die invloed hebben op het kind, dan biedt de professional een luisterend oor en onderzoekt hij/zij welke invloed deze problemen op het kind kunnen hebben. Ook geeft de professional aan dat er hulp is en indien nodig verwijst de professional de ouder(s) door. In dit gesprek is een open en transparante houding gewenst.

Voorbeeld: de ouders van een kind hebben relatieproblemen. Een van de ouders wil daar met de professional over praten en vraagt advies en steun. De professional geeft aan dat deze naar de ouder kan luisteren, maar dan alleen in relatie tot het kind. De professional is niet opgeleid om relatiehulp te bieden en een dergelijke ondersteuning van ouders ligt buiten de doelstelling van de organisatie. De professional kan de ouders daarvoor doorverwijzen naar bijvoorbeeld zorginstanties. Wel kan de professional de ouders adviseren geven over hun houding en handelswijze ten opzichte van het kind.

Signalen van kindermishandeling

De professional moet kunnen omgaan met (vermoedens van) kindermishandeling. Ook moet hij/zij voldoende deskundig zijn om signalen van kindermishandeling objectief te signaleren, te verzamelen en te bespreken met ouders. Indien de professional vermoedt dat er sprake is van kindermishande-ling, bespreekt deze de signalen met een relevante collega en informeert hij/zij de interne 'aandachtsfunctionaris huiselijk geweld en

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

OPVOED-PROFESSIONAL

Beroepscode

kindermishandeling' en/of de directeur/locatieleiding volgens het opgestelde sociaal veiligheidsbeleid. Wanneer de professional ziet dat collega('s) op een ongebruikelijke wijze met kinderen omgaat, stelt hij/zij haar collega vragen over de manier van handelen. Als de uitleg van de collega niet gerust stelt, wordt dit besproken met de leidinggevende.

DE K&O PROFESSIONAL IN RELATIE TOT COLLEGA'S EN ANDEREN

Verantwoordelijkheid beroepscode

De professional komt op voor de belangen van de beroepsgroep of individuele collega's als deze nadelige gevolgen ondervinden doordat zij zich overeenkomstig de beroepscode gedragen.
De beroepsgroep en de individuele leden zijn medeverantwoordelijk voor het aanzien van het beroep in de maatschappij.

Voorbeeld: een collega vindt zichzelf niet deskundig genoeg om te werken met een kind met diabetes. Zij weet niet hoe de medicijnen moeten worden toegediend. Ze heeft dit in haar opleiding niet geleerd en is bang om verantwoordelijk gemaakt te worden voor iets dat ze niet kan. Bovendien wil ze dat de kwaliteit van K&O kan worden gegarandeerd. De werknemer heeft het recht om te weigeren als zij zich niet bekwaam genoeg voelt om hiermee om te gaan. De organisatie wil het kind toch plaatsen en oefent druk uit op de collega om mee te werken.
Een collega-professional steunt haar door in het werkoverleg voor te stellen om te bespreken welke deskundigheid nodig is om voor het kind te zorgen. In deze gevallen is de Wet BIG van toepassing. Daarin staat wanneer beroepsbeoefenaren bevoegd zijn om medische handelingen uit te voeren. Geadviseerd

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

OPVOED-PROFESSIONAL

Beroepscode

wordt om passend beleid te formuleren bijvoorbeeld door bijscholing, of medewerkers aan te trekken met de benodigde specifieke deskundigheid.

Conflictsituaties

Binnen K&O kunnen (cultureel gebonden) situaties voorkomen die de professional in conflict brengen met zichzelf. Hij/zij kan hierdoor in (ernstige) gewetensnood raken en dient dit te bespreken met de directie/leiding. De professional dient ervoor te zorgen dat binnen de organisatie een oplossing komt, zodat de ontwikkeling van het kind niet wordt onderbroken.

Voorbeeld: het dragen van een hoofddoek is geaccepteerd, maar een gezicht bedekkende sluier is in het kader van een goede communicatie ongewenst. Handen schudden is een gebruik in de Nederlandse omgangsvormen. Maak hierover (tijdens de sollicitatie) afspraken, zodat helder is dat dit gedrag vereist is.

Samenwerking met collega's

Professionals zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de kinderen en hun werk vormt daarmee dan ook een onderdeel van de doorgaande lijn in K&O. De professional werkt samen met en staat open voor zijn/haar collega's. Een goede overdracht en onderlinge samenwerking met mede professionals is belangrijk. Binnen de K&O dient een open cultuur te heersen, waarin ruimte is voor het geven van professionele feedback op een respectvolle manier. De feedback wordt gebruikt om op het eigen handelen te reflecteren en dit handelen eventueel te verbeteren.

Voorbeeld: een stagiaire heeft een andere verantwoordelijkheid voor de gang van zaken binnen de groep dan een gediplomeerd professional. Maar in de samenwerking is het logisch dat een nieuw idee van een stagiaire net zo serieus wordt besproken als een voorstel van een meer ervaren collega of een leidinggevende.

Lokale samenwerking

Professionals staan open voor lokale samenwerking wanneer dit voor versterking zorgt. Hierbij wordt er samengewerkt met betrouwbare partners. Het samenwerken met partners is erg belangrijk voor de doorgaande lijn en de zorg rondom kinderen en heeft als doel om effectieve zorg voor de kinderen te waarborgen. Het liefst wordt er binnen een samenwerking altijd gesproken met ouders, K&O en externen.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

OPVOED-PROFESSIONAL

Beroepscode

DE K&O PROFESSIONAL IN RELATIE TOT DE SAMENLEVING

Verantwoordelijkheid beroep

De professional ondersteunt de activiteiten van de beroepsgroep om voorwaarden te scheppen voor een goede beroepsuitoefening. De professional is trots op zijn/haar vak en denkt na over zijn/haar beroepshouding.

Voorbeeld: de beroepscode is ook een instrument om het imago van het beroep te verbeteren. De professional kan zich inzetten om de beroepscode in de organisatie te introduceren. De professional die de code als middel in de dagelijkse praktijk gebruikt, levert een bijdrage aan de kwaliteit van de beroepsuitoefening.

Arbeidsvoorwaarden en rechtspositie

De professional is zich bewust van en is bekend met de rechten en plichten van het vak, welke in de CAO en in het beleid van Kindkracht en SSBA beschreven staan.

Kwaliteitsnormen

De professional signaleert en bespreekt een misstand binnen de werksituatie met de betreffende collega's en directie/leiding. Indien er vervolgens niets met de melding wordt gedaan, handelt de professional volgens de klachtenregeling.

Voorbeeld: de onderwijsassistent wordt door de leidinggevende regelmatig voor een groep geplaatst waarbij hij/zij verantwoordelijk is zonder toezicht. De onderwijsassistent geeft bij de directie aan dat de kwaliteit van het onderwijs daarmee in gevaar komt. Als haar signaal niet serieus wordt genomen, zal zij actie ondernemen richting het bestuur.

Gunsten of geschenken

De professional is zich bewust dat de motieven om een geschenk te geven soms niet aanvaardbaar zijn. Daarnaast kan het accepteren van geschenken ook betekenen dat er scheve gezichten bij anderen (kinderen, ouders en collega's) ontstaan. Aan de andere kant kan het weigeren van een presentje dat vanuit zuivere motieven wordt gegeven, erg onbeleefd en ongepast zijn.
Dit betekent dat de professional onderscheid moet kunnen maken tussen wat kan en wat niet kan.
De professional neemt geen geschenken aan die aangeboden worden met het doel om gunsten van de professional te verkrijgen.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

OPVOED-PROFESSIONAL

Beroepscode

Voorbeeld: ouders willen graag hun waardering aan één professional in het bijzonder laten blijken door een cadeau te geven. De professional maakt duidelijk dat dit gewaardeerd wordt, maar geeft ook aan dat het werk samen met alle collega's gedaan wordt. En dat als er dan per se een attentie gegeven moet worden, het logisch is dat alle professionals de waardering krijgen die ermee wordt uitgesproken. De professional stelt het team voor om hierover een duidelijk beleid af te spreken, zodat ouders van tevoren weten wat de gewenste situatie is.

CONCRETE AFSPRAKEN VOOR DE OMGANG MET KINDEREN

Op basis van de hierboven geformuleerde beroepscode zijn per beroepsrol verschillende concrete afspraken vastgesteld met betrekking tot de omgang met kinderen. Deze zijn hieronder uitgewerkt.

De goede spontaniteit in de omgang van professionals en kinderen en kinderen onderling dient gewaarborgd te blijven, zulks ter beoordeling van de gehele leiding (onderwijs gevend en niet-onderwijs gevend).

Eén op één contacten professional – kinderen

- Kinderen en professionals zijn buiten K&O tijd niet alleen in een ruimte. Bij uitzonderingen worden ouders vooraf op de hoogte gebracht. Bij lange (nablijf)sessies is dit zichtbaar voor alle collega's aanwezig in het gebouw.
- In principe worden kinderen niet bij een professional thuis uitgenodigd. Wanneer een groep kinderen de professional bezoekt, bijvoorbeeld wanneer deze door ziekte thuis is, gebeurt dit alleen met toestemming van de ouders. Bij voorkomende gevallen worden redenen en tijdsduur aangegeven.
- Indien er hulp geboden moet worden bij ongevallen, ziek worden/zijn of anderszins, waarbij het

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

OPVOED-PROFESSIONAL

Beroepscode

schaamtegevoel van de kinderen een rol kan spelen, wordt rekening gehouden met en respect getoond voor de uitdrukkelijke wens van de kinderen.

Troosten/belonen/feliciteren e.d. binnen K&O

- In de leeftijd van 0 t/m 6 worden de wensen en gevoelens van zowel kinderen als ouders hieromtrent gerespecteerd. Kinderen hebben het recht aan te geven wat zij prettig of niet prettig vinden. Spontane reacties bij troosten en belonen, bijvoorbeeld in de vorm van een knuffel, blijven mogelijk mits het hier genoemde recht van de kinderen wordt gerespecteerd.
- Vanaf 7 jaar worden geen kinderen meer op schoot genomen. Ook hier dienen de wensen en gevoelens van de kinderen van de leeftijd van 0 t/m 6 jaar te worden gerespecteerd. Spontane reacties, ook in de hogere groepen, zijn ondergeschikt aan die wensen.
- Felicitaties moeten een spontaan gebeuren blijven. De professional houdt hierbij rekening met het hierboven vermelde. In alle groepen volgt de professional zijn eigen gewoonten in deze, rekening houdend met wat de kinderen hier als normaal ervaren.
- Indien er hulp geboden moet worden bij ongevallen, ziek worden/zijn of anderszins, waarbij het schaamtegevoel van de kinderen een rol kan spelen, wordt – rekening houdend met de aanwezige mogelijkheden – de uitdrukkelijke wens van de kinderen gerespecteerd

Jongens en meisjes

- Er wordt rekening gehouden met de eigenheid van beide seksen.
- Indien mogelijk maken jongens en meisjes gebruik van gescheiden toiletten en douches.

Hulp bij aan-, uit-, en omkleden (vanaf 3 jaar)

- Bij de peuters en kleuters komt het regelmatig voor dat geholpen moet worden bij het aan- en uitkleden, bijvoorbeeld bij het naar de wc gaan. Ook bij 6-7 jarigen kan dat nog een enkele keer voorkomen. Deze hulp behoort tot de normale taken van de professional.
- Vanaf 7 jaar is hulp bij het aan- en uitkleden of omkleden nauwelijks meer nodig. Toch kan het voorkomen dat kinderen zich in bepaalde situaties gedeeltelijk moeten uitkleden of omkleden. Bijvoorbeeld bij bepaalde op K&O opgedane verwondingen of bij het omkleden voor musicals e.d. De professional houdt hierbij rekening met wensen en gevoelens van de kinderen. Een open vraag als: “Wil je het zelf doen of heb je liever dat ik je help?” wordt door de oudere kinderen als heel normaal ervaren en meestal ook eerlijk beantwoord.
- Als de situatie erom vraagt wordt door iedere professional onmiddellijk hulp verleend.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

OPVOED-PROFESSIONAL

Beroepscode

- Het is ongewenst kleed- en douchelokalen in welke omstandigheid dan ook zomaar binnen te lopen. Voordat de professional dergelijke ruimtes betreedt kondigt hij/zij zijn binnenkomst aan door te kloppen op de deur, zodat kinderen de gelegenheid hebben om een handdoek o.i.d. om te slaan.

Taalgebruik

- Het streven is dat alle kinderen algemeen beschaafd Nederlands spreken.
- Er worden geen aanstootgevende liederen gezongen/moppen verteld.
- Er wordt geen seksistisch of grof taalgebruik gehanteerd.

Overnachten

- Tijdens overnachtingen (bijv. bij kamp) slapen alleen professionals bij de kinderen. Indien de situatie dit niet toestaat, dan slapen uitsluitend ouders met een verklaring omtrent gedrag (VOG) bij de kinderen.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

OPVOED-PROFESSIONAL

Taken

Taken

Onze opvoedprofessional heeft als primaire taak het creëren en onderhouden van veilig pedagogisch klimaat en het aanbieden van (in)formele educatie omtrent sociale veiligheid. Daarnaast dient hij/zij te letten op het welbevinden van de kinderen, betrokken te zijn en warmte en aandacht te bieden in het kader van sociale veiligheid. Door aandacht te geven aan sociaal-emotionele ontwikkeling, groepsvorming, pesten, uitsluiten, grensoverschrijdend (seksueel) gedrag en weerbaarheid blijft sociale veiligheid 'levend' voor kinderen en hun ouders.
Verder is onze opvoedprofessional verantwoordelijk voor het signaleren en bespreekbaar maken van signalen van huiselijk geweld, kindermishandeling, seksueel misbruik en sociale onveiligheid.
Onze opvoedprofessional houdt signalen bij in het kind-/leerlingvolgsysteem, neemt vragenlijsten af onder kinderen en vult zelf ook observaties in. Daarbij reflecteert zij/hij op signalen met collega's en bespreekt de opvoedprofessional deze signalen met ouders. Onze opvoedprofessional deelt de zorgen over de kinderen met collega('s) en zo nodig met de aandachtsfunctionaris kindermishandeling en meldcode. Onze opvoedprofessional is geschoold om te werken met de Meldcode, houdt kennis op peil en weet om te gaan met signalen en gesprekken met ouders. De opvoedprofessional werkt aan de hand van onze beroepscode. Deze geeft richting betreffende de omgang met alle betrokkenen en geeft invulling aan de beroepsmatige houding.

NB: Onze opvoedprofessional streeft naar een zo goed mogelijke band met ouders; verantwoordelijkheid voor het doen van een melding bij Veilig Thuis ligt bij de directeur/ locatieleider, in overleg met de aandachtsfunctionaris kindermishandeling en huiselijk geweld.

Taakomschrijving

- is het eerste aanspreekpunt voor ouders en kinderen als er zorgen zijn rond sociale veiligheid
- creëert een pedagogisch klimaat waarin alle kinderen zich veilig en gewaardeerd voelen;
- speelt in op de ontwikkelingen op terreinen als maatschappij en cultuur, gezondheid en milieu, politiek en levensbeschouwing;
- draagt zorg voor (in)formele educatie op het gebied van 'sociaal emotionele ontwikkeling', 'relaties en seksualiteit', grensoverschrijdend gedrag en burgerschap en is hierin geschoold;
- monitort sociaal emotionele ontwikkeling, relationele –en seksuele ontwikkeling en welbevinden van kinderen systematisch (minimaal

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

OPVOED-PROFESSIONAL

Taken

1x per jaar), middels vragenlijsten en bespreekt uitkomsten met interne professionals en ouders. Hierbij signaleert en handelt de opvoedprofessional bij sociaal pedagogische problemen en sociale onveiligheid onder kinderen.

- grijpt actief in bij problemen en bedreigingen van sociale onveiligheid
- beschikt over voldoende kennis en vaardigheden voor het signaleren van huiselijk geweld, kindermishandeling en seksueel misbruik en kan deze in kaart brengen middels een logboek en signalenlijst
- heeft voldoende kennis en vaardigheden om de stappen van de Meldcode te doorlopen;
- bespreekt zorgen over een kind actief met interne professionals;
- praat met ouders om de (eerste) zorgen over een kind te delen;
- praat met het kind(eren) waar zorg over is, om een vertrouwensband op te bouwen en het welbevinden van het kind te peilen;

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

OPVOED-PROFESSIONAL

Monitoren welbevinden

Monitoren welbevinden

Vanuit de wet sociale veiligheid, wet Meldcode en wet Kinderopvang zijn K&O verplicht de kinderen te monitoren op sociaal emotionele ontwikkeling, grensoverschrijdend gedrag en of er signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling zijn.

De scholen maken hierbij gebruik van een leerlingvolgsysteem en op de opvang maken ze gebruik van volgsystemen per leeftijdsfase.

Voor het onderwijs geldt verder dat de Wet Sociale Veiligheid de school verplicht om jaarlijks de sociaal emotionele ontwikkeling te monitoren in groep 6 tot en met 8. De monitoring moet drie soorten vragen bevatten:

- Vragen naar het vóórkomen van incidenten op school
- Vragen over de veiligheidsbeleving van leerlingen
- Vragen over het welbevinden van leerlingen

Doorgaans volstaan hiervoor de standaard vragen uit het kindvolgsysteem. Een voorbeeld van een vragenlijst om de veiligheid te monitoren is te vinden in: Vragenlijst leerlingen sociale veiligheid.

De wet verplicht de organisatie om de uitkomsten van de vragenlijsten te analyseren en, als nodig, aanpassingen in de groep of organisatie door te voeren. Hierbij kan gedacht worden aan het aanscherpen van toezicht of het opnieuw onder de aandacht brengen van regels. Ook kan per groep bekeken worden of extra lessen, een ouderbijeenkomst of weerbaarheidstraining de veiligheid kan verbeteren.

Veelal werkt het kind-/leerlingvolgsysteem ook met vragenlijsten voor opvoedprofessionals. Dit geeft signalering een extra waarde omdat de uitkomsten van kinderen en opvoedprofessionals vergeleken kunnen worden.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

OPVOED-PROFESSIONAL

Signaleren

Signaleren

De opvoedprofessionals dragen tijdens hun werkzaamheden verantwoording voor het welbevinden, de opvoeding en de ontwikkeling van kinderen. Tijdens het werk signaleren ze hierbij uitdagingen in de ontwikkeling van kinderen en opvoeding van ouders.
Zij bespreken deze uitdagingen en concrete zorgen actief met de betrokken ouders en waar mogelijk werken ze met ouders samen om zorgen te verminderen. Hierbij kan ook de ondersteuning ingeroepen worden van de gedragsspecialist/ pedagogisch coach (zie kopje onderaan).
Als er na de afstemming met ouders geen verbetering optreedt in signalen en het vermoeden van huiselijk geweld en/of kindermishandeling toeneemt, draagt de opvoedprofessional de zorg over aan de aandachtsfunctionaris Huiselijk geweld en Kindermishandeling. De aandachtsfunctionaris Huiselijk Geweld en Kindermishandeling doorloopt in afstemming met de opvoedprofessional de verdere stappen van de meldcode.

Onze opvoedprofessionals observeren kinderen als onderdeel van hun dagelijks handelen en letten hierbij op opvallend gedrag, lichamelijke en uiterlijke verzorging, leerproblemen, fysieke klachten en letsel, opvoeding en ontwikkelingsbedreigingen zoals echtscheiding, huiselijk geweld en schulden.

Concrete handelingsadviezen bij gesignaleerde zorg

- Objectiveer signalen en leg vast in het dossier.
- Stel vast of het kind zelf last heeft van gesignaleerde zorg.
- Ga na of er in het dossier eerder vergelijkbare signalen zijn vastgelegd.

Tools

Naast gangbare signaleringslijsten en het kindvolgsysteem zijn er ook andere tools beschikbaar zoals hieronder genoemd:

- Signalen van kindermishandeling 0-12 jaar
- Het Vlaggensysteem

Gedragsspecialist/Pedagogisch coach

Wanneer de opvoedprofessional kinderen signaleert die opvallen in de ontwikkeling of in gedrag en waar extra ondersteuning voor nodig is, kan de gedragsspecialist/ pedagogisch coach ingeschakeld worden. Deze onderzoekt wat nodig is voor het kind, biedt begeleiding en kan opvoedprofessionals en ouders adviseren. Hierdoor worden de ontwikkelingskansen en mogelijkheden van kinderen vergroot. Indien nodig zoekt de gedragsspecialist/pedagogisch coach samenwerking met de aandachtsfunctionaris en externe zorgpartners.
In het schoolbeleid/pedagogisch beleid zijn de interne zorgroutes en het protocol ‘overdracht’ terug te vinden.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

OPVOED-PROFESSIONAL

Overleg met collega's

Overleg met collega's

Om een beter beeld te krijgen van de zorgen bespreken onze opvoedprofessionals deze met collega's. Dit kunnen collega's zijn die dit kind op een eerder moment begeleid hebben en collega's die meer kennis en expertise hebben om de gesignaleerde zorg te concretiseren en objectiveren.

Onze opvoedprofessionals bespreken uitdagingen en concrete zorgen actief met collega's en waar mogelijk werken ze met deze collega's samen om zorgen te verminderen. Als deze vorm van samenwerking en ondersteuning niet leidt tot verbetering en het vermoeden van huiselijk geweld en/of kindermishandeling toeneemt, draagt de opvoedprofessional de zorg over aan de aandachtsfunctionaris Huiselijk geweld en Kindermishandeling. De aandachtsfunctionaris Huiselijk Geweld en Kindermishandeling doorloopt in afstemming met de opvoedprofessional de verdere stappen van de meldcode. De meldcode wordt altijd in samenspraak met ouders doorlopen.

Concrete handelingsadviezen bij gesignaleerde zorg

- Ga na of er in het dossier eerder vergelijkbare signalen zijn vastgelegd.
- Bespreek de zorg met collega's.
- Stel vast of de zorg door hen (eerder) is gesignaleerd en besproken met ouders.
- Weeg de ernst van de zorg en betrek desgewenst de aandachtsfunctionaris HGKM bij het wegen van de zorg en het eventueel voorbereiden (en evt. voeren) van het gesprek met ouders.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

OPVOED-PROFESSIONAL

Ouders als partner

Ouders als partner

Ouders zijn de primaire opvoeders. Daarbij zijn ze hoofdverantwoordelijk om hun kind(eren) gezonde normen en waarden op sociaal gebied mee te geven. En toch worden kinderen ook zo'n 30 uur opgevoed door opvoedprofessionals. Leerkrachten, pedagogisch medewerkers, buurtwerkers en sportcoaches zijn als professionals intensief bezig met educatie en vorming, waaronder ook voor een groot gedeelte sociale ontwikkeling en veiligheid.

Een goede samenwerking tussen K&O en ouders zorgt voor draagvlak om de sociale veiligheid binnen K&O vorm te geven. Hierbij vormt de driehoek ouder-K&O-kind de basis. Kindkracht 0/12 en SSBA hanteren een open communicatie met ouders, waarbij visie en beleid uitgedragen wordt via verschillende media. Naast communiceren via deze media moeten ouders, kinderen en professionals ook in de praktijk ervaren waar K&O voor staat en dat gedragsregels worden toegepast en gehandhaafd.

Deze samenwerking tussen ouders en professionals zorgt voor een betere afstemming tussen de opvoeding thuis en begeleiding op K&O. Ook geeft deze samenwerking duidelijk aan welke onderlinge verwachtingen er zijn rond het onderwerp. Daarbij scherpen kennis en ervaring zich voortdurend aan elkaar aan, waardoor opvoeding en ontwikkeling zo optimaal mogelijk zijn. Als ouders en K&O immers overeenkomstige normen en waarden uitstralen, bevordert dit het sociaal gezonde gedrag en de gehele sociale veiligheid van het kind.

In het contact met ouders hanteren we de volgende uitgangspunten:

- Ouders en K&O zijn partners in de opvoeding en de ontwikkeling van de kinderen. Wij hebben daarin een gezamenlijk verantwoordelijkheid.
- Opvoeding heeft invloed op de ontwikkeling van een kind. Daarom willen wij ouders hierbij ondersteunen en indien nodig in contact brengen met hulpverlenende en ondersteunende instanties.
- Ouders en professionals dragen gezamenlijk verantwoordelijkheid voor het kind.
- Communicatie met ouders wordt afgestemd.

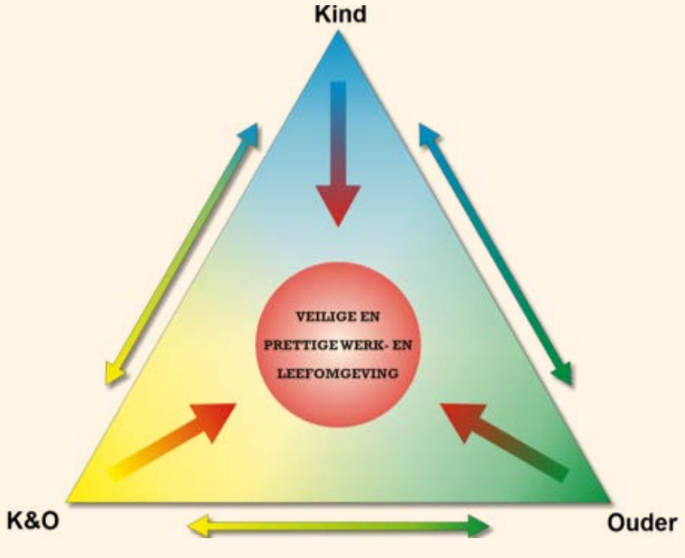

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

OPVOED-PROFESSIONAL

Ouders als partner

Dit willen we bereiken door een goede relatie met alle ouders te onderhouden. Het uitgangspunt is dat ouders zich welkom en gewaardeerd voelen als ervaringsdeskundige met betrekking tot hun kind(eren). In het belang van de ontwikkeling van de kinderen vinden wij het belangrijk om elkaar tijdig op de hoogte te houden van gebeurtenissen, ontwikkelingen en vorderingen.

Bij problemen in de groep(en) werken wij actief samen met ouders om de veiligheid te herstellen. Hierbij hanteert de organisatie het protocol 'grensoverschrijdend gedrag, schorsen en verwijderen'.

Signalen zullen, op korte termijn, professioneel en objectief besproken worden en ouders weten hoe K&O met signalen en zorgen omgaat. Als samenwerking tussen ouders en K&O niet leidt tot verbetering van de gesignaleerde zorg waarbij er sprake is van verwaarlozing, mishandeling, misbruik en/of huiselijk geweld, draagt de opvoedprofessional de zorg over aan de aandachtsfunctionaris Huiselijk Geweld en Kindermishandeling die verder gaat met de volgende stappen van de Meldcode.

Als er zorg wordt vastgesteld wordt deze vaak ook gedeeld door ouders. Ouders ervaren soms schaamte of moeite om de zorg te erkennen en om hierover in gesprek te gaan. Vaak is er tijd nodig om zorgen te (h)erkennen. Het gesprek met ouders heeft meerwaarde als de opvoedprofessional zich opstelt als opvoedpartner van ouders. Uitganspunt hierbij is 'we werken samen ten gunste van de ontwikkeling en veiligheid het kind'.

Concrete handelingsadviezen

- Stel vast waarover er zorgen bestaan. Benoem de zorg zo objectief mogelijk.
- Bepaal, voor het gesprek met ouders, welk doel het gesprek heeft.
- Bespreek de bestaande zorg en vraag ouders of deze wordt herkend.
- Houdt rekening met schaamte en het (intellectueel) vermogen van ouders.
- Refereer aan (eerder besproken) zorgen uit het dossier waar van toepassing.
- Maak realistische afspraken met ouders over meetbare veranderingen.
- Maak een vervolgafspraak.
- Maak een verslag met daarin de afspraken en de vervolgafspraak.
- Leg het gesprek en de afspraken vast in het dossier.
- Verstrek een kopie aan ouders.
- Laat ouders het verslag ondertekenen indien zorgen groot zijn.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

OPVOED-PROFESSIONAL

Dossier

Dossier

Binnen onze organisatie worden alle signalen (zowel op sociaal als op seksueel gebied) in het kind-/leerlingvolgsysteem vastgelegd. Het kind-/ leerlingvolgsysteem is inzichtelijk voor ouders. Dit betekent dat alle informatie zo feitelijk mogelijk in het dossier opgenomen wordt. Het dossier vormt de basis om met ouders in gesprek te gaan. Wanneer ouders het oneens zijn met feitelijkheden/ signalen uit het dossier, wordt hierover een vermelding gemaakt in het dossier, maar het signaal wordt niet gewijzigd.

Beschreven wordt in het kind-/leerlingvolgsysteem:

- Datum, plaats, situatie en overige aanwezigen (i.v.m. privacy alleen initialen).
- Welke signalen feitelijk worden geconstateerd, in omvang en aantal.
- Contacten die over deze signalen hebben plaatsgevonden met ouders.
- Afspraken die met betrokkenen zijn gemaakt om gedrag bij te sturen/te verbieden;.
- Stappen die worden genomen, als afspraken niet worden nageleefd.
- Aantekeningen over het verloop.
- Of ouders zijn geïnformeerd.

Concrete tips over het noteren van signalen:

- Beschrijf gedrag of uitspraken zo feitelijk mogelijk.
- Maak het heel duidelijk als het om ‘verhalen’ of vermoedens gaat.
- Vul niet zelf ontbrekende informatie in en trek geen conclusies indien deze niet feitelijk onderbouwd zijn.
- Blijf bij vervolgnotities terugkijken, ook naar voorgaande jaren.
- Als eerdere verhalen of vermoedens worden bevestigd of ontkracht, noteer dat dan.
- Leg diagnoses over gedrag, gebeurtenissen of behandeling alleen vast als ze zijn uitgevoerd en gesteld door een professional, die hierin geschoold is en BIG geregistreerd is (bijv. een orthopedagoog).
- Vermeld de bron als informatie van derden wordt vastgelegd. Indien een bron hiervoor geen toestemming geeft, kan deze informatie ook niet worden vastgelegd en daarmee ook niet worden gebruikt.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

OPVOED-PROFESSIONAL

Kennis

Kennis

De teams van K&O willen zich blijven professionaliseren om de sociale veiligheid te kunnen waarborgen. Daarom wordt er jaarlijks een scholingsplan opgesteld. Hierin staat beschreven op welke gebieden zowel het team als de individuele professional zich verder wil bekwamen. Dit kan op verschillende gebieden zijn, zoals opbrengstgericht werken, in kunnen spelen op kinderen met ADHD of een stoornis in het autismespectrum (ASS) en het omgaan met digitale (leer)middelen. Er vindt op deze wijze verdieping plaats van de kwaliteit van K&O in samenhang met de vaardigheden van de medewerkers. Een bekwame professional is de basis van elke locatie.

Professionals

De deskundigheid van de professionals rond sociale ontwikkeling en seksuele- en relationele ontwikkeling is up-to-date. Dit betekent dat:

- Alle professionals van K&O de training ‘relaties en seksualiteit’ van GGD HM gevolgd hebben.
- Alle professionals van de scholen en de aandachtsfunctionarissen van Kindkracht de verdiepende training ‘seksueel grensoverschrijdend gedrag en de meldcode’ van GGD HM gevolgd hebben.
- Er bekeken wordt in hoeverre communicatietraining in gespreksvaardigheden nodig is om de Meldcode tot uitvoer te brengen.
- Nascholing in de methode voor de sociaal-emotionele ontwikkeling wordt gevolgd.

Naast bovenstaande zijn er meerdere manieren/middelen om deskundigheid van de professionals te bevorderen met betrekking tot sociale veiligheid. De schooldirecteur/locatieleider kinderopvang en de professional zijn samen verantwoordelijk voor (na)scholing. Bij een nieuwe professional is de schooldirecteur/locatieleider kinderopvang verantwoordelijk dat in ieder geval bovengenoemde trainingen worden gevolgd.
Op bestuursniveau zijn middelen vrijgemaakt, zodat aan elke professional scholing geboden kan worden. Daarnaast worden de trainingen, verzorgd door GGD HM, op bestuursniveau aangeboden aan professionals. Daarnaast vindt er op bestuursniveau tussen Kindkracht en SSBA, in ieder geval één keer per jaar, afstemming plaats over gezamenlijke deskundigheidsbevordering van de professionals van beide organisaties in het kader van sociale veiligheid.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

Ondersteuning

Extern netwerk

EXTERNE PROFESSIONALS

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

EXTERNE PROFESSIONALS

Extern netwerk

Extern netwerk

K&O heeft per locatie een contactpersoon vanuit het externe ondersteuningsnetwerk. Deze professional is vaak een medewerker van de jeugdgezondheidszorg en/of maatschappelijk werk. Deze professionals kennen het netwerk in de wijk/gemeente en hebben daarmee een goed beeld van beschikbare expertise, interventies en onderzoeksmogelijkheden die beschikbaar zijn. Ze hebben daarnaast als contactpersoon de opdracht om ondersteuningsvragen van de organisatie te verzamelen en deze voor te leggen aan de gemeente of het team van wijkondersteuners, ook wel ondersteuningsteam, sociaal (wijk)team of jeugd- en gezinsteam genoemd. De contactpersoon vormt daarmee een portaal naar de wijk om K&O goed en snel te kunnen ondersteunen en doorverwijzen.

Voor meer informatie over het externe netwerk verwijzen wij door naar de Sociale Kaart.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

EXTERNE PROFESSIONALS

Ondersteuning

Ondersteuning

K&O hebben per locatie een contactpersoon vanuit het externe ondersteuningsnetwerk. Deze professional is vaak een medewerker van de jeugdgezondheidszorg en/of maatschappelijk werk. Deze professional is toegewezen aan K&O om dicht op het primair proces te ondersteunen. De professional is graag betrokken bij de organisatie en denkt graag mee over professionalisering en optimalisering van de zorgroute vanuit de organisatie.

Binnen het kader dat de algemene verordening gegevensbescherming (AVG) hiervoor stelt, wordt actief samengewerkt tussen K&O en met de externe professional om de veiligheid van de kinderen te waarborgen. Soms heeft een kind meer ondersteuning nodig dan K&O kunnen bieden. Onder andere het IB-netwerk kan worden geraadpleegd om na te gaan welke (extra) ondersteuning mogelijk is. Maar ook kan er dus contact gezocht worden met externe professionals. In overleg met de ouders wordt besloten welke (extra) ondersteuning het kind kan gebruiken en hoe dit geregeld kan worden.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

MANAGER SOCIALE VEILIGHEID

Taken

Taken voor de Manager Sociale Veiligheid

Functie:
- School: directeur
- Kinderopvang: locatieleider

De manager sociale veiligheid is eindverantwoordelijk voor de bedrijfsvoering. Hieronder valt ook het ontwikkelen, implementeren en borgen van het sociaal veiligheidsbeleid. Om deze reden zorgt hij dat sociale veiligheid hoog op de agenda staat van alle betrokkenen. Dat kan door met de opvoedprofessionals structureel te werken aan de beroepshouding, zoals geformuleerd in de beroepscode van de organisatie.
Verder krijgt dit levend beleid invulling door een preventieve aanpak waarbinnen educatie voor opvoedprofessionals, kinderen en ouders een doorlopend aandachtspunt is. En door aandacht te geven aan onderwerpen die sociale veiligheid kunnen bedreigen en beschermen. Voorbeelden hiervan zijn echtscheiding, verlies en de opstelling van ouders t.o.v. K&O. De manager sociale veiligheid zorgt verder dat sociale veiligheid gemonitord wordt middels vragenlijsten voor kinderen en professionals. Hiermee kan de manager sociale veiligheid de ‘ervaren’ veiligheid in beeld brengen. Deze uitkomsten koppelt hij terug aan het team. Op basis van de uitkomsten stelt hij beleid bij. Verder is de manager sociale veiligheid casemanager in gevallen van calamiteiten.

Taakomschrijving

- Beschrijven van K&O beleid ‘sociale veiligheid’ in school-/locatiegids, website en beleidsplan.
- Ouders, kinderen en opvoedprofessionals betrekken bij ‘levend’ houden van sociale veiligheid.
- Tweejaarlijks bespreekbaar maken ‘beroepscode sociale veiligheid’.
- Beroepscode meenemen in bespreken van sociaal onveilige situaties.
- Invoeren, bespreken en handhaven van Kindkracht-SSBA regels.
- Vaststellen en monitoren doorgaande leerlijn over sociale ontwikkeling en seksuele vorming (en eventueel het aanstellen van een coördinator hiervoor)
- Coördineren van deskundigheidsbevordering onder opvoedprofessionals: kennis, vaardigheden, signalering, Meldcode.
- Centraal verzamelen (en analyseren) van sociale incidenten in een incidentenregistratie en fungeren als aanspreekpunt hieromtrent.
- Analyseren vragenlijsten ‘sociale veiligheid’ van kinderen en opvoedprofessionals, in samenhang met signalen uit de incidentenregistratie.
- Casemanagement bij calamiteiten.
- Melden bij ‘Veilig Thuis’ in overleg met de AF Huiselijk Geweld en Kindermishandeling.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

MANAGER SOCIALE VEILIGHEID

Handhaven beleid

Handhaving beleid

Beleid staat of valt met de handhaving ervan. De teksten in het beleidsplan, in de informatiegids en op de website betekenen niets als deze niet in de praktijk worden gebracht. De manager sociale veiligheid heeft de taak en verantwoordelijkheid om te bewaken dat het beleid ‘levend’ gehouden wordt.

In de eerste plaats wordt sociale veiligheid uitgedragen door alle professionals in de organisatie. De manager sociale veiligheid is daarmee vanzelfsprekend een voorlever van het beoogde beleid. Alle professionals in de organisatie ‘belichamen’ het pedagogisch klimaat dat wordt nagestreefd en dienen zich daarmee professioneel op te stellen en dit beleid te onderschrijven. De opgestelde beroepscode vormt de kern van het beleid. De dialoog in het team over attitude kan doorlopend gevoerd worden aan de hand van de handvatten die deze code hiervoor biedt. Wanneer de omgangsnormen, uitgangspunten en de verschillende rollen en taken helder zijn is, voor zowel professionals als ouders en kinderen, duidelijk wat er van hen verwacht wordt en bij wie ze met welke vragen terecht kunnen. Dit beleid geeft duidelijke kaders en beschrijvingen die nodig zijn om sociale veiligheid te bereiken, te monitoren en te behouden.

Sociale veiligheid kan echter nooit worden gegarandeerd. Er kunnen zich altijd incidenten voordoen die de sociale veiligheid onder druk zetten. Hieronder kunnen gevallen van misbruik, huiselijk geweld, omvangrijke vormen van pesten, agressie en discriminatie worden verstaan. Ook kan gedacht worden aan verwaarlozing en bedreiging. Voor gevallen waarbij de sociale veiligheid onder druk komt te staan is monitoring van belang. Monitoring is een eenvoudige manier om zicht te houden op de mate waarin incidenten plaatsvinden, de aard van de incidenten en de stappen die hierbij zijn genomen.

Monitoring per kindcentrum

In het document ‘Incidentenregistratie sociale veiligheid’ worden alle signalen, die de sociale veiligheid onder druk zetten, verzameld. Doel hiervan is het centraal monitoren van incidenten, om vroegtijdig trends te herkennen en soortgelijk gedrag centraal te documenteren. Incidenten worden chronologisch gedocumenteerd en structureel geanalyseerd, samen met de uitkomsten van de (jaarlijkse) monitoring door middel van vragenlijsten voor professionals en, in het geval van het onderwijs, voor kinderen, om indien nodig beleid te kunnen aanpassen.

Voor elk afzonderlijk en significant incident, met betrekking tot de Meldcode, wordt een rapportage ingevuld. Elke jaar bundelt de Preventiemedewerker in samenwerking met de manager sociale veiligheid

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

MANAGER SOCIALE VEILIGHEID

Handhaven beleid

alle incidenten. De tabellen worden achter elkaar in een document bewaard door de manager sociale veiligheid. Deze tool dient als monitoringsinstrument om na te gaan in hoeverre K&O in aanraking komen met (noemenswaardige) incidenten rondom de Meldcode, wat de aard van deze incidenten is en in hoeverre de Meldcode, rollen en taken hierin voorzien. Zie voor het instrument ‘Rapportage Meldcode’.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

MANAGER SOCIALE VEILIGHEID

Calamiteiten

Calamiteitmanagement

Een calamiteit is een niet-beoogde of onverwachte gebeurtenis die maatschappelijke onrust veroorzaakt of waar maatschappelijke onrust uit voortkomt. Daarbij heeft een calamiteit niet alleen impact op direct betrokkene(n), maar vooral ook op de sociale omgeving van deze direct betrokkene(n). De omvang van een calamiteit verschilt per geval en kan ook per geval in korte tijd sterk toenemen. Zo kan een gebeurtenis tussen twee kinderen invloed hebben op de groep, maar ook uitgroeien tot een situatie die de gehele organisatie beïnvloedt.

Protocol

Een calamiteit vraagt een planmatige en assertieve aanpak vanuit de organisatie. Een protocol is hierbij van belang om snel en laagdrempelig op een calamiteit te kunnen inspelen. Hier vindt u protocollen betreffende: overlijden, vermissing van een kind, stappen bij misbruik door professionals en misbruik en ongewenste intimiteiten naar professionals.

Calamiteitmanagement valt onder de taken van de manager sociale veiligheid en richt zich op het managen van groepen. In het geval van een calamiteit is het van belang om een gedegen risicotaxatie te maken van de ernst en impact van het voorval. Het begeleiden van een calamiteit vraagt snel schakelen op veel verschillende terreinen.

Het kan goed zijn om gebeurtenissen en gesprekken procesmatig in een logboek bij te houden en om brieven, e-mails, uitingen op sociale media en andere correspondentie te bewaren.

Hier onder vindt u een kort inzicht in de verschillende aspecten waarmee rekening gehouden dient te worden. Hierbij valt te denken aan communicatie met (indirect) betrokkenen, interne afstemming, verslaglegging en voorbeeldbrieven. In het werkdocument ‘Actieplan bij een calamiteit’ zijn hierna genoemde documenten, praktische zaken en tips en adviezen verzameld om volledig overzicht te verkrijgen.

Weging onrust

Het komt regelmatig voor dat gedrag van kinderen op ouders of professionals veel heftiger overkomt dan het daadwerkelijk is. Ook kan gedrag daadwerkelijk ernstig zijn. (Seksueel) grensoverschrijdend gedrag kan in beide gevallen maatschappelijke onrust oproepen. Hiervoor is een aantal redenen aanwijsbaar, maar deze worden doorgaans niet onderschreven door de betrokkenen:

Gebrek aan kennis: het komt regelmatig voor dat de betrokken volwassenen relatief weinig kennis hebben van het te verwachten (seksueel) gedrag van (jonge) kinderen. Ze reageren hierop veelal vanuit eigen ervaring, angst of verhalen uit de media.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

MANAGER SOCIALE VEILIGHEID

Calamiteiten

Ervaringen: persoonlijke ervaring met (seksueel) grensoverschrijdend gedrag zoals pesten, misbruik of aanranding, kan een sterke en begrijpelijke motivator zijn waardoor betrokken volwassenen heftig kunnen reageren op gedrag (dat al dan niet feitelijk plaatsvond). Hierbij kan meewegen dat de volwassenen het gevoel hebben te falen, omdat hun kind zaken meemaakt die ze zelf ook hebben ervaren.

Emotionele reacties: gebeurtenissen die plaatsvinden staan vaak niet op zichzelf. Het komt regelmatig voor dat meer kinderen in één groep, K&O of gemeente op onderzoek uitgaan of daadwerkelijk seksueel grensoverschrijdend gedrag vertonen. Of dat een groep kinderen één ander kind pest. Door emotionele reacties die ouders delen, als ze zoiets meemaken, kunnen zulke verhalen bij elkaar komen. Vaak worden hierbij vermoedens al snel feiten en denken ouders het verhaal beter te kennen dan de betrokkenen. Hierdoor lijkt losstaand gedrag soms kopieergedrag of worden individuele kinderen soms aanstichter van verschillende seksuele spelletjes of sociale uitsluiting.

(Sociale) media: in navolging van voorgaand punt doen sommige ouders (on)bewust uitingen op sociale media. Deze worden snel verspreid en doorgaans daarmee ook uit hun context getrokken. Soms is het dan een kwestie van tijd voor regionale of landelijke media zich hierover buigen.
Als er maatschappelijke onrust is, is het belangrijk dat men zich richt op ‘damage-control’. Gebruik hiervoor het ‘actieplan bij een calamiteit’. Overweeg hierbij onderstaande zaken:

- Maak een kort plan van aanpak waarin de weging, beoogde gesprekken en betrokkenen op een rij worden gezet.
- Deel informatie met het team en relevante professionals, met de toevoeging dat de informatie nodig is voor adequaat handelen. Spreek uit dat informatie niet door de professionals mag worden verspreid.
- Zeg nooit aan ouders of kinderen toe dat informatie niet met andere professionals gedeeld zal worden. Het delen is juist belangrijk om ervoor te kunnen zorgen dat relevante partijen op de hoogte kunnen blijven.
- Houd samenvattingen van gevoerde gesprekken bij in een logboek; zo blijft duidelijk met wie welke informatie gedeeld is. Bewaar e-mails en andere communicatie zo overzichtelijk mogelijk.

Communicatie met direct betrokken ouders

Na een calamiteit (of kleiner incident) is een gesprek met ouders op korte termijn nodig. Streef er naar om informatie zo snel als mogelijk te delen en te bespreken met betrokken ouders en streef ernaar om eerst met ouders af te stemmen voor kinderen dit doen. Zo kunnen professionals ouders de context bieden die nodig is voor het passend verwerken van betreffende informatie.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

MANAGER SOCIALE VEILIGHEID

Calamiteiten

- Geef bij het leggen van contact aan dat je ouders graag wilt spreken en benoem (indien van toepassing) wie er bij het gesprek aanwezig zijn. Daarbij is het ook van belang dat uit het gesprek duidelijk wordt waar naar toe gewerkt wordt en dat ouders een plan van aanpak voorgelegd krijgen waarin duidelijk wordt hoe wordt omgegaan met de calamiteit.
- Spreek binnen het gesprek in termen van ‘betrokken kinderen’ en vermijd de termen ‘dader/slachtoffer’ en het woord ‘seksueel’. Spreek liever over het kind dat initiatief nam en het kind dat iets overkomen is. Ook is het goed om ouders duidelijk te maken dat het belangrijk is dat zij in het gesprek met hun kind rustig reageren, steunende informatie bieden en open vragen stellen. Bespreek nadrukkelijk met ouders dat elke vorm van negatieve aandacht over het onderwerp, de groep of het gedrag, de druk voor elk kind verhoogt. Ouders hebben geen invloed op derden en media, maar wel op hun persoonlijke handelen. Hier hebben alle kinderen (indirect) en ook hun kind (direct) last van. In meer dan 90% van alle gevallen raken kinderen getraumatiseerd door hoe volwassenen op het onderwerp reageren. Een veel kleiner percentage ondervindt daadwerkelijk schade van het gedrag zelf.
- Maak snel duidelijke afspraken met betrokken ouders over de gebeurtenis en handelswijze en leg deze schriftelijk vast. Ondertekening geeft hieraan extra nadruk!
- Maak altijd een vervolgafspraak om eventuele vervolgstappen te monitoren en om inzichtelijk te maken hoe K&O de zaken heeft opgepakt.

Communicatie met indirect betrokken ouders

De zwaarte van het incident bepaalt de manier hoe en met welke betrokkenen gecommuniceerd wordt. De organisatie kan besluiten ook ouders van de betrokken groep of de gehele organisatie te informeren. Duidelijke, tijdige en frequente communicatie kan bijdragen aan het vertrouwen van ouders in de procesvoering en de organisatie. Het is in het belang van de betrokkenen om de calamiteit zo klein mogelijk te houden. De afweging is dus steeds of een initiatief rust brengt of meer onrust oproept. Bij ernstige incidenten kan de organisatie overwegen om een ouderavond te organiseren, hoewel dit doorgaans wordt afgeraden. Deze afweging kan de organisatie maken samen met vertegenwoordigers van GGD, CJG/wijkteam en politie. Wel kan overwogen worden om een inloopspreekuur te organiseren, eventueel bemenst door externe deskundigen, waarin indirect betrokken ouders de gelegenheid krijgen tot het stellen van vragen.
Meer informatie hierover vindt u in ‘overwegingen met betrekking tot ouderavonden’.

MR/OC

Weeg bij het communiceren van een officiële boodschap aan ouders af of het goed is om de Medezeggenschapsraad/Oudercommissie te informeren. Deze geledingen hebben een rol waar

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

MANAGER SOCIALE VEILIGHEID

Calamiteiten

het gaat om het creëren en behouden van draagvlak binnen de organisatie. Tegelijk kan een stap om deze geledingen te betrekken een aanpak zwaarder doen wegen. Vanuit dit perspectief kan deze afweging dus alleen lokaal gemaakt worden.

Communicatie intern

Intern is het delen van informatie van belang voor het behouden van draagvlak en een professionele attitude. Als een kind bijvoorbeeld grensoverschrijdend gedrag vertoont, kan dat plaatsvinden in de groep, op het toilet, maar ook tijdens het buitenspelen. Of als een ouder, zonder gezag, zijn kind wil ophalen, zonder toestemming, dan kan elke professional hiervan getuige zijn. Relevante professionals moeten daarom weten wat er speelt. Tevens moeten ze op de hoogte zijn van nieuwe ontwikkelingen en gemaakte afspraken en passend reageren op gedrag van het kind/de kinderen en ouders. Zie voor meer informatie de beroepscode waar alle medewerkers van K&O vanuit werken.

Inhoudelijke en educatieve communicatie met kinderen

Natuurlijk krijgen kinderen ook mee dat er iets speelt. Kinderen horen van elkaar en van ouders soms informatie die onjuist is, of die gebaseerd is op angst of 'horen van'. Ook vangen kinderen soms thuis gesprekken en discussies op die ouders (te) openlijk voeren over dit onderwerp. Voor de organisatie is het van belang om bij communicatie met kinderen bewust om te gaan met mogelijke foutieve informatie die rondgaat. Belangrijk is om informatie alleen tegen te spreken waar het de veiligheid of anonimiteit van betrokken kinderen betreft. Door ouders tegen te spreken vergroot de opvoedprofessional de afstand tussen ouders en organisatie. Als gevolg hiervan ervaren kinderen mogelijk een loyaliteitsconflict tussen de twee partijen. Het bespreken van het gevoel dat deze gebeurtenis oproept is wenselijk en hierbij kunnen steunende adviezen en informatie gegeven worden. Houd gesprekken kort om te veel nadruk te voorkomen.

Indien er over de calamiteit gecommuniceerd wordt in één of meer groepen, is het goed om deze informatie eerst op papier te zetten. Indien emoties een rol spelen geeft een schriftelijke verklaring houvast.

Als een calamiteit heeft plaatsgevonden in de groep of op school dan is het verstandig om lessen/activiteiten over het onderwerp te intensiveren. Het is wenselijk deze lessen niet te koppelen aan de calamiteit. Wanneer er onrust onder ouders ontstaat kan het wenselijk zijn om een ouder-workshop of een ouder-kind-workshop te verzorgen.

Tijdelijke maatregelen

Indien de (sociale) veiligheid van kinderen in het

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

MANAGER SOCIALE VEILIGHEID

Calamiteiten

geding is kan besloten worden tot aanvullende, tijdelijke maatregelen. Hierbij valt te denken aan strenger deurbeleid en meer toezicht op momenten gedurende de dag, op (semi-)openbare ruimten als speelplekken en het plein. Zie hiervoor ook de 'Handreiking aanvullende (tijdelijke) omgangsregels'. Schorsing en/of verwijdering van een kind is ingrijpend voor het individu en zijn omgeving. Daarbij is het nuttig om, in het geval van het onderwijs, af te wegen of een schorsing niet als neveneffect heeft dat de onrust terugkeert wanneer deze wordt ingetrokken. Om deze reden is schorsing vooral wenselijk als verwacht wordt dat de (fysieke) veiligheid van het individu of andere kinderen in het geding is. Zie voor meer informatie over schorsing het 'Protocol Grensoverschrijdend Gedrag, time-out, schorsen en verwijderen'.

Externe ondersteuning

Als de zaak (te) groot wordt, of onzekerheid over de aanpak/omvang meespeelt, overleg dan met externe partijen en/of stel dan een team samen van professionals van de organisatie, bestuur en externe professionals om verdere acties uit te zetten.

Media

In principe wordt er niet met de media gecommuniceerd. Als er toch voor gekozen wordt om de media te informeren doordat er bijvoorbeeld door de (plaatselijke) pers gebeld wordt, wordt in het geval van onderwijs alleen door het college van bestuur, in samenspraak met betrokken directeur, met de pers gecommuniceerd (eventueel onder begeleiding van een communicatiedeskundige). In het geval van de kinderopvang loopt de communicatie via de directie, in samenspraak met de betrokken locatieleider (en eventueel onder begeleiding van een communicatiedeskundige).
Stem communicatieboodschappen af met betrokken professionals. Persuitingen worden goed voorbereid en bij het verstrekken van informatie worden de belangen en privacy van alle betrokkenen afgewogen.

Evaluatie

Een calamiteit geeft aanleiding voor de organisatie om het bestaande beleid en visie te heroverwegen, zodat de calamiteit in het vervolg (mogelijk) voorkomen kan worden. Door de emotionele betrokkenheid zullen ouders participatie hieraan waarderen. Het betrekken van ouders kan daarbij zorgen voor draagvlak en het terugbrengen van rust. Voorbeelden van evaluatie kunnen zijn:

- Een procesevaluatie omtrent de calamiteit.
- Een klankbordgroep die peilt en bespreekt of zaken nog aandacht behoeven.
- Een onderzoek naar het effect van de aanpak op langere termijn.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

MANAGER SOCIALE VEILIGHEID

Incidentenregistratie

Incidentenregistratie

Om sociale veiligheid binnen K&O te waarborgen dient ook een incidentenregistratie bijgehouden te worden. In de incidentenregistratie verzamelt K&O elk afzonderlijk en significant incident waarbij sprake is van ingrijpende vormen van pesten, uitsluiten, groepsdruk, machtsmisbruik, (verbale) agressie, dreigen, vormen van geweld, discriminatie, maar ook incidenten met ingrijpend effect op het welbevinden van betrokkenen, zoals misbruik of een sterfgeval.

Voor elk afzonderlijk en significant incident, met betrekking tot de Meldcode, wordt de rapportage Meldcode ingevuld.

Incidenten worden chronologisch gedocumenteerd en structureel geanalyseerd door de manager sociale veiligheid, samen met de uitkomsten van de (jaarlijkse) monitoring door middel van vragenlijsten voor opvoedprofessionals en kinderen. Eens in de twee jaar kunnen de uitkomsten ook gecombineerd worden met de uitkomsten van het oudertevredenheidsonderzoek.

De incidentenregistratie maakt zichtbaar of individuele gevallen onderling samenhangen en wat het eventuele effect hiervan kan zijn. Incidenten die zich altijd voordoen in pauzes op een specifieke plek geven aanleiding om toezicht daar te intensiveren en/of om herinrichting te overwegen. Ook gebeurtenissen die tussen kinderen in een bepaald deel van het gebouw plaatsvinden kunnen wijzen op onrust tussen twee groepen en/of matig toezicht. In een organisatie met zoveel aanwezigen zullen zich altijd incidenten voordoen die de sociale veiligheid (meer of minder) onder druk zetten. Om deze reden is het wenselijk hierop monitoring uit te voeren.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

MANAGER SOCIALE VEILIGHEID

Personeels-beleid

Personeelsbeleid

K&O geeft door middel van het beleid omtrent sociale veiligheid invulling aan onze pedagogische opdracht. Elke professional uit onze organisatie draagt verantwoording voor een gezond pedagogisch klimaat en werkt daarmee aan het welbevinden van kinderen, ouders en collega's. Voor het onderwijs is dit ook in lijn met de zorgplicht die scholen hebben om kinderen adequaat onderwijs en passende kindzorg te bieden. Daarmee raakt sociale veiligheid ook het personeelsbeleid van K&O. Als onderdeel van ons sociaal veiligheidsbeleid hebben we een beroepscode opgesteld waarin de taken en verantwoordelijkheden van medewerkers uiteen gezet worden. De beroepscode draagt dan ook bij aan de inhoudelijke gesprekken hierover bij aanstelling, functioneren en beoordelen, nascholing en bij collegiale consultatie.

Met betrekking tot aanstelling of stagebeleid is het van belang dat betrokkenen kennis nemen van de pedagogische opdracht en hoe deze binnen K&O is vastgesteld. De beroepscode is een duidelijk document dat aan betrokkene(n) verstrekt kan worden om zo helderheid te geven over hetgeen er van betrokkene(n) verwacht wordt.

Met betrekking tot functioneren en beoordelen en collegiale consultatie liggen er kansen betreffende het implementeren en borgen van sociaal veiligheidsbeleid binnen K&O. Juist door vanuit de beroepscode te praten over de pedagogische en collegiale opstelling en ervaren veiligheid in de groep, kan de beroepscode als document bijdragen aan een solide structuur waarbinnen elke professional zich bewust is van zijn/haar rol bij het bevorderen, bewaken en beschermen van sociale veiligheid.

Tot slot kan ook nascholing als onderdeel van personeelsbeleid gezien worden als motiverende en stimulerende factor. Het palet aan nascholingsactiviteiten dat binnen het sociaal veiligheidsbeleid wordt aangeboden draagt sterk bij aan het teambewustzijn en biedt kansen om het beleid ook actueel en kennis 'up to date' te houden.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

MANAGER SOCIALE VEILIGHEID

Wegen zorg

Wegen zorg

Op basis van het aangelegde meldcodedossier, (eventueel) overleg met externe professionals en het gesprek met ouders, wordt gewogen of er sprake is van kindermishandeling, huiselijk geweld en/of onveiligheid.

Daarbij worden twee beslissingen genomen:
- Al dan niet doen van een melding bij Veilig Thuis.
- Al dan niet zelf hulp bieden of het organiseren hiervan.

De afweging gebeurt op basis van de drie onderstaande meldnormen:
- Meldnorm 1: In alle gevallen van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid.
- Meldnorm 2: De professional meent dat hij, gelet op zijn competenties, zijn verantwoordelijkheden en zijn professionele grenzen, in onvoldoende mate effectieve hulp kan bieden of kan organiseren
- Meldnorm 3: De professional die hulp biedt of organiseert constateert dat de onveiligheid niet stopt of zich herhaalt.

Let op: voor kinderopvang en onderwijs geldt dat ze zich moeten houden aan de wet meldcode. Dit betekent dat de professional bovenstaande drie meldnormen moet doorlopen. Als deze meldnormen genegeerd worden, en er wordt verzuimd te melden, dan is de professional (die heeft verzuimd te melden) aansprakelijk.

Het is van belang dat er over bovenstaande een besluit wordt genomen en dat dit in de genoemde volgorde gebeurt. De afweging wordt stap voor stap gemaakt aan de hand van vijf afwegingsvragen die in het meldcode-schema terug te vinden zijn. Vervolgens besluiten aandachtsfunctionaris en manager SV of het bieden of organiseren van hulp behoort tot de mogelijkheden van de organisatie en of ouders/verzorgers hiermee instemmen. Als melden volgens het afwegingskader noodzakelijk is, dient ook de tweede beslissingsvraag over eventuele hulp in overleg met betrokkenen en Veilig Thuis beantwoord te worden.

Noot: Op 25 mei 2018 is de nieuwe privacywetgeving (AVG) van kracht geworden. De AVG is een algemeen kader dat niet inspeelt op specifieke situaties, zoals een vermoeden van Kindermishandeling. Daarom geldt als regel dat een specifieke wet prevaleert boven de algemene norm van de AVG. De wet Meldcode gaat dus voor de AVG. Het recht om een dossier aan te maken en te melden bij Veilig Thuis is dus onverminderd van toepassing.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

Beroepscode

Overleg met collega's

Signaleren

ONDERSTEUNEND PERSONEEL

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

ONDERSTEUNEND PERSONEEL

Beroepscode

Beroepscode

INLEIDING

Deze beroepscode is in MAAND 2018 opgesteld door Kindkracht-SSBA. Door middel van werkvormen waar alle teams en professionals aan konden deelnemen is inhoud gegeven aan deze gemeenschappelijke beroepscode waar de professional zich binnen Kindkracht-SSBA aan willen houden. De code is verder aangescherpt op basis van de actuele eisen vanuit de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG, 2018), het sociaal veiligheidsbeleid van Kindkracht-SSBA en kennis van de kinderopvang- en onderwijssector. Om de twee jaar wordt bekeken of er redenen zijn om de code te herzien. Waar in dit stuk gesproken wordt over ouders kan ook verzorgers gelezen worden.

Wat is een beroepscode?

Een beroepscode bevat ethische en praktische normen en beginselen die horen bij de uitoefening van het beroep. De beroepscode geeft een aantal algemene regels en richtlijnen. De beroepscode kan niet voor iedere professional en voor elke situatie gedetailleerd voorschrijven hoe er gehandeld moet worden. De professional moet zelf, op basis van die regels en richtlijnen, in elke specifieke praktijksituatie de beste aanpak kiezen. Uiteraard moet daar voortdurend over gecommuniceerd worden met collega's en leidinggevenden.

Waarom een beroepscode?

De beroepscode is bedoeld voor alle professionals van Kindkracht-SSBA. De beroepscode is bedoeld als middel om de kwaliteit van de beroepsuitoefening in K&O te bewaken en te vergroten. Daarnaast speelt de beroepscode een rol in het voorkomen van ongewenst gedrag vanuit de professional die het aanzien van het beroep kan schaden. Voor nieuwe collega's en professionals in opleiding, binnen onze organisaties, kan de beroepscode een hulpmiddel zijn bij hun professionele opstelling.

De betekenis van de beroepscode?

De beroepscode is geen wet. Wel heeft de code een relatie met bestaande wet- en regelgeving. De bepalingen van de beroepscode zijn opgesteld in de geest van bijvoorbeeld de Internationale Rechten van het Kind, die door Nederland zijn onderschreven.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

ONDERSTEUNEND PERSONEEL

Beroepscode

DE K&O PROFESSIONAL ALS BEROEPSBEOEFENAAR

Professionele opstelling

De professional is verantwoordelijk voor het eigen beroepsmatig handelen, legt daarover verantwoording af en kent hierbij de grenzen van het beroep. Ook is hij/zij zich bewust van de voorbeeldfunctie en handelt hiernaar.
De professional handelt vanuit professionele intuïtie op basis van kennis, werkervaring en reflectief vermogen en praat in neutrale en positieve bewoordingen over kinderen. Daarbij maakt de professional gebruik van de pedagogische inzichten die binnen de kinderopvang en het onderwijs gangbaar zijn. Daarnaast anticipeert de professional op het gedrag van kinderen en benadert kinderen specifiek waar dat wenselijk is. Als deze begeleiding niet meer afdoende blijkt schakelt de professional interne en later externe hulp in.
Als anderen opdrachten verstrekken, toetst de professional of deze inzichten in overeenstemming zijn met de algemeen aanvaardbare normen, zoals deze onder andere in deze beroepscode en in wet- en regelgeving zijn beschreven.
Tijdens lessen en op de groepen wordt de telefoon niet gebruikt voor privézaken, tenzij er sprake is van een noodgeval. Ook wordt tijdens de lessen en op de groepen geen gebruik gemaakt van sociale media, tenzij door de locatieleiding anders bepaald, waarbij geldt dat dit binnen de geldende afspraken van K&O gebeurt.

Voorbeeld: de professional krijgt van een ouder het verzoek om krachtig op te treden als het kind niet direct luistert. Desnoods moet er maar een straf worden gegeven, aldus de ouder. De professional gaat daarop in gesprek met deze ouder. De professional geeft aan dat hij of zij niet kan voldoen aan het verzoek en legt uit hoe wordt omgegaan met ongewenst gedrag. Tevens geeft hij of zij de ouder tips om positief gedrag te stimuleren.

Ambassadeur

De professional is een ambassadeur van haar vak. Dit betekent bijvoorbeeld dat:

- de professional zich als ambassadeur opstelt in de benadering naar kinderen, hun ouders en externen.
- de professional zorgdraagt voor een goede persoonlijke hygiëne en ervoor zorgt dat kleding recht doet aan de beroepsrol en de positie als professional.

Verwezenlijking van de doelstellingen

De professional werkt mee aan de verwezenlijking van de doelstelling(en) van de organisaties voor K&O en de ontwikkeling van het beleid. De professional levert een actieve bijdrage door op basis van zijn/haar professionele deskundigheid belangrijke ontwikkelingen onder de aandacht van de organisatie te brengen en daar waar nodig de organisatie aan te

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

ONDERSTEUNEND PERSONEEL

Beroepscode

spreken op de afgesproken kwaliteitseisen zoals o.a. vermeld in het beleidsplan sociale veiligheid. Behaalde doelstellingen en successen worden gedeeld met, benoemd naar en gevierd met elkaar, kinderen en ouders.

Voorbeeld: de professional neemt plaats in een werkgroep die tot taak heeft om het pedagogisch werkplan aan te passen op basis van nieuwe pedagogische inzichten.

Respectvol opvoeden

Elk gezin heeft een eigen cultuur met eigen waarden en normen en ieder kind heeft zijn eigen integriteit. De professional verzorgt en begeleidt het kind dan ook met respect, zonder onderscheid te maken in levensbeschouwing, waarden, normen en gewoonten van het kind en de ouder. De professional zet zich in voor een sfeer waarbinnen elk kind zich thuis voelt. De professional en ouders gaan respectvol met elkaar om.

Voorbeeld: een ouder wil niet dat een kleuter vies wordt bij het buiten spelen. De professional vindt het belangrijk dat het kind zich door spel goed kan ontwikkelen. Deze gaat de dialoog aan met de ouder en vraagt door: waarom is het niet vies worden voor de ouder belangrijk?

De professional wil zo veel mogelijk rekening houden met de wensen van de ouder en wil afspreken dat het kind wel in de zandbak speelt, maar dat de ouders kleren meegeven die het kind kan aantrekken tijdens het buiten spelen, zodat het kind schone kleren aan heeft als de ouder het komt ophalen.

Dossiervorming

De professional verzamelt de gegevens over het kind en zijn situatie die van belang zijn bij de professionele beroepsuitoefening in het kind-/leerlingdossier en behandelt deze vertrouwelijk. In een kind-/leerlingdossier moeten relevante zaken kort, feitelijk en inzichtelijk geregistreerd worden, waarbij rekening wordt gehouden met het privacyreglement van de K&O organisatie (in het kader van de Algemene Verordening Gegevensbescherming). Wanneer het van belang is om interpretaties of meningen van de professional over het kind op te nemen in het dossier, zijn deze duidelijk te onderscheiden van de vastgelegde feiten.
De professional geeft de ouders van het kind de mogelijkheid om vastgelegde informatie in te zien en eventueel aan te vullen overeenkomstig de bepalingen in de geldende AVG.
Over het algemeen verstrekt de professional alleen informatie aan collega's en derden als deze informatie-uitwisseling voor de directe beroepsuitoefening of voor het fysiek of emotioneel welbevinden van het kind van belang is. Hierbij is de wettelijke toestemming van ouders noodzakelijk.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

ONDERSTEUNEND PERSONEEL

Beroepscode

Voorbeeld: de ouders van een kind vertellen dat de huisarts een pinda-allergie heeft vastgesteld bij het kind. De professional legt vast dat het kind geen pindaproducten meer mag consumeren. Ze draagt er met toestemming van ouders zorg voor dat relevante collega's op de hoogte zijn van deze verandering en eventuele behandelwijze.

Deskundigheidsbevordering

Het beroep van professionals in de kinderopvang en het onderwijs is sterk in beweging. De maatschappij verwacht steeds meer professionalisering en er zijn veel initiatieven die de kwaliteit van de dienstverlening verhogen. De professional werkt mee aan de ontwikkeling en waardering van het beroep en aan de eigen professionalisering in relatie tot relevante maatschappelijke ontwikkelingen. De professional zorgt ervoor dat hij/ zij bijblijft in het vak en is bereid zich door middel van scholing verder te bekwamen. De professional draagt zorg voor voldoende actuele kennis en vaardigheden over de ontwikkeling en opvoeding van kinderen.

Voorbeeld: Doordat er problemen thuis zijn, vertoont het kind agressief gedrag. Als het kind wordt opgehaald, wil het niet mee naar huis. Andere ouders gaan zich ermee bemoeien en stellen vragen. De professional reageert hierop door te zeggen dat hij/ zij de betrokkenheid van de andere ouders op prijs stelt en dat de situatie de aandacht van K&O heeft. De professional bespreekt het gedrag van het kind alleen met diens ouder(s) en probeert met hen tot een oplossing te komen. Als de professional zich handelingsverlegen voelt, bijvoorbeeld m.b.t. het begeleiden van kinderen met extra zorg, zoekt de professional in overleg met directeur/locatieleider naar passende bijscholingen, vakbeurzen en vakliteratuur om ontbrekende of verdiepende kennis op te doen, om zo aan te kunnen blijven sluiten bij de ontwikkelingsvraag en opvoeding van kinderen.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

ONDERSTEUNEND PERSONEEL

Beroepscode

DE K&O PROFESSIONAL IN RELATIE TOT HET KIND EN DE OUDER

Opvoeding en K&O

De professional gaat een professionele relatie met het kind en diens ouder(s) aan. De professional informeert de ouder(s) en het kind over de manier waarop hij/zij werkt aan het pedagogisch klimaat op de groep/in de klas, in relatie tot de behoeften van het kind. Ouders worden als partner bij de professionele opvoeding van kinderen betrokken, waarbij er sprake moet zijn van wederzijds vertrouwen en het belang van het kind voorop staat. Het onderwijs doet zijn best om het maximale uit de kinderen te halen qua leerprestaties.
De professional zorgt ervoor dat ouders goed op de hoogte zijn van de ontwikkeling van hun kind.

Veilig K&O klimaat

De professional werkt samen met de kinderen (en hun ouders) en collega's aan een sociaal veilig klimaat die aansluit op de maatschappij.
De professional informeert de ouder(s) en het kind over de K&O regels en afspraken en maakt daarmee duidelijk hoe deze regels het pedagogisch klimaat op de groep/in de klas en K&O versterken.
De professional neemt de visie en mening van kinderen serieus en betrekt hen bij het maken van afwegingen over het pedagogisch- en onderwijsklimaat.
De professional maakt samen met de kinderen regels voor op de groep/in de klas, waardoor de kinderen mede-eigenaar zijn van de geldende regels en afspraken en zich deze regels en afspraken eigen maken. De professional geeft hierin het goede voorbeeld. Wanneer een kind(eren) zich niet aan de regels houdt wordt het hierop aangesproken en worden actief de gestelde regels aangeleerd om een veilig groepsklimaat te creëren. Hierbij hanteert de professional het protocol betreffende grensoverschrijdend gedrag.

Voorbeeld: een drukke leerling in groep 3 heeft moeite om aan zijn tafel te blijven werken. De professional maakt afspraken met het kind en stimuleert het kind om te blijven zitten. Ook geeft de professional duidelijk aan wanneer het kind even kan bewegen of lopen om de druk niet te hoog op te laten lopen. Het kind heeft deze afwisseling nodig. Aan de ouder(s) wordt uitgelegd op welke wijze de ontwikkelingsuitdaging van het kind en kennisoverdracht gecombineerd worden en hoe rekening wordt gehouden met de vaardigheden en belastbaarheid van het kind.

Ondersteuning/begeleiding

Emotionele veiligheid in de groep is een basisvoorwaarde; zonder deze veiligheid kan een kind niet spelen en/of leren. De professional draagt de verantwoordelijkheid om te zorgen voor de

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

ONDERSTEUNEND PERSONEEL

Beroepscode

emotionele veiligheid binnen de groep en zij dient te werken aan positieve leerervaringen voor kinderen, waardoor het zelfvertrouwen van de kinderen kan groeien. Dit zelfvertrouwen speelt een grote rol bij het ontwikkelen van de eigen talenten van het kind.
Voor de professionals geldt hierbij dat:

- bij het bepalen van de K&O- en ontwikkelingsbehoeften van elk kind de professional in eerste instantie uitgaat van de behoeften van het individuele kind. Als de ontwikkeling van een kind in het geding is zoekt de professional samen met ouders een oplossing.
- de professional ouders de ruimte en tijd geeft om ontwikkelingsproblemen te accepteren en te verwerken als deze zijn vastgesteld.
- ondersteuning en begeleiding ook wordt gegeven wanneer er sprake is van een pestgeval. Wanneer er sprake is van een pestgeval dan moet dit altijd een leersituatie zijn voor het kind; het gaat hierin om gedrag en gedrag is bij te sturen. Het protocol over grensoverschrijdend gedrag biedt hierin ondersteuning.
- in het geval van het onderwijs, wanneer een kind meer zorg nodig heeft dan de reguliere zorg die geboden wordt en thuis komt te zitten, wordt zorg gedragen voor de thuiszitter zolang deze nog op de betreffende school zit. Daarnaast wordt er gezorgd voor goede adviezen en goede overdracht(rapportages).
- in het geval van de kinderopvang, wanneer het contract met ouders ontbonden wordt, indien gewenst, nazorg geleverd wordt ten behoeve van de veiligheid van het kind.

Machtspositie van de professional

De professional is zich bewust van zijn/haar geestelijke en lichamelijke machtspositie en dient zich zo te gedragen dat er geen schade aan het psychische en lichamelijke welbevinden van het kind wordt toegebracht. De professional respecteert de autonomie van het kind en stelt in het handelen het kind centraal. Hij/zij is hierbij verantwoordelijk voor het op de juiste manier toepassen van bijvoorbeeld het stimuleren van positief gedrag en het omgaan met ongewenst gedrag.
Bij het uiten van affectie of het geven van complimenten houdt de professional rekening met de grenzen van de kinderen en zorgt hij/zij voor een veilige benadering.
Kinderen mogen de professional op een respectvolle, open en binnen de normen vallende manier aanspreken op hun gedrag.
De onderwijsprofessional bewaakt de eigen grenzen en emoties in de relatie tot het kind.

Voorbeeld: de professional vertelt aan collega's over zijn/haar handelen in de groep. De professional geeft aan een druk en vervelend kind harder dan normaal terechtgewezen te hebben. Toen pas luisterde het kind. De professional brengt de situatie ter sprake

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

ONDERSTEUNEND PERSONEEL

Beroepscode

en vraagt een collega om feedback en advies over mogelijke andere benaderingen en zijn/haar handelwijze en reflecteert hierbij op zichzelf.

Relatiebeheer

De professional realiseert zich dat hij/zij op basis van de beroepsuitoefening een professionele relatie aangaat met kinderen en ouders. Om deze reden zorgt de professional voor de juiste combinatie van professionele afstand en betrokkenheid. Zo zijn professionals op sociale media niet bevriend met kinderen, maar kunnen professionals vriendschappelijke contacten met ouders hebben waarbij de scheidslijn tussen privé en werk duidelijk moet zijn.
Soms ontstaan er mogelijk verwarrende situaties, waarbij de professionele rolverdeling tussen de professional en het kind en de ouder(s) onder druk komt te staan. De professional onderneemt dan actie om de relatie professioneel te houden.
Wanneer ouders privéproblemen hebben die invloed hebben op het kind, dan biedt de professional een luisterend oor en onderzoekt hij/zij welke invloed deze problemen op het kind kunnen hebben. Ook geeft de professional aan dat er hulp is en indien nodig verwijst de professional de ouder(s) door. In dit gesprek is een open en transparante houding gewenst.

Voorbeeld: de ouders van een kind hebben relatieproblemen. Een van de ouders wil daar met de professional over praten en vraagt advies en steun. De professional geeft aan dat deze naar de ouder kan luisteren, maar dan alleen in relatie tot het kind. De professional is niet opgeleid om relatiehulp te bieden en een dergelijke ondersteuning van ouders ligt buiten de doelstelling van de organisatie. De professional kan de ouders daarvoor doorverwijzen naar bijvoorbeeld zorginstanties. Wel kan de professional de ouders adviseren geven over hun houding en handelswijze ten opzichte van het kind.

Signalen van kindermishandeling

De professional moet kunnen omgaan met (vermoedens van) kindermishandeling. Ook moet hij/zij voldoende deskundig zijn om signalen van kindermishandeling objectief te signaleren, te verzamelen en te bespreken met ouders. Indien de professional vermoedt dat er sprake is van kindermishande-ling, bespreekt deze de signalen met een relevante collega en informeert hij/zij de interne ‘aandachtsfunctionaris huiselijk geweld en kindermishandeling’ en/of de directeur/locatieleiding volgens het opgestelde sociaal veiligheidsbeleid.
Wanneer de professional ziet dat collega(‘s) op een ongebruikelijke wijze met kinderen omgaat, stelt hij/zij haar collega vragen over de manier van handelen. Als de uitleg van de collega niet gerust stelt, wordt dit besproken met de leidinggevende.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

ONDERSTEUNEND PERSONEEL

Beroepscode

DE K&O PROFESSIONAL IN RELATIE TOT COLLEGA'S EN ANDEREN

Verantwoordelijkheid beroepscode

De professional komt op voor de belangen van de beroepsgroep of individuele collega's als deze nadelige gevolgen ondervinden doordat zij zich overeenkomstig de beroepscode gedragen.
De beroepsgroep en de individuele leden zijn medeverantwoordelijk voor het aanzien van het beroep in de maatschappij.

Voorbeeld: een collega vindt zichzelf niet deskundig genoeg om te werken met een kind met diabetes. Zij weet niet hoe de medicijnen moeten worden toegediend. Ze heeft dit in haar opleiding niet geleerd en is bang om verantwoordelijk gemaakt te worden voor iets dat ze niet kan. Bovendien wil ze dat de kwaliteit van K&O kan worden gegarandeerd. De werknemer heeft het recht om te weigeren als zij zich niet bekwaam genoeg voelt om hiermee om te gaan. De organisatie wil het kind toch plaatsen en oefent druk uit op de collega om mee te werken.
Een collega-professional steunt haar door in het werkoverleg voor te stellen om te bespreken welke deskundigheid nodig is om voor het kind te zorgen.
In deze gevallen is de Wet BIG van toepassing. Daarin staat wanneer beroepsbeoefenaren bevoegd zijn om medische handelingen uit te voeren. Geadviseerd wordt om passend beleid te formuleren bijvoorbeeld door bijscholing, of medewerkers aan te trekken met de benodigde specifieke deskundigheid.

Conflictsituaties

Binnen K&O kunnen (cultureel gebonden) situaties voorkomen die de professional in conflict brengen met zichzelf. Hij/zij kan hierdoor in (ernstige) gewetensnood raken en dient dit te bespreken met de directie/leiding. De professional dient ervoor te zorgen dat binnen de organisatie een oplossing komt, zodat de ontwikkeling van het kind niet wordt onderbroken.

Voorbeeld: het dragen van een hoofddoek is geaccepteerd, maar een gezicht bedekkende sluier is in het kader van een goede communicatie ongewenst. Handen schudden is een gebruik in de Nederlandse omgangsvormen. Maak hierover (tijdens de sollicitatie) afspraken, zodat helder is dat dit gedrag vereist is.

Samenwerking met collega's

Professionals zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de kinderen en hun werk vormt daarmee dan ook een onderdeel van de doorgaande lijn in K&O. De professional werkt samen met en staat open voor zijn/haar collega's. Een goede overdracht en onderlinge samenwerking met mede professionals

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

ONDERSTEUNEND PERSONEEL

Beroepscode

is belangrijk. Binnen de K&O dient een open cultuur te heersen, waarin ruimte is voor het geven van professionele feedback op een respectvolle manier. De feedback wordt gebruikt om op het eigen handelen te reflecteren en dit handelen eventueel te verbeteren.

Voorbeeld: een stagiaire heeft een andere verantwoordelijkheid voor de gang van zaken binnen de groep dan een gediplomeerd professional. Maar in de samenwerking is het logisch dat een nieuw idee van een stagiaire net zo serieus wordt besproken als een voorstel van een meer ervaren collega of een leidinggevende.

Lokale samenwerking

Professionals staan open voor lokale samenwerking wanneer dit voor versterking zorgt. Hierbij wordt er samengewerkt met betrouwbare partners. Het samenwerken met partners is erg belangrijk voor de doorgaande lijn en de zorg rondom kinderen en heeft als doel om effectieve zorg voor de kinderen te waarborgen. Het liefst wordt er binnen een samenwerking altijd gesproken met ouders, K&O en externen.

DE K&O PROFESSIONAL IN RELATIE TOT DE SAMENLEVING

Verantwoordelijkheid beroep

De professional ondersteunt de activiteiten van de beroepsgroep om voorwaarden te scheppen voor een goede beroepsuitoefening. De professional is trots op zijn/haar vak en denkt na over zijn/haar beroepshouding.

Voorbeeld: de beroepscode is ook een instrument om het imago van het beroep te verbeteren. De professional kan zich inzetten om de beroepscode in de organisatie te introduceren. De professional die de code als middel in de dagelijkse praktijk gebruikt, levert een bijdrage aan de kwaliteit van de beroepsuitoefening.

Arbeidsvoorwaarden en rechtspositie

De professional is zich bewust van en is bekend met de rechten en plichten van het vak, welke in de CAO en in het beleid van Kindkracht en SSBA beschreven staan.

Kwaliteitsnormen

De professional signaleert en bespreekt een misstand binnen de werksituatie met de betreffende collega's en directie/leiding. Indien er vervolgens niets met de melding wordt gedaan, handelt de professional volgens de klachtenregeling.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

ONDERSTEUNEND PERSONEEL

Beroepscode

Voorbeeld: de onderwijsassistent wordt door de leidinggevende regelmatig voor een groep geplaatst waarbij hij/zij verantwoordelijk is zonder toezicht. De onderwijsassistent geeft bij de directie aan dat de kwaliteit van het onderwijs daarmee in gevaar komt. Als haar signaal niet serieus wordt genomen, zal zij actie ondernemen richting het bestuur.

Gunsten of geschenken

De professional is zich bewust dat de motieven om een geschenk te geven soms niet aanvaardbaar zijn. Daarnaast kan het accepteren van geschenken ook betekenen dat er scheve gezichten bij anderen (kinderen, ouders en collega's) ontstaan. Aan de andere kant kan het weigeren van een presentje dat vanuit zuivere motieven wordt gegeven, erg onbeleefd en ongepast zijn.
Dit betekent dat de professional onderscheid moet kunnen maken tussen wat kan en wat niet kan.
De professional neemt geen geschenken aan die aangeboden worden met het doel om gunsten van de professional te verkrijgen.

Voorbeeld: ouders willen graag hun waardering aan één professional in het bijzonder laten blijken door een cadeau te geven. De professional maakt duidelijk dat dit gewaardeerd wordt, maar geeft ook aan dat het werk samen met alle collega's gedaan wordt. En dat als er dan per se een attentie gegeven moet worden, het logisch is dat alle professionals de waardering krijgen die ermee wordt uitgesproken.
De professional stelt het team voor om hierover een duidelijk beleid af te spreken, zodat ouders van tevoren weten wat de gewenste situatie is.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

ONDERSTEUNEND PERSONEEL

Beroepscode

CONCRETE AFSPRAKEN VOOR DE OMGANG MET KINDEREN

Op basis van de hierboven geformuleerde beroepscode zijn per beroepsrol verschillende concrete afspraken vastgesteld met betrekking tot de omgang met kinderen. Deze zijn hieronder uitgewerkt.

De goede spontaniteit in de omgang van professionals en kinderen en kinderen onderling dient gewaarborgd te blijven, zulks ter beoordeling van de gehele leiding (onderwijs gevend en niet-onderwijs gevend).

Eén op één contacten professional – kinderen

- Kinderen en professionals zijn buiten K&O tijd niet alleen in een ruimte. Bij uitzonderingen worden ouders vooraf op de hoogte gebracht. Bij lange (nablijf)sessies is dit zichtbaar voor alle collega's aanwezig in het gebouw.
- In principe worden kinderen niet bij een professional thuis uitgenodigd. Wanneer een groep kinderen de professional bezoekt, bijvoorbeeld wanneer deze door ziekte thuis is, gebeurt dit alleen met toestemming van de ouders. Bij voorkomende gevallen worden redenen en tijdsduur aangegeven.
- Indien er hulp geboden moet worden bij ongevallen, ziek worden/zijn of anderszins, waarbij het schaamtegevoel van de kinderen een rol kan spelen, wordt rekening gehouden met en respect getoond voor de uitdrukkelijke wens van de kinderen.

Troosten/belonen/feliciteren e.d. binnen K&O

- In de leeftijd van 0 t/m 6 worden de wensen en gevoelens van zowel kinderen als ouders hieromtrent gerespecteerd. Kinderen hebben het recht aan te geven wat zij prettig of niet prettig vinden. Spontane reacties bij troosten en belonen, bijvoorbeeld in de vorm van een knuffel, blijven mogelijk mits het hier genoemde recht van de kinderen wordt gerespecteerd.
- Vanaf 7 jaar worden geen kinderen meer op schoot genomen. Ook hier dienen de wensen en gevoelens van de kinderen van de leeftijd van 0 t/m 6 jaar te worden gerespecteerd. Spontane reacties, ook in de hogere groepen, zijn ondergeschikt aan die wensen.
- Felicitaties moeten een spontaan gebeuren blijven. De professional houdt hierbij rekening met het hierboven vermelde. In alle groepen volgt de professional zijn eigen gewoonten in deze, rekening houdend met wat de kinderen hier als normaal ervaren.
- Indien er hulp geboden moet worden bij ongevallen, ziek worden/zijn of anderszins, waarbij het schaamtegevoel van de kinderen een rol kan spelen, wordt – rekening houdend met de aanwezige mogelijkheden – de uitdrukkelijke wens van de kinderen gerespecteerd.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

ONDERSTEUNEND PERSONEEL

Beroepscode

Jongens en meisjes

- Er wordt rekening gehouden met de eigenheid van beide seksen.
- Indien mogelijk maken jongens en meisjes gebruik van gescheiden toiletten en douches.

Hulp bij aan-, uit-, en omkleden (vanaf 3 jaar)

- Bij de peuters en kleuters komt het regelmatig voor dat geholpen moet worden bij het aan- en uitkleden, bijvoorbeeld bij het naar de wc gaan. Ook bij 6-7 jarigen kan dat nog een enkele keer voorkomen. Deze hulp behoort tot de normale taken van de professional.
- Vanaf 7 jaar is hulp bij het aan- en uitkleden of omkleden nauwelijks meer nodig. Toch kan het voorkomen dat kinderen zich in bepaalde situaties gedeeltelijk moeten uitkleden of omkleden. Bijvoorbeeld bij bepaalde op K&O opgedane verwondingen of bij het omkleden voor musicals e.d. De professional houdt hierbij rekening met wensen en gevoelens van de kinderen. Een open vraag als: “Wil je het zelf doen of heb je liever dat ik je help?” wordt door de oudere kinderen als heel normaal ervaren en meestal ook eerlijk beantwoord.
- Als de situatie erom vraagt wordt door iedere professional onmiddellijk hulp verleend.
- Het is ongewenst kleed- en douchelokalen in welke omstandigheid dan ook zomaar binnen te lopen. Voordat de professional dergelijke ruimtes betreedt kondigt hij/zij zijn binnenkomst aan door te kloppen op de deur, zodat kinderen de gelegenheid hebben om een handdoek o.i.d. om te slaan.

Taalgebruik

- Het streven is dat alle kinderen algemeen beschaafd Nederlands spreken.
- Er worden geen aanstootgevende liederen gezongen/moppen verteld.
- Er wordt geen seksistisch of grof taalgebruik gehanteerd.

Overnachten

- Tijdens overnachtingen (bijv. bij kamp) slapen alleen professionals bij de kinderen. Indien de situatie dit niet toestaat, dan slapen uitsluitend ouders met een verklaring omtrent gedrag (VOG) bij de kinderen.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

ONDERSTEUNEND PERSONEEL

Overleg met collega's

Overleg met collega's

Ook andere professionals uit onze organisatie hebben in het kader van de Meldcode een signalerende rol, naast de opvoedprofessionals die voornamelijk contact heeft met de groep. Een conciërge, gedragsspecialist, pedagogisch coach, logopedist, vakleerkracht en zelfs een vrijwilliger kan binnen en buiten de organisatie zorgen en bedreigingen signaleren bij kinderen.

Om zorg te dragen voor het borgen en gedegen verzamelen van signalen bespreekt ons ondersteunend personeel deze signalen, net als de opvoedprofessional, met collega's. Het bespreken van signalen gebeurt bij voorkeur met de opvoedprofessionals die direct bij het kind betrokken zijn. Indien hiervoor geen mogelijkheid bestaat kan ook gedacht worden aan collega's die een kind op een eerder moment begeleid hebben en collega's die kennis en expertise hebben om de gesignaleerde zorg te concretiseren en objectiveren.

Concrete handelingsadviezen

- Ga, indien mogelijk, na of er in het dossier eerder vergelijkbare signalen zijn vastgelegd.
- Bespreek de zorg met collega's.
- Vraag of deze zorg door hen (eerder) is gesignaleerd en besproken met ouders.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

ONDERSTEUNEND PERSONEEL

Signaleren

Signaleren

Naast de opvoedprofessionals, die voornamelijk contact hebben met de groep, hebben ook andere professionals binnen K&O in het kader van de Meldcode een signalerende rol. Een conciërge, gedragsspecialist, pedagogisch coach, logopedist, vakleerkracht en zelfs een vrijwilliger kan binnen en buiten de organisatie zorgen en bedreigingen signaleren bij kinderen.

Ons ondersteunend personeel observeert de kinderen, als onderdeel van het dagelijks handelen. Hierbij wordt gelet op opvallend gedrag, lichamelijke en uiterlijke verzorging, ontwikkelingsproblemen, fysieke klachten en letsel, opvoeding en ontwikkelingsbedreigingen zoals echtscheiding, huiselijk geweld en schulden.

Concrete handelingsadviezen

- Ga, indien mogelijk, na of er in het dossier eerder vergelijkbare signalen zijn vastgelegd.
- Bespreek de zorg met collega's.
- Vraag of deze zorg door hen (eerder) is gesignaleerd en besproken met ouders.

Tools

- Signalen van kindermishandeling 0-12 jaar
- Het Vlaggensysteem

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

Interne coach

Taken

Wegen zorg

Dossier Meldcode

AANDACHTS-FUNCTIONARIS
Huiselijk geweld en kindermishandeling

Contact met ouders

Overleg met externe professionals

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

AANDACHTS-FUNCTIONARIS
Huiselijk geweld en kindermishandeling

Taken

Taken Aandachtsfunctionaris Huiselijk Geweld en Kindermishandeling

Functie: Intern Begeleider (IB)

Onze Aandachtsfunctionaris (AF) Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (HGKM) is een inhoudelijk geschoolde professional met kennis van het sociaal veiligheidsbeleid. Hij/zij heeft een meerdaagse geaccrediteerde training gevolgd en succesvol afgerond, beschikt over vaardigheden en kennis om met de Meldcode te werken. Binnen K&O is onze AF het aanspreekpunt voor algemene informatie over de Meldcode, huiselijk geweld en kindermishandeling. De AF begeleidt en adviseert opvoedprofessionals over samenwerking met ouders omtrent kindzorg en de meldcode. Daarnaast draagt de AF zorg voor procesbegeleiding van elk meldcodeproces en voert (confrontatie)gesprekken met ouders. Binnen K&O is onze AF onderdeel van het netwerk van aandachtsfunctionarissen HGKM. Bijeenkomsten zijn onder andere gericht op kennisdeling, nascholing, afstemming met samenwerkingspartners uit de gemeente(n), intervisie en casuïstiek.

Een IB/locatieleider heeft expertise die zich richt op begeleiding en coaching van de opvoedprofessional, case-management, kind-observatie en advisering. Door deze positie kan een IB/locatieleider goed optreden als AF HGKM.

Taakomschrijving

De aandachtsfunctionaris Huiselijk Geweld en Kindermishandeling:

- draagt zorg voor het ‘up to date’ houden van zijn/haar kennis en expertise omtrent de Wet Meldcode, huiselijk geweld en kindermishandeling;
- herkent signalen die kunnen wijzen op huiselijk geweld en kindermishandeling en kent de acties van de Meldcode;
- zorgt dat (nieuwe) opvoedprofessionals voldoende kennis hebben over het onderwerp en zorgt dat het onderwerp geagendeerd blijft;
- functioneert als vraagbaak binnen de organisatie voor algemene informatie over de Meldcode, huiselijk geweld en kindermishandeling;
- heeft voldoende kennis van en vaardigheden rond het voeren, documenteren en organiseren van (confrontatie)gesprekken;
- heeft kennis van het netwerk van zorgverleners en ketenpartners, om zorg te organiseren en interne professionals te ondersteunen (Sociale kaart);
- evalueert de werking van de Meldcode regelmatig om zo nodig acties in gang te zetten om de toepassing van de Meldcode te optimaliseren
- voert procesmanagement op het moment dat de organisatie overgaat tot melding
- houdt Meldcode Rapportage bij;

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

AANDACHTS-FUNCTIONARIS
Huiselijk geweld en kindermishandeling

Taken

- ziet toe op dossierontwikkeling, monitoring en verslaglegging;
- waakt over de veiligheid van het kind in het meldcodeproces bij het nemen van beslissingen;
- neemt contact op met ‘Veilig Thuis’ voor advies of melding in samenspraak met Manager sociale veiligheid (onderwijs) of beleidsmedewerker/ directeur (kinderopvang);
- evalueert het effect van de genomen acties met betrokkenen;
- ziet toe op AVG-conform handelen betreffende de privacy van het kind en het gezin;

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

AANDACHTS-FUNCTIONARIS
Huiselijk geweld en kindermishandeling

Interne coach

Interne coach

De meldcode vormt voor opvoedprofessionals geregeld een uitdaging. Elke opvoedprofessional onderschrijft het belang en de ernst van kindermishandeling. Toch ervaren ze vaak het signaleren van kindermishandeling en ook de gesprekken met ouders als een uitdaging. Soms zijn ze bezorgd dat ouders boos worden, zich op het kind afreageren en zelfs hun kind van K&O halen. Deze onzekerheden zullen blijven. De meldcode is een gevoelig onderwerp. Ouders kunnen het gevoel hebben dat ze falen in hun opvoeding en dat wij ze daar ongevraagd op wijzen. Onze aandachtsfunctionaris Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (AF) is getraind om samen met de opvoedprofessionals te zoeken naar de goede manier om zaken te bespreken.

Coach in signaleren

Als coach denkt de AF mee over hetgeen is gesignaleerd. De AF draagt signaleringslijsten en tools aan om hetgeen wat vermoed of gezien wordt te verduidelijken. Een onderbuikgevoel kan niet als feitelijk worden beschouwd. Doorpraten over wat het gevoel veroorzaakt geeft een beter beeld. Zo kan bijvoorbeeld stemgebruik, houding van het kind, oogopslag of teruggetrokkenheid een gevoel van zorg oproepen. Deze signalen zijn wel feitelijk. Zeker als de opvoedprofessional na het coach-gesprek nogmaals een week observeert of signalen nu duidelijker worden.

Zie voor meer informatie:
- Signalen van kindermishandeling 0-12 jaar

Coach bij collegiale consultatie

Signalen staan nooit op zichzelf. Als een kind mishandeld wordt zijn hiervan vaak meer signalen te vinden als hiernaar wordt gevraagd. Dat is echter iets heel anders dan waarheidsvinding! Het is niet de bedoeling om bewijs te verzamelen. Wel kan het wenselijk zijn om als opvoedprofessional met collega's te overleggen. Onze AF kan het team informeren over hoe collegiale consultatie vorm kan krijgen. Belangrijk onderwerp is het uitgangsperspectief. Als een collega de AF benadert met een vraag over een kind, dan is het van belang om zo objectief mogelijk te kijken. " Denk jij ook dat Jasper misbruikt wordt?" is een gekleurd uitgangsperspectief. Dat maakt het gesprek niet meer objectief en daarmee onbruikbaar. Een goede vraag zou zijn: "Als ik je vraag om Jasper te beschrijven, welk gedrag zou jij dan benoemen?". Het is helpend om collega's of het gehele team hierin mee te nemen waardoor hierover gezamenlijke beelden bestaan. Het verkrijgen van meer objectieve signalen draagt immers bij aan een completer beeld en helpt bij het nemen van vervolgstappen, zoals het gesprek met ouders.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

AANDACHTS-FUNCTIONARIS
Huiselijk geweld en kindermishandeling

Interne coach

Coach bij gesprekken met ouders

Het meest uitdagende van de meldcode vormt het gesprek met ouders. Doorgaans is de regel: hoe eerder hoe beter. Het bespreken van enkelvoudige vragen en zorgen is minder gevoelig en wordt doorgaans ervaren als objectiever. Een kind dat twee keer geen brood bij zich heeft, of een kind dat een blauwe plek heeft, kan immers een heel gewone oorzaak hebben. Het signaal kan laagdrempelig en vanuit 'nieuwsgierigheid' besproken worden. "Ik neem even contact op want Erica heeft nu twee keer geen brood bij zich gehad. Wist u dit?" "Heeft u ook gezien dat Esther een blauwe plek heeft op haar been?" Deze vragen geven ouders het signaal dat de opvoedprofessional iets observeert zonder oordeel. Veel ouders zullen hetgeen is gebeurd willen verklaren. "Dat komt doordat….".
Als gesprekken met (verschillende) ouders vaker op deze manier gevoerd worden, zal het afgeven van deze signalen eenvoudiger worden. Het bespreken van deze signalen geeft de opvoedprofessionals ook de kans een contact op te bouwen. "Ik heb u vorige week gebeld over de blauwe plek van Esther, maar nu heeft ze een dikke lip. Ze zegt dat ze tegen een kast is gelopen, maar ik begin me toch wat zorgen te maken. Kunnen we hierover even om de tafel gaan? Want ik wil graag bespreken hoe we haar kunnen helpen om dit soort ongelukjes te voorkomen" .
Het is belangrijk om gesprekken met ouders goed voor te bereiden. Belangrijk hierbij is dat het doel van het gesprek vooraf helder is. Indien gesprekken serieuzer van aard worden, is het ook nodig om af te wegen of er twee professionals van de organisatie bij de gesprekken aansluiten. Eén van de twee professionals kan notuleren en de ander kan zich richten op het gesprek.

Zie voor meer informatie:
- Zorggesprekken met ouders

Coach bij dossiervorming

Dossiervorming vormt de basis van de meldcode. Zonder een gedegen en objectief dossier kan geen melding worden gedaan. Objectieve dossiervorming vormt voor veel opvoedprofessionals een uitdaging. Het kan helpend zijn om met het team anonieme zinnen uit een aantal dossiers van K&O te bekijken. Zo wordt duidelijk dat dossiers soms wel of juist geen objectief taalgebruik bevatten. Coaching helpt de opvoedprofessionals hierin bewuster worden, daarbij stelt de AVG dat ouders inzage mogen hebben in het kinddossier. Dat betekent dat een dossier eigenlijk zo moet worden opgesteld dat ouders het vanuit huis kunnen raadplegen. Niet elke K&O heeft een ouderportaal waarbij ouders het dossier kunnen inzien. We zien echter dat deze trend steeds sterker wordt. Ook het persoonsdossier in ziekenhuizen kunnen we nu vaak al thuis inzien. Het is helpend om opvoedprofessionals voor te houden dat het uitwerken van gesprekken met ouders 'bij wijze van spreken' in bijzijn van ouders kunnen worden gedaan. Als de opvoedprofessional schrijft alsof de ouder meeleest,

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

AANDACHTS-FUNCTIONARIS
Huiselijk geweld en kindermishandeling

Interne coach

dan gaat hij/zij vanzelf meer letten of de woordkeuze en zinsbouw.

Zie voor meer informatie:
- Dossiervorming

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

AANDACHTS-FUNCTIONARIS
Huiselijk geweld en kindermishandeling

Contact met ouders

Contact met ouders

Als de meldcode van kracht is, bespreekt onze aandachtsfunctionaris Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (AF) met ouders de wettelijke verplichting om hieraan gevolg te geven. Hierbij worden ouders geïnformeerd over de wijze waarop het proces loopt.

Als ouders worden uitgenodigd voor het eerste meldcode-gesprek, dan is dit doorgaans geen verrassing. De opvoedprofessional heeft meestal al vaker zijn/haar zorg uitgesproken en hierover met ouders afspraken gemaakt. Het kan echter zijn dat de gesignaleerde zorg zo acuut is dat er geen andere gesprekken hebben plaatsgevonden. Ook dan is het wenselijk om ouders uit te leggen hoe zaken in de organisatie lopen.

Bij de uitnodiging wordt het onderwerp van het gesprek vermeld en ook de (interne) opvoedprofessional(s) die aanwezig zullen zijn worden benoemd. Ouders krijgen daardoor de kans om zich voor te bereiden en om samen (met een gesprekspartner) naar de afspraak te komen. Tijdens het gesprek wordt de zorg besproken en wordt onderbouwd hoe eerder over het onderwerp is gesproken.

Vaak voelen ouders schaamte, verdriet en/of boosheid over de signalen of de stappen die K&O neemt. Het is van belang om hiervoor ruimte te bieden in het gesprek. Ouderpartnerschap behouden is een streven dat in het belang is van het kind. Uiteindelijk moeten er concrete afspraken gemaakt worden om de ontwikkeling, veiligheid en risicofactoren terug te dringen. Leg afspraken vast op papier en laat ouders deze ondertekenen (voor gezien of akkoord).

Tools

Naast gangbare gespreksvaardigheden is onderstaande tool beschikbaar om het gesprek met ouders zo goed mogelijk te laten verlopen.

- Zorggesprekken met ouders

Let op: Als er concrete aanwijzingen zijn, dat door het voeren van het gesprek de veiligheid van een van de betrokkenen in het geding zou kunnen komen, dan kan er van een gesprek met de ouders afgezien worden en zonder vooroverleg een melding gedaan worden.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

AANDACHTS-FUNCTIONARIS
Huiselijk geweld en kindermishandeling

Overleg met externe professionals

Overleg met externe professionals

Overleg bij Wet Meldcode

Naast de reguliere kindzorg kan onze aandachtsfunctionaris Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (AF) gesignaleerde zorg voorleggen aan Veilig Thuis en andere lokale zorgpartners. Dat kan op basis van een concreet (al dan niet urgent) signaal en/of het meldcodedossier. Indien ouders hiervoor (nog) geen toestemming geven hebben, kan dit anoniem. Veilig Thuis weegt op basis van de informatie de ernst en geeft advies over gewenste vervolgstappen. Het kan zijn dat van de betreffende zorg een dossier wordt gemaakt door Veilig Thuis. Een dossier krijgt op dat moment geen persoonsgegevens, maar een dossiernummer als uitgangspunt. De organisatienaam en contactpersoon worden daarin vastgelegd evenals de adviezen en besproken vervolgstappen van Veilig Thuis. Daarmee kan de AF later op de casus terugkomen als er vervolgstappen zijn genomen en of adviezen (al dan niet) zijn opgevolgd. Dat maakt dat een contact niet elke keer opnieuw opgestart hoeft te worden.

Noot: Op basis van de ernst en ontwikkelingen kan de organisatie overgaan tot een melding bij Veilig Thuis. Het eerder benoemde anonieme dossier kan dan omgezet worden, waarbij naam en geboortedatum van het kind worden vermeld.

Concrete handelingsadviezen bij overleg met externe professionals

- Een casus kan anoniem worden voorgelegd bij Veilig Thuis.
- Maak bij het contact concreet welke vraag de organisatie heeft.
- Als er geen fysiek en psychisch gevaar dreigt en er wel een vermoeden/sprake is van kindermishandeling en/of huiselijk geweld, dient de zorg met ouders besproken te worden.
- Bereidt desgewenst het (confrontatie)gesprek met ouders (telefonisch) voor met de adviseur van Veilig Thuis.

Zie voor meer informatie voor externe organisaties: Sociale Kaart.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

AANDACHTS-FUNCTIONARIS
Huiselijk geweld en kindermishandeling

Dossier Meldcode

Dossier Meldcode

Als de meldcode in werking treedt begint de aandachtsfunctionaris Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (AF) signalen in kaart te brengen om een totaalbeeld te vormen van beschikbare signalen en de stappen die eerder genomen zijn. De AF analyseert om die reden het dossier van het kind en onderzoekt (intern) samenhang tussen ontwikkeling, prestaties, gesignaleerde zorgen en signalen over gezin en de opvoeding. Hierbij controleert de AF of alle zaken met ouders besproken zijn (en daarmee bruikbaar). Het dossier meldcode maakt betrokken professionals duidelijk welke concrete vervolgstappen genomen moeten worden.

Concrete handelingsadviezen bij het opstellen van het dossier meldcode

- Doorloop de dossiergeschiedenis van het kind.
- Ga bij collega's en in dossiers na of er over broertjes en zusjes ook signalen zijn.
- Objectiveer en concretiseer signalen in afstemming met de opvoedprofessional(s).
- Relateer gedrag of zorg aan reguliere en/of afwijkende (gemiddelde) ontwikkeling.
- Let op de frequentie, intensiteit en setting waarin gedrag of signalen voorkomen.
- Registreer vervolggesprekken en procesvoering in het (meldcode)dossier.
- Observeer en signaleer zelf, indien wenselijk.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

AANDACHTS-FUNCTIONARIS
Huiselijk geweld en kindermishandeling

Wegen zorg

Wegen zorg

Op basis van het aangelegde meldcodedossier, (eventueel) overleg met externe professionals en het gesprek met ouders, wordt gewogen of er sprake is van kindermishandeling, huiselijk geweld en/of onveiligheid.

Daarbij worden twee beslissingen genomen:
- Al dan niet doen van een melding bij Veilig Thuis.
- Al dan niet zelf hulp bieden of het organiseren hiervan.

De afweging gebeurt op basis van de drie onderstaande meldnormen:
- Meldnorm 1: In alle gevallen van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid.
- Meldnorm 2: De professional meent dat hij, gelet op zijn competenties, zijn verantwoordelijkheden en zijn professionele grenzen, in onvoldoende mate effectieve hulp kan bieden of kan organiseren
- Meldnorm 3: De professional die hulp biedt of organiseert constateert dat de onveiligheid niet stopt of zich herhaalt.

Let op: voor kinderopvang en onderwijs geldt dat ze zich moeten houden aan de wet meldcode. Dit betekent dat de professional bovenstaande drie meldnormen moet doorlopen. Als deze meldnormen genegeerd worden, en er wordt verzuimd te melden, dan is de professional (die heeft verzuimd te melden) aansprakelijk.

Het is van belang dat er over bovenstaande een besluit wordt genomen en dat dit in de genoemde volgorde gebeurt. De afweging wordt stap voor stap gemaakt aan de hand van vijf afwegingsvragen die in het meldcode-schema terug te vinden zijn. Vervolgens besluiten aandachtsfunctionaris en manager SV of het bieden of organiseren van hulp behoort tot de mogelijkheden van de organisatie en of ouders/verzorgers hiermee instemmen. Als melden volgens het afwegingskader noodzakelijk is, dient ook de tweede beslissingsvraag over eventuele hulp in overleg met betrokkenen en Veilig Thuis beantwoord te worden.

Noot: Op 25 mei 2018 is de nieuwe privacywetgeving (AVG) van kracht geworden. De AVG is een algemeen kader dat niet inspeelt op specifieke situaties, zoals een vermoeden van Kindermishandeling. Daarom geldt als regel dat een specifieke wet prevaleert boven de algemene norm van de AVG. De wet Meldcode gaat dus voor de AVG. Het recht om een dossier aan te maken en te melden bij Veilig Thuis is dus onverminderd van toepassing.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

Meldcode

Per 1 juli 2013 is de Wet meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling van kracht. Deze wet stelt het gebruik van een meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling verplicht voor alle professionals die met jeugdigen en opvoeders werken.

Het proces in stappen

De meldcode ondersteunt professionals bij het zetten van stappen bij vermoedens van huiselijk geweld en/of kindermishandeling en acute of structurele onveiligheid. De meldcode vraagt om specifiek handelen en een concrete taakomschrijving waarmee betrokken professionals zicht hebben op hun verantwoordelijkheden. Hieronder worden de taken en verantwoordelijkheden en de beoogde handelswijze uitgewerkt voor elke betrokkene.

Reguliere zorg van opvoedprofessionals

Onze opvoedprofessionals dragen tijdens hun werkzaamheden verantwoording voor het welbevinden, de opvoeding en de ontwikkeling van kinderen, deze verantwoordelijkheid hangt samen met de uitvoering van de meldcode. Tijdens het werk signaleren opvoedprofessionals zorgen in de ontwikkeling van kinderen en opvoeding van ouders. Zij maken deze zorgen concreet, overleggen met collega's en bespreken deze actief met de betrokken ouders en waar mogelijk werken ze met ouders samen om zorgen te verminderen. In het schema is de verantwoordelijkheid van de opvoedprofessional

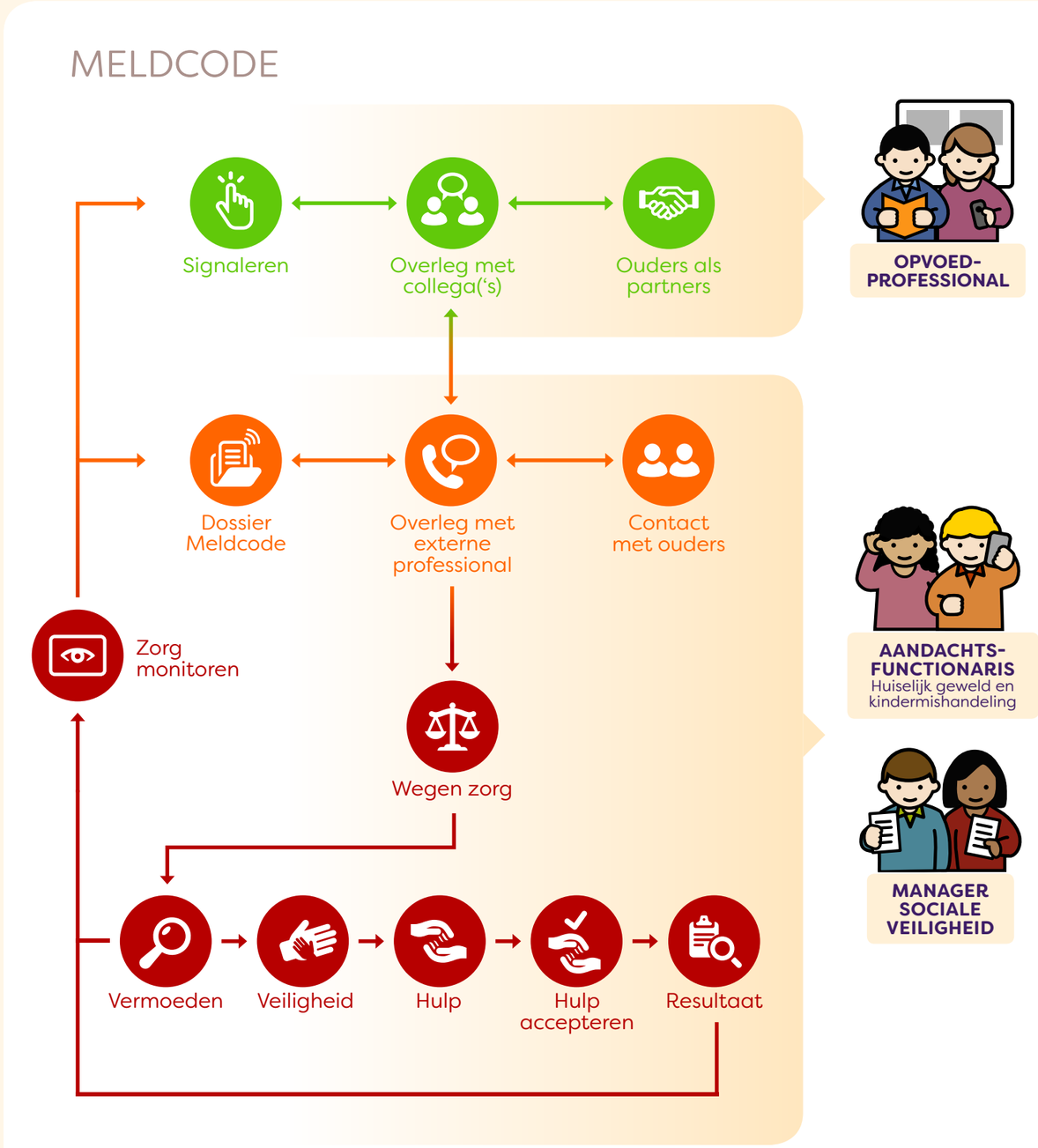

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

MELDCODE

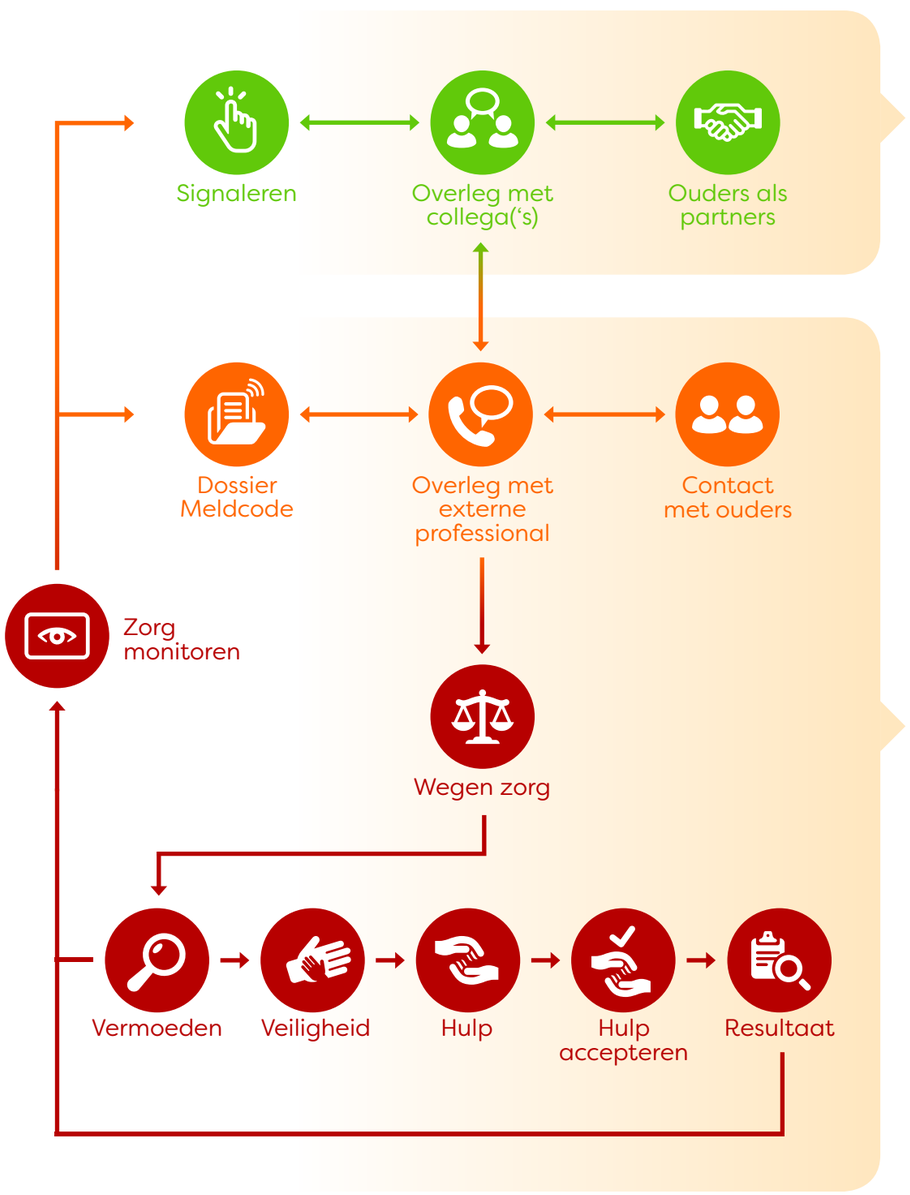

OPVOED-PROFESSIONAL

AANDACHTS-FUNCTIONARIS
Huiselijk geweld en kindermishandeling

MANAGER SOCIALE VEILIGHEID

omtrent de meldcode met groene cirkels zichtbaar gemaakt. De opvoedprofessionals signaleren zaken die een gezonde ontwikkeling van kinderen in de weg staan en overleggen hierover met collega's. Verder bespreken zij de gesignaleerde zorg actief met ouders/verzorgers.

Als er na de afstemming met ouders geen verbetering optreedt in signalen en het vermoeden van huiselijk geweld en/of kindermishandeling toeneemt, draagt de opvoedprofessional de zorg over aan de aandachtsfunctionaris Huiselijk geweld en kindermishandling. De aandachtsfunctionaris Huiselijk Geweld en Kindermishandeling doorloopt in afstemming met de opvoedprofessional de verdere stappen van de meldcode wanneer er signalen zijn in de ontwikkeling en/of de opvoeding die als risico kunnen worden aangemerkt voor het welbevinden en/of de fysieke veiligheid van het kind.

De aandachtsfunctionaris Huiselijk Geweld en Kindermishandeling

In het schema is de verantwoordelijkheid van de aandachtsfunctionaris Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (HGKM) met oranje en rode cirkels zichtbaar gemaakt.

Primair heeft aandachtsfunctionaris HGKM als taak het uitvoeren van de Meldcode, het bewaken van de doorgaande lijn binnen de organisatie hieromtrent en het doen van een melding bij Veilig Thuis.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

MELDCODE

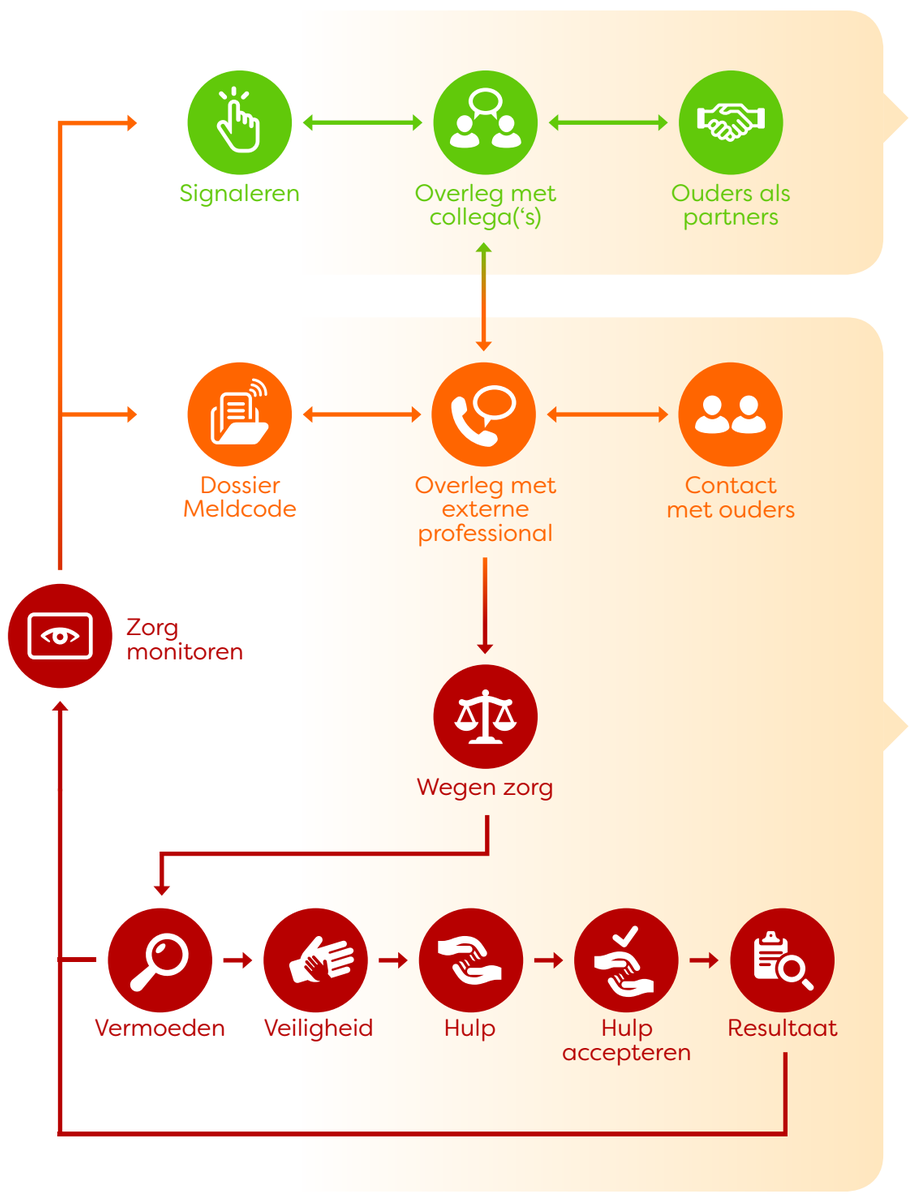

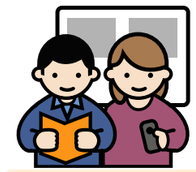

OPVOED-PROFESSIONAL

AANDACHTS-FUNCTIONARIS
Huiselijk geweld en kindermishandeling

MANAGER SOCIALE VEILIGHEID

Binnen de Meldcode werkt de aandachtsfunctionaris HGKM samen met ouders en (externe) professionals aan het versterken van beschermende factoren en het terugdringen van risico's. Ook weegt de aandachtsfunctionaris HGKM de ernst van signalen, samen met de manager sociale veiligheid. Inhoudelijke voorbeelden van signalen zijn verwaarlozing, huiselijk geweld, misbruik, fysieke en psychische mishandeling of verwaarlozing, maar ook (ongeoorloofd) verzuim, ziekte of afwezigheid. Indien er na het maken van concrete afspraken betreffende inhoud en tijd geen significante verbetering optreedt dient K&O over te gaan tot het organiseren van ondersteuning of het doen van een melding bij Veilig Thuis. Hierbij dient K&O te handelen volgens het afwegingskader dat in 2019 verplicht is gesteld.

- Wet Meldcode en de AVG
- Werkwijze Veilig Thuis

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

Bestuur en borging

De directie van Kindkracht 0/12 en College van Bestuur van SSBA hebben een monitorende functie als het gaat om het sociale veiligheidsbeleid. De monitoring gebeurt tenminste 1x per jaar.
Het doel hiervan is tweeledig:
1. De gezamenlijkheid van alle locaties bewaken: dat beleid op elke locatie geïmplementeerd is zoals bedoeld en dat daar waar nodig ondersteuning geboden kan worden.
2. De doeltreffendheid van het sociale veiligheidsbeleid te beoordelen en een conclusie te trekken over de mate waarin incidenten plaatsvinden, de aard van de incidenten en de stappen die hierbij zijn genomen. Om zo te kunnen bepalen of aanpassingen aan het beleid wenselijk zijn.

Deze monitoring vindt plaats tijdens een jaarlijks evaluatieoverleg tussen de directeur van Kindkracht 0/12 en het College van Bestuur van SSBA. De volgende gegevens worden verzameld en aangeleverd door de kwaliteitsmedewerkers van beide organisaties, in samenwerking met de preventiemedewerker en/of manager sociale veiligheid:

- De rapportage van de meldcodetrajecten per kindcentrum.
- Incidentregistratie per kindcentrum.
- De doorgaande lijn betreffende de meldcode (zijn de stappen genomen zoals afgesproken).
- Scholingsbehoeften per kindcentrum.
- Uitkomsten van audit op status van de beroepscode en beleids-implementatie graad per kindcentrum.

Naast de jaarlijkse monitoring, vindt er ook tweejaarlijks bestuurlijke monitoring plaats gericht op landelijke wijzigingen omtrent wetten, kerndoelen en inspectie eisen.
Deze monitoring vindt plaats tijdens een jaarlijks evaluatieoverleg tussen de directeur van Kindkracht 0/12 en het College van Bestuur van SSBA. Hiervoor worden de volgende gegevens verzameld en aangeleverd door de kwaliteitsmedewerkers van beide organisaties:

- Landelijke wetswijzigingen omtrent de wetten Meldcode, Kinderopvang en Sociale Veiligheid.
- Aanpassingen in inspectie-eisen
- Aanpassingen in kerndoelen omtrent ‘welbevinden en sociale veiligheid’, ‘relaties en seksualiteit’ en burgerschapsvorming.

Alle bovenstaande gegevens worden voorafgaande aan het evaluatieoverleg geanalyseerd door de kwaliteitsmedewerkers. Tijdens het evaluatieoverleg op bestuurlijk niveau worden conclusies getrokken en eventuele maatregelen getroffen. Dit wordt vastgelegd in een verslag en dit verslag is input voor de volgende overlegvormen, waar eventuele verbeteringen en/of acties worden uitgezet:

- Leidinggevenden overleg Kindkracht;
- BMT SSBA;
- (Indien van toepassing) Management overleg per kindcentrum.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

Beleid en regels

Er is zorgvuldig gestreefd naar een beleidsplan sociale veiligheid dat recht doet aan het meer algemene integrale veiligheidsbeleid van Kindkracht en SSBA en de daarin geformuleerde uitgangspunten.
Ons sociaal veiligheidsbeleid beschrijft hoe alle betrokkenen met elkaar omgaan in het kader van sociale veiligheid en hoe deze onderwerpen zijn verankerd in de praktijk van kinderopvang en school (K&O).

Wettelijk kader

Sinds 1 januari 2006 is het onderwijs verplicht om een veiligheidsplan op te stellen. In 2013 is voor zowel het onderwijs als de kinderopvang de Wet Meldcode van kracht gegaan die stelt dat er expliciet beleid gevoerd moet worden betreffende huiselijk geweld en kindermishandeling. Voor het onderwijs is sinds 2015 de Wet Sociale Veiligheid actief die scholen verplicht zorg te dragen voor een sociaal veilige school. Daarbij heeft het onderwijs de verplichting opgelegd gekregen om invulling te geven aan de kerndoelen sociale ontwikkeling en seksuele vorming, waaronder seksuele diversiteit. De kinderopvang moet voldoen aan de Wet Kinderopvang, wat inhoudt dat de kinderopvang goed en veilig moet zijn, zodat kinderen zich veilig voelen en de ruimte krijgen zich te ontwikkelen.

K&O willen voldoen aan de wettelijke verplichtingen. Voor meer informatie omtrent het wettelijke kader verwijzen we naar de website van de Rijksoverheid[1].

Doel van het sociale veiligheidsplan

Binnen onze systeemaanpak streven we naar een leef- en leerklimaat waaruit warmte, respect en vrolijkheid straalt, waarin onze medewerkers en onze kinderen met hun ouders zich veilig voelen en zich positief verbonden voelen met K&O. Een positieve sociale binding met K&O vormt een belangrijke voorwaarde voor een zo optimaal mogelijk werkklimaat voor onze medewerkers en opvoed-/leerklimaat voor onze kinderen. Hierbij vinden we het belangrijk dat we van elkaar kunnen leren en feedback kunnen geven en ontvangen. Dit moet terug te zien zijn in de houding van alle professionals werkzaam in K&O.

Het beleidsplan sociale veiligheid heeft als doel alle vormen van agressie, geweld, seksuele intimidatie, discriminatie en pesten binnen of in de directe omgeving van K&O te voorkomen, om op eenduidige manier te signaleren, daar waar zich incidenten voordoen adequate maatregelen te treffen om verdere escalatie te voorkomen en het monitoren van de veiligheidsbeleving. Dit plan beschrijft de maatregelen die Kindkracht en SSBA samen getroffen hebben en zullen uitvoeren om een sociaal veilige K&O na te streven voor alle betrokkenen.

Het beleid is visueel weergegeven in deze infographic. In deze grafische weergave zijn per rol verantwoordelijkheden en belangrijke deelaspecten weergegeven en uitgewerkt. Zo kan elke betrokkene snel en praktisch doorgronden wat sociaal veiligheidsbeleid voor zijn of haar functie of taak betekent.

[1] http://wetten.overheid.nl/BWBR0003420/2017-01-01.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

Middels deze systeemaanpak werken we aan een organisatie brede aanpak om de sociale veiligheid te behouden en te versterken.

Sociaal veiligheidsplan in relatie tot het Arbo-beleidsplan
Het sociale veiligheidsplan is onderdeel van het Arbobeleidsplan en voor Kinderopvang ook van het beleid Veiligheid en Gezondheid. Het beleidsplan 'sociale veiligheid' onderscheidt zich doordat hierin specifiek aandacht is voor de sociale kant van veiligheid (met uitzondering van Agressie & Seksuele Intimidatie). Fysieke veiligheid wordt losgekoppeld van sociale veiligheid, zoals dat ook gebeurt bij Arbobeleid. Vanzelfsprekend dient er afstemming plaats te vinden omtrent raakvlakken tussen fysieke en sociale veiligheid.

Visie

Ieder mens is uniek; heeft zijn eigen karakter, emotionele aard en talenten. Hierin kunnen aanwijsbare culturele, sociale of fysieke verschillen ervaren worden, echter zijn er per ontwikkelingsfase gemeenschappelijke elementen. Hierbij zijn zaken als persoonlijkheidsontwikkeling en zelfvertrouwen opbouwen evenals het zelf kennis verwerven en verantwoordelijkheid durven nemen belangrijk.
Met deze gemeenschappelijke elementen als basis vinden we het belangrijk om binnen K&O, kinderen (en hun ouders) een rijke leeromgeving te bieden die veilig en uitdagend is, zodat kinderen leren omgaan met zichzelf en anderen, een positieve kijk op seksualiteit ontwikkelen en waarden en normen vormen. Dit met als doel dat zij (later) verantwoorde keuzes maken in de omgang met anderen.

Door middel van educatie en regels over sociale- en seksuele ontwikkeling leren we kinderen, in samenwerking met hun ouders, normen en waarden. Vanuit het gedachtengoed dat we elkaar respecteren, ongeacht ons uiterlijk, onze sociale of culturele achtergrond of onze seksuele geaardheid. Dat respect tonen we door niemand uit te schelden of op enige andere manier te kwetsen. Zo helpen we kinderen zich veilig te ontwikkelen tot volwassenen met eigenwaarde, met respect voor verschillen en waarden die onze samenleving rijk is.

Normen en regels

Binnen alle locaties van Kindkracht en SSBA volgen we de volgende omgangsnormen:

- Iedereen is anders en we horen er allemaal bij.
- We helpen elkaar.
- We zorgen goed voor elkaar, onszelf en onze omgeving.

Vanuit deze normen hanteren we de volgende **uitgangspunten**:

- Mannen en vrouwen (jongens en meisjes) zijn gelijkwaardig. Ook waar het omgang met kinderen betreft. Er wordt in benadering, handelswijze en contact geen onderscheid gemaakt.
- In- en externe professionals, kinderen en ouders dragen zorg voor een klimaat waarin iedereen zich veilig voelt.
- In- en externe professionals, kinderen en ouders hebben respect voor elkaars waarden, mening, geloofsovertuiging en leefwijze.
- In- en externe professionals, kinderen en ouders creëren ruimte waar het mogelijk is verschillend te zijn (deze verschillen kunnen

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

betrekking hebben op persoonsgebonden of cultuurgebonden verschillen).
- In- en externe professionals, kinderen en ouders wéten welke gedragingen, taal, teksten en afbeeldingen worden gezien als onveilig, seksistisch, discriminerend, gewelddadig of welke als pestgedrag kunnen worden ervaren en spreken af deze niet te gebruiken.
- In- en externe professionals, kinderen en ouders zien er samen op toe, dat kinderen zich bewust zijn en worden van gewenste gedragsregels en dat ze deze onderling toepassen.

Onder deze normen en uitgangspunten hebben K&O per locatie hun eigen gedragsregels geformuleerd. Hierbij is rekening gehouden met de volgende aandachtspunten:

- Bij het vaststellen en handhaven van regels moet rekening gehouden worden met de aard en het sociaal-emotionele ontwikkelingsniveau van de betreffende leeftijdsgroepen.
- Gedragsregels mogen het spontane omgaan van alle betrokkenen met elkaar niet in de weg staan.
- Fysiek contact kan onderdeel zijn van het pedagogisch klimaat. Uitgangspunt daarbij is dat de algemeen geldende normen en waarden in acht worden genomen.
- Deze gedragsregels impliceren niet dat wat niet in regels is vastgelegd automatisch wel toelaatbaar is.

Leef- en leerklimaat

Uitgangspunt bij vorming van een sociaal veilig klimaat is de beroepscode voor alle betrokken professionals van K&O. De beroepscode benoemt welk gedrag wenselijk is en hoe wordt omgegaan met ongewenste gedragingen. De beroepscode is leidend binnen alle locaties van Kindkracht en SSBA. De verklaring wordt tenminste twee jaarlijks besproken in teamvergaderingen en bijeenkomsten met andere professionals en wordt gebruikt bij onveilige situaties. Hierbij is het streven om de verklaring zo concreet mogelijk bespreekbaar te maken aan de hand van casussen of praktijksituaties binnen K&O. Hierbij kan, naast de attitude van professionals, directie en management, ook zeker gedacht worden aan overblijfouders en ouderraadsleden.

Achterwachtregeling

Als tijdens de openingsuren slechts één professional aanwezig kan zijn op de locatie geldt de achterwachtregeling. De achterwacht is een professional van Kindkracht/SSBA die telefonisch bereikbaar is en binnen vijftien minuten op de locatie aanwezig kan zijn in geval van een calamiteit.
De achterwacht heeft iedere 2 uur telefonisch contact met de professional op de locatie. Indien er geen contact gemaakt kan worden wordt actie ondernomen en komt de achterwacht naar de locatie.
In de situatie dat er slechts één professional aanwezig is op de locatie vanwege de drie-uursregeling, is de achterwacht niet voldoende. Op dat moment is een tweede professional van Kindkracht/SSBA aanwezig op de locatie.

Naast de beroepscode en de achterwachtregeling is er voor de kinderopvang vanuit de Wet Kinderopvang nog een regeling van kracht die een positieve bijdrage levert aan een sociaal veilig klimaat op de locaties: het 4-ogenprincipe.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

Het 4-ogenprincipe
De wettelijke inzet van het 4-ogenprincipe is gericht op de 0-4 groepen. Binnen Kindkracht 0/12 wordt het 4-ogenprincipe toegepast op alle opvangsoorten. Het 4-ogenprincipe gaat uit van het kunnen meekijken en –luisteren van een 2e volwassene in de dagelijkse praktijk.
Het gaat om het creëren en behouden van een open cultuur, waarbij zoveel mogelijk professioneel met elkaar meegekeken, –geluisterd en overlegd wordt, zodat de fysieke en emotionele veiligheid van de kinderen gewaarborgd blijft. Het principe streeft openheid, transparantie en professionele sociale controle na,

waarbij het mogelijk bewust of onbewust verkeerd handelen van de professional(s) beperkt wordt. Het is hierbij niet de bedoeling dat dit leidt tot een cultuur van wantrouwen. Vertrouwen is de voorwaarde voor groei en ontwikkeling, geeft ruimte aan eigenheid en spontaniteit en is onontbeerlijk in een omgeving waar met kinderen gewerkt wordt.
In de documenten per locatie staat beschreven op welke momenten een medewerker alleen staat op de groep en hoe in die situaties zorggedragen wordt voor het 4-ogenprincipe.

Grensoverschrijdend gedrag

Onder grensoverschrijdend gedrag worden nadrukkelijk alle gedragingen in woord en daad begrepen die een negatieve invloed hebben op het veiligheidsgevoel van alle betrokkenen. Hoe binnen de locaties van Kindkracht en SSBA omgegaan wordt met grensoverschrijdend gedrag alsmede agressie en geweld, staat beschreven in het ‘Protocol ‘grensoverschrijdend gedrag, time-out, schorsen en verwijderen’.

Kinderen
Grensoverschrijdend gedrag kan door één of meer kinderen vertoond worden; dit kan in de groep, in de (gym)zaal, op het toilet en/of tijdens het buitenspelen plaatsvinden. Kinderen die gedrag vertonen dat als grensoverschrijdend wordt ervaren, worden hierop aangesproken door de professionals, waarbij gewenst gedrag actief wordt aangeleerd, zodat het kind weet hoe het zich wél moet gedragen. Indien nodig wordt hierbij samenwerking met ouders gezocht (conform de Wet Meldcode).

Om adequaat te kunnen handhaven en reageren, wordt het team zo breed mogelijk geïnformeerd over wat er speelt

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

rondom een kind(eren) en de hierbij gemaakte afspraken. Hierbij werkt K&O binnen het kader van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Van grensoverschrijdende en opvallende gedragingen wordt een notitie gemaakt in het kind-/leerling dossier of de incidentenregistratie (waar het de sociale veiligheid betreft).

Wanneer een kind dat zowel op een locatie van Kindkracht als SSBA komt grensoverschrijdend gedrag vertoont en het in het belang van de sociale veiligheid is dat de andere locatie (kinderopvang of onderwijs) hiervan weet, geldt dat de professional die het gedrag signaleert met ouders van het kind in gesprek gaat om dit toe te lichten en goedkeuring te krijgen tot het delen van informatie. Bij geen akkoord van ouders mag informatie niet gedeeld worden, tenzij de directie bepaalt dat de fysieke en psychische veiligheid in gevaar is.
NB: Bij ernstig grensoverschrijdend gedrag dat fysiek of emotioneel letsel veroorzaakt, kunnen stappen uit het protocol 'grensoverschrijdend gedrag, time-out, schorsen en verwijderen' worden overgeslagen ten behoeve van de veiligheid. Bij het nemen van passende maatregelen wordt rekening gehouden met de leeftijd en het ontwikkelingsniveau van het kind.

Als er sprake is van grensoverschrijdend gedrag dan wordt van de professionals verwacht:

- dat ze elk kind zo neutraal mogelijk begeleiden. Een kind dat grensoverschrijdend gedrag vertoont blijft, in het geval van het onderwijs, leerplichtig, en de school de partij die zorgdraagt voor de leerplicht;
- dat ze zich onthouden van persoonlijke en emotionele uitspraken over de voorgevallen situatie naar betrokkenen, zoals kinderen en/of ouders. Ook schriftelijke uitingen per e-mail of sociale media zijn niet toegestaan;
- dat ze zich conformeren aan de afgesproken communicatieboodschappen richting kinderen of ouders, ongeacht hun persoonlijke standpunt. Het handelen van de professional bij (vervolg)vragen van ouders en kinderen dient consistent te zijn aan de uitgedragen boodschap.
- dat ze geen uitingen (zoals interviews) doen naar pers en andere media (zie hiervoor: Protocol Sociale Media).

Professionals
Grensoverschrijdend gedrag van of tussen in- en externe professionals wordt door bevoegd gezag met betrokkene(n) besproken. Hierbij worden relevante professionals betrokken.

Relatie professional - kind
De wet 'bestrijding van seksueel misbruik en seksuele intimidatie in het onderwijs' en de wet 'Meldcode voor de kinderopvang', bevat een aangifteplicht voor het bevoegd gezag en een meldplicht voor het personeel, als er sprake is van (een vermoeden van) geweld en/of seksuele intimidatie en seksueel misbruik, gepleegd door een professional van de K&O organisatie bij een minderjarig kind. Hiervoor wordt het protocol 'Stappen bij misbruik door professionals' gehanteerd.

Ongewenste intimiteit naar professional
In de praktijk komt het voor dat een professional te maken krijgt met ongewenste intimiteiten. Hierbij kan gedacht worden aan verbale (seksuele) insinuaties/opmerkingen, handelingen en aanrakingen die niet gewenst zijn. Wanneer er sprake is van (een

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

gevoel van) ongewenste intimiteiten is het belangrijk dat de professional dit zo spoedig mogelijk bespreekt met de directeur/locatieleider. Het protocol 'Ongewenste intimiteiten naar professionals' geeft aan hoe omgegaan wordt met ongewenste intimiteiten van andere volwassenen.

Ouders
Ouders die hun kind inschrijven bij Kindkracht en/of SSBA gaan akkoord met de normen en regels binnen de betreffende K&O. De kapstok normen en regels wordt met 'nieuwe' ouders besproken en ouders worden in woord en/of geschrift op de hoogte gesteld van alle protocollen die hierbij horen. Grensoverschrijdend gedrag van of tussen ouders (in of rondom K&O) dat betrekking heeft op de sociale veiligheid binnen K&O, wordt niet getolereerd en wordt door bevoegd gezag met betrokkene(n) besproken. Hierbij worden relevante professionals betrokken.

Communicatie

Reguliere informatievoorziening, communiceren via sociale media en communicatie bij calamiteiten vraagt steeds weer een andere benaderingswijze. Tegelijk zijn alle vormen van communicatie gebonden aan wettelijke richtlijnen zoals deze in de AVG zijn opgesteld. Communicatie vormt daarmee een belangrijke bouwsteen van sociale veiligheid. Om stevig sociaal veiligheidsbeleid vorm te geven, is het van belang dat iedereen meewerkt en bekend is met regels en richtlijnen. Duidelijke communicatie over 'hoe het binnen deze organisatie is geregeld' geeft vertrouwen en straalt kwaliteit uit. Daarbij is het ook van belang dat betrokkenen weten wat er van hen verwacht wordt. Zeker met betrekking tot (het doen van) uitingen op sociale media kan men van mening verschillen en als zaken ongewenst mislopen dan is communicatie cruciaal. Vaak wil men weten wat er is gebeurd en daarbij ontstaat nogal eens het denkbeeld 'dat er informatie wordt achtergehouden'. Communicatie vraagt dus om een gedegen en planmatige werkwijze om zowel preventief als curatief te kunnen reageren. Omdat sociale media en 'communicatie bij calamiteiten' vraagt om uitvoerige toelichting en hierbij verschillende afwegingen gemaakt moeten worden, zijn deze vormen van communicatie samengevoegd in de documenten:

- Actieplan bij calamiteiten
- Protocol sociale media

Reguliere communicatie over sociale veiligheid

Bij communicatie met ouders hanteert K&O, naast het persoonlijk contact, diverse kanalen om algemene informatie met ouders te delen, waaronder school-/locatiegids, nieuwsbrieven, website, flyers/posters of sociale media. Bij het gebruik van deze kanalen is van belang om betrouwbaarheid en voorspelbaarheid uit te stralen. Ouders kunnen daarmee altijd terugvallen op deze kanalen om zaken na te lezen en ook nieuwe ouders kunnen zich inlezen in deze informatie en hierover in gesprek gaan bij een kennismaking. Deze kanalen worden bij voorkeur alleen ingezet voor communicatie over regels, richtlijnen en beleid. Het geheel moet eenvoudig vindbaar en transparant zijn.

Alleen waar een meer actieve betrokkenheid gevraagd wordt, zoals bij agendasetting en visievorming, is het nuttig om communicatiekanalen aan te passen. Te denken valt aan vergaderingen, brainstorms, training, workshops en voorlichting. Deze vormen raken medewerkers en maken ze daarmee

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

betrokken en enthousiast om de aanpak te omarmen.
En dat geldt ook voor het betrekken van ouders en kinderen.
Een omroeper die een brief hardop voorleest op het plein valt op en een brief die kinderen maken en schrijven aan ouders komt anders binnen. En ook een kinder- en ouderpanel voor het beste idee om sociale veiligheid te verbeteren trekt aandacht. Sociale veiligheid vraagt juist ook die benadering. En elk jaar kan gezocht worden naar creatieve manieren om ouders te informeren en te betrekken. Zo blijft sociale veiligheid leven.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

Werkwijze veilig thuis[1]

Veilig Thuis is het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling. Bij zorgen over de veiligheid of thuissituatie van een leerling kan kinderopvang of school, zoals beschreven in de Wet meldcode, advies vragen of een melding doen bij Veilig Thuis. De werkwijze van Veilig Thuis wordt in dit document beschreven.

Advies vragen bij Veilig Thuis

Veilig Thuis kan in elke stap van de Meldcode gebeld worden door de aandachtsfunctionaris Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (HGKM) voor advies. Veilig thuis zal dan adviseren over de te nemen stappen en ondersteunen in het maken van een afweging over 'wel' of 'niet' melden. Veilig Thuis adviseert bijvoorbeeld hoe de onveiligheid besproken kan worden met kind en ouders, wat de mogelijkheden voor de aandachtsfunctionaris HGKM zijn om zelf te veiligheid te herstellen en welke externe professionals betrokken kunnen worden. Daarnaast zal Veilig Thuis de wettelijk te nemen stappen op basis van de wet meldcode en het afwegingskader doornemen. Het vragen van advies kan op anonieme basis; de naam van het kind en/of het gezin hoeft niet benoemd te worden. De aandachtsfunctionaris HGKM blijft bij een advies vraag zelf verantwoordelijk voor de voortgang van de casus.

Een melding doen bij Veilig Thuis

De manager sociale veiligheid doet (mogelijk samen met de aandachtsfunctionaris HGKM) de melding bij Veilig Thuis. Dit is dan al met betrokken ouders besproken! Veilig Thuis registreert de gemelde zorgen over de vermoedens van Huiselijk Geweld en Kindermishandeling, de acute/structurele onveiligheid en de persoonsgegevens van de directbetrokkenen. De werkwijze van Veilig Thuis is hieronder schematisch weergegeven.

School blijft, ook na het doen van een melding, verantwoordelijk voor de ondersteuning en hulpverlening die zij, conform wet- en regelgeving en professionele richtlijnen, verplicht zijn te blijven bieden. De organisatie blijft signaleren en doen bij nieuwe signalen omtrent acute of structurele veiligheid.

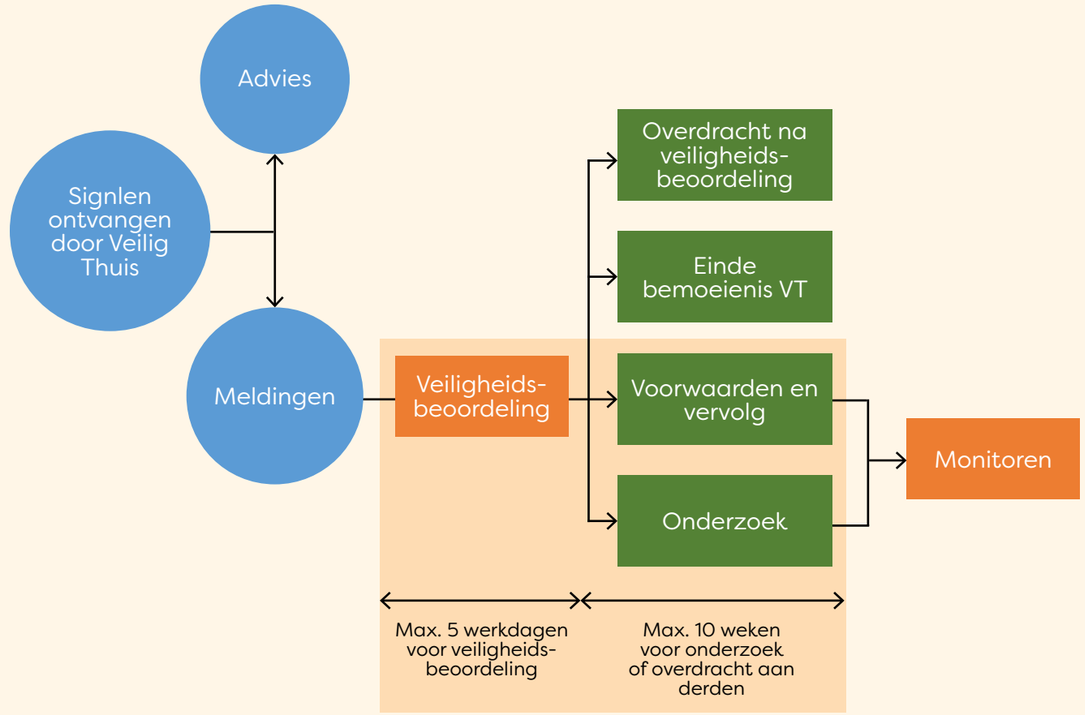

[1] https://www.veiligthuishollandsmidden.nl/

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

Veiligheidsbeoordeling

Veilig Thuis beoordeelt via een ‘veiligheidsbeoordeling’ op welke wijze de melding afgehandeld wordt. Per melding bekijkt Veilig Thuis wat er nodig is om de veiligheid te herstellen en welke hulpverlening nodig is. Deze vraag stellen ze ook aan de aandachtsfunctionaris sociale veiligheid.
Na een melding neemt Veilig Thuis binnen vijf werkdagen een besluit over welke vervolgstappen gezet moeten worden en wie verantwoordelijk wordt gemaakt voor het zetten van de vervolgstappen.
Als de veiligheidsbeoordeling is afgesloten krijgt de melder terugkoppeling dat de melding is opgepakt (en overgedragen aan..) of er zelf een dienst wordt ingezet. Indien nodig (en mogelijk) overlegt Veilig Thuis met de melder over de te nemen vervolgstappen. Het kan zijn dat Veilig Thuis vindt dat de melder nog aan zet is, of een belangrijke rol heeft in het vervolg.

NB: Vanaf 1 januari 2019 hanteren alle Veilig Thuis organisaties in Nederland één register. Hierin staan alle meldingen die vanaf 1 januari 2019 gedaan zijn. Dat maakt het mogelijk om bij meldingen na te gaan of een gezin of huishouden eerder gemeld is bij een Veilig Thuis organisatie elders in het land.

De mogelijke vervolgstappen die Veilig Thuis op basis van deze veiligheidsbeoordeling neemt zijn als volgt:

Overdracht na veiligheidsbeoordeling

Doel: snel en zorgvuldig overdragen van het zicht op veiligheid, gericht op duurzame veiligheid en herstel van schade.

Voorwaarden en vervolg

Doel: zorgen voor directe veiligheid van alle directbetrokkenen met behulp van veiligheidsvoorwaarden, gericht op veiligheidsborging en herstel van de opgelopen schade.
De Veiligheidsvoorwaarden worden door Veilig Thuis overgedragen aan ketenpartners, die op basis hiervan veiligheids-, hulpverlenings- en herstelplannen maken die moeten leiden tot stabiele veiligheid. De veiligheidsvoorwaarden vormen ook de basis van de monitor van Veilig Thuis waarbij gevolgd wordt of het daadwerkelijk veilig wordt, en blijft, in het gezin.

Onderzoek

Doel: bevestigen of weerleggen van het vermoeden van huiselijk geweld en indien nodig het inzetten van de juiste ondersteuning en hulpverlening.

Overdracht

Doel: zorgvuldige overdracht na betrokkenheid van Veilig Thuis (vanuit de dienst voorwaarden en vervolg of onderzoek), gericht op duurzame veiligheid aan het lokale veld (reed betrokken professionals of bijvoorbeeld een multidisciplinair team zoals een Jeugd en Gezinsteam of sociaal wijkteam).

Monitoren

Doel: controleren of de gemaakte voorwaarden worden nagekomen en of de voorwaarden veiligheid en herstel van opgelopen schade oplevert (periode van gemiddeld anderhalf jaar).

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

Kinderopvang/ school als informant

De aandachtsfunctionaris van onze organisatie kan door Veilig Thuis benaderd worden met de vraag om informatie. Veilig Thuis gebruikt de informatie om de concreet onveilige situaties vast te stellen, veiligheidsvoorwaarden te kunnen opstellen, mogelijk Huiselijk Geweld en/of Kindermishandeling te weerleggen/ bevestigen (bij de dienst Onderzoek) en in te schatten wat er nodig is om de veiligheid te herstellen
Veilig Thuis heeft voorafgaand aan het bevragen van de school aan ouders om instemming gevraagd. Indien er geen instemming is gegeven, informeert Veilig Thuis de school over zijn recht om, ondanks hun beroepsgeheim, ook zonder instemming van betrokkenen informatie aan Veilig Thuis te verstrekken.
De school kan mondeling, telefonisch en ook schriftelijk om informatie worden gevraagd. Dit laatste gebeurt met een standaardvragenlijst. Bij mondelinge of telefonisch informatieverstrekking stuurt Veilig Thuis het verslag van het gesprek op naar de professional om de inhoud te laten accorderen. In het dossier wordt opgenomen of de informatie al dan niet geaccordeerd is door de betrokken professional.

Terugkoppeling van Veilig Thuis aan de melder

Veilig Thuis verstrekt de professionele melder de feedback die noodzakelijk is voor een goede uitoefening van hun taken en bevoegdheden. De feedback bestaat uit de volgende gegevens:

- Of Veilig Thuis een vervolgtraject (zoals benoemd bij ‘overdracht na veiligheidsbeoordeling’ óf Veilig Thuis heeft zelf een dienst ingezet);
- Bij de inzet van een vervolgtraject: de gegevens over de overdrachtspartijen;
- Als de melder een rol speelt in het vervolg, draagt Veilig Thuis ook de veiligheidsvoorwaarden en de afspraken over het monitoren over.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

Doorontwikkeling

Om school en professionals te helpen sociale veiligheid levend te houden in de organisatie is een overzicht gecreëerd met daarin doorontwikkelingsmogelijkheden. In dit overzicht staan allerhande trainingen, scholingen of cursussen die professionals de mogelijkheid geven om hun eigen vaardigheden verder te ontwikkelen en de kennis omtrent sociale veiligheid te verstevigen en/of te verdiepen.

Voor kinderen zijn er verdiepende en verbredende lessen die door middel van gastlessen, trainingen of lesmodules aangeboden worden. Al deze lessen zijn gelinkt aan sociale veiligheid. Naast het aanbod voor professionals en kinderen kunnen er ook bijeenkomsten worden georganiseerd voor ouders, die een belangrijke partner zijn in het creëren van sociale veiligheid en een sociaal veilige omgeving.

PROFESSIONAL

Datum	Aanbod	Inhoud	E-mail
Centrum Vertrouwenspersonen Plus	**Basistraining vertrouwenspersoon ongewenste omgangsvormen**	Basistraining voor vertrouwenspersonen die zich richt op ongewenste omgangsvormen, klachtafhandeling, voorlichting en managementadvisering. Met belangrijke onderwerpen als taken, positie, juridisch kader, wetgeving en registratie van meldingen. https://www.centrumvertrouwenspersonenplus.nl/aanbod-2/opleiding-en-nascholing/	info@cvp-plus.nl

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

PROFESSIONAL

Datum	Aanbod	Inhoud	E-mail
	Verdiepende training vertrouwenspersoon	Verdiepende training zich opnieuw richt op klachtafhandeling, voorlichting en managementadvisering. Daarnaast komen nieuwe ontwikkelingen in het vakgebied van de vertrouwenspersoon aan bod https://www.centrumvertrouwenspersonenplus.nl/aanbod-2/nascholingsaanbod/	info@cvp-plus.nl
	Training aandachts-functionaris Huiselijk Geweld en Kindermishandeling	Deze training, die uit vier dagdelen bestaat, biedt (aanstaande) aandachtsfunctionarissen kennis en inzicht rond het signaleren van huiselijk geweld en kindermishandeling, het handelen, werken met de meldcode en de vormgeving van de functie aandachtsfunctionaris. Daarnaast wordt gewerkt aan vaardigheden en houding. http://doentrainingenadvies.nl/aanpak-kindermishandeling/training-aandachtsfunctionaris-huiselijk-geweld-en-kindermishandeling/	info@doentrainingenadvies.nl
	Kind en (echt)scheiding	Een training waarin de deelnemers leren de verschillende reacties van kinderen op scheiding te herkennen en hiernaar te handelen. Dit met als doel dat kinderen zich optimaal kunnen blijven ontwikkelen ondanks de eventuele problemen. Daarnaast krijgen de deelnemers handvatten aangereikt hoe zij met beide ouders het contact op positieve wijze moeten onderhouden. http://doentrainingenadvies.nl/echtscheiding/	info@doentrainingenadvies.nl

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

PROFESSIONAL

Datum	Aanbod	Inhoud	E-mail
The Behaviour Company	**Communicatietraining**	The Behaviour Company laat zien welk effect jouw verbale en non-verbale communicatie heeft op andere mensen. Je leert je eigen gedrag en dat van anderen te analyseren en te gebruiken zodat je de doelen, die je voor ogen hebt, makkelijker bereikt. https://www.behaviourcompany.eu/	info@behaviourcompany.eu
MEDILEX ONDERWIJS	**Medilex Onderwijs**	Medilex Onderwijs organiseert congressen en cursussen over allerlei thema's die aansluiten bij het onderwijs. Daarnaast ontwikkelt Medilex e-learnings zodat je makkelijk in je eigen tijd jezelf kan bijscholen. https://www.medilexonderwijs.nl/	info@medilexonderwijs.nl
GGD Hollands Midden	**Seksuele vorming**	Basistraining over de seksuele en relationele ontwikkeling van kinderen in de leeftijd van 0-12 jaar oud. Een in-company docententraining met eventueel een ouderavond. De GGD werkt samen met het instituut Rutgers en maakt gebruik van de lesmethode Kriebels in je Buik.	gbjeugd@ggdhm.nl
GGD Hollands Midden	**Grensoverschrijdend gedrag en Meldcode**	Training van de GGD over grensoverschrijdend en de Meldcode. Aan de hand van het vlaggensysteem wordt gekeken naar het gedrag van kinderen en professionals.	gbjeugd@ggdhm.nl

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

PROFESSIONAL

Datum	Aanbod	Inhoud	E-mail
LANDELIJKE VAKGROEP AANDACHTSFUNCTIONARISSEN KINDERMISHANDELING beroepsorganisatie ter bevordering deskundigheid aanpak kindermishandeling	**Landelijke vakgroep aandachtsfunctionarissen Kindermishandeling – training Huiselijk Geweld en Kindermishandeling**	De training bestaat uit 6 dagdelen, verdeeld over 3 dagen. De training wordt in meerdere regio's gegeven, hiervoor kun je je intekenen. In de training wordt aandacht besteed aan de wettelijke en theoretische kennis, inzicht rond het signaleren van huiselijk geweld en kindermishandeling, het handelen, werken met de meldcode, de vormgeving van de functie aandachtsfunctionaris en het begeleiden van collega's en directie/bestuur. https://lvak.nl/trainingen/training-aandachtsfunctionaris-kindermishandeling-huiselijk-geweld	
GGD Hollands Midden	**Docententraining Puberwereld**	De training Puberwereld geeft docenten meer inzicht in de ontwikkeling van pubers in relatie tot onderwijs, leren en maatschappij. De training kan gebruikt worden als deskundigheidsbevordering, maar ook om onderwijsaspecten zoals pedagogiek, 'leren leren', zelfstandig werken, huiswerk en ouderbegeleiding eens met andere ogen te bekijken. Zowel verstandelijk, lichamelijk als sociaal-emotioneel komen pubers in een stroomversnelling terecht. Deze stroomversnelling vormt voor pubers, ouders en docenten een grote uitdaging. https://www.gezondeschoolhollandsmidden.nl/basisonderwijs/gezond-gedrag/roken-en-alcohol/item/docententraining-puberwereld	gbjeugd@ggdhm.nl

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

PROFESSIONAL

Datum	Aanbod	Inhoud	E-mail
GGD Hollands Midden	**Spel Gedragen Gedrag**	Gedragen gedrag is een spel dat onderwijspersoneel uitnodigt om stil te staan bij omgangregels op school. Aan de hand van situatieschetsen worden de (ongeschreven) omgangsvormen op school in kaart gebracht, als opstap naar schooleigen gedragsregels. https://www.gezondeschoolhollandsmidden.nl/basisonderwijs/schoolklimaat/pedagogisch-klimaat/item/gedragen-gedrag-spel	gbjeugd@ggdhm.nl / infodocu@ggdhm.nl

KINDEREN (KLAS EN LEERKRACHT)

Datum	Aanbod	Inhoud	E-mail
Halt.	**HALT voorlichtingen en ouderbijeenkomsten**	Halt verzorgt voorlichtingen voor leerlingen in het basisonderwijs over een vijftal thema's die spelenbij de jeugd en bij jeugdcriminaliteit. Uit onderzoek blijkt dat de voorlichtingen meer effect hebben wanneer de ouders betrokken zijn. Daarom organiseert Halt ook ouderbijeenkomsten. De voorlichtingen kunnen als op zichzelf staandelessen worden gegeven, maar hebben meer impact als er een combinatie van verschillende voorlichtingsthema's enminimaal één ouderbijeenkomst worden aangeboden. De vijf thema's zijn: Groepsdruk, Online Veiligheid, Jeugdcriminaliteit, Veilige Publieke Taak en Overlast rond de jaarwisseling. https://www.halt.nl/veilige-school/voorlichtingen-en-ouderbijeenkomsten/	https://www.halt.nl/contact

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

KINDEREN (KLAS EN LEERKRACHT)

Datum	Aanbod	Inhoud	E-mail
	Griezel Geheim (Schot in de Roos)	Een project voor het basisonderwijs waarin gezond en grensoverschrijdend gedrag op een zorgvuldige, passende en kindvriendelijke manier bespreekbaar wordt gemaakt. Ook sluit het project aan bij bestaande programma's over seksualiteit & relatie. https://www.schottinderose.com/griezelgeheim.html	info@schottinderose.com
	Voorlichting en/ of gastcollege over Kindermishandeling	Team Kim geeft voorlichtingen en gastcolleges over het onderwerp kindermishandeling. De voorlichtingen en gastcolleges worden uitgevoerd door een gespreksleider en/ of een ervaringsdeskundige. Het is voor kinderen en voor professionals. http://www.team-kim.nl/	info@team-kim.nl / boekingen@team-kim.nl
	Zippy's Vrienden	Zippy's Vrienden richt zich op het voorkomen van angststoornissen en depressieve stoornissen bij kinderen. Kinderen leren coping strategieën aan, waardoor hun sociaal-emotionele vaardigheden verbeteren. Dit gebeurt door middel van een klassikale methode, gebaseerd op cognitief-gedragstherapeutische principes. Het lespakket bestaat uit 24 lessen en wordt op school door leerkrachten in de groepen 2, 3 en 4 van de basisschool uitgevoerd. http://www.zippysvrienden.nl/	info@zipapysvrienden.nl

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

KINDEREN (KLAS EN LEERKRACHT)

Datum	Aanbod	Inhoud	E-mail
HET MEDIASPEL Ontdek wat jij van media weet BEELD EN GELUID	**Het mediaspel**	Door middel van een leuk spel ontdekken leerlingen elkaars mediagewoontes. Wie kent de grappigste reclames? Wie besteedt de meeste tijd aan games of aan sociale media? Wat zijn leuke of minder leuke dingen aan media? Het mediaspel is een echt dobbelspel, de kaarten zijn niet digitaal. Leuk voor de onderbouw! http://files.beeldengeluid.nl/pdf/Het_mediaspel.pdf	klantcontactcentrum@beeldengeluid.nl
GGD Hollands Midden	**Weerbaarheidstraining Weerbare Pubers**	In de weerbaarheidstraining gaat een klas gedurende 7 weken aan de slag met het thema weerbaarheid. Een opgeleide trainer gaat met de klas 1 uur per week aan de slag met het thema op een leerzame en actieve manier. Onderdeel is ook dat er een ouderavond wordt gegeven om de ouders te informeren over de training en hoe de kinderen Weerbare Pubers worden. https://www.gezondeschoolhollandsmidden.nl/basisonderwijs/psychosociale-gezondheid/weerbaarheid/item/weerbaarheid-in-de-klas	weerbaarheid@ggdhm.nl

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

OUDERS

Datum	Aanbod	Inhoud	E-mail
Halt.	**HALT voorlichtingen en ouderbijeenkomsten**	Halt verzorgt voorlichtingen voor leerlingen in het basisonderwijs over een vijftal thema's die spelenbij de jeugd en bij jeugdcriminaliteit. Uit onderzoek blijkt dat de voorlichtingen meer effect hebben wanneer de ouders betrokken zijn. Daarom organiseert Halt ook ouderbijeenkomsten. De voorlichtingen kunnen als op zichzelf staande lessen worden gegeven, maar hebben meer impact als er een combinatie van verschillende voorlichtingsthema's en minimaal één ouderbijeenkomst worden aangeboden. De vijf thema's zijn: Groepsdruk, Online Veiligheid, Jeugdcriminaliteit, Veilige Publieke Taak en Overlast rond de jaarwisseling. https://www.halt.nl/veilige-school/voorlichtingen-en-ouderbijeenkomsten/	https://www.halt.nl/contact
centrum voor jeugd en gezin GGD Hollands Midden	**Ouderavond Puberwereld**	Tijdens de ouderavond Puberwereld krijgen ouders en leerkrachten op een interactieve en humorvolle manier informatie over de ontwikkeling van de hersenen en de vriendengroep van pubers en 'hun' wereld. Er wordt inzicht gegeven in de ontwikkelingsfasen die hen (en pubers) te wachten staan. Ook krijgen ze tips om mee te nemen in de opvoeding (op school of thuis). https://www.gezondeschoolhollandsmidden.nl/basisonderwijs/gezond-gedrag/roken-en-alcohol/item/oudervoorlichting-puberwereld	gbjeugd@ggdhm.nl

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

OUDERS

Datum	Aanbod	Inhoud	E-mail
centrum voor jeugd en gezin GGD Hollands Midden	**Ouder-kind-bijeenkomst Gezond Gesprek**	In de bijeenkomst Gezond Gesprek (oudervoorlichting) praten ouders mét hun eigen kind(eren) op een speelse en ontspannen manier over gezondheid aan de hand van groepsoefeningen en een kaartspel. Interactieve werkvormen geven ouder(s) en kind(eren) op een leuke manier inzicht in gezondheidsonderwerpen die rond de puberleeftijd een rol spelen. Tijdens de gesprekken worden ouders en hun kind(eren) begeleid door professionals. De privacy van het gezin wordt gerespecteerd. Onderwerpen die aan bod komen, zijn: voeding en beweging, alcohol en roken, samen leven, gevoelens en lijf en relaties. https://www.gezondeschoolhollandsmidden.nl/basisonderwijs/gezond-gedrag/relaties-en-seksualiteit/item/ouder-kind-bijeenkomst-gezond-gesprek-3	gbjeugd@ggdhm.nl

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

Wet Meldcode en de AVG

Op 25 mei 2018 is de nieuwe privacywetgeving (AVG) van kracht geworden. De AVG vormt een algemeen kader en speelt niet in op specifieke situaties, zoals een vermoeden van kindermishandeling. Daarom geldt als regel dat een specifieke wet –zoals de wet meldcode- van kracht is boven het algemene kader van AVG. Het recht om een dossier aan te maken en te melden bij Veilig Thuis is dus onverminderd van toepassing.

De AVG stelt dat organisaties inzichtelijk maken hoe ze invulling geven aan privacy-gerelateerde onderwerpen. Hieronder worden privacyaspecten omtrent sociale veiligheid en de Wet meldcode toegelicht die voor onze organisatie van kracht zijn.

Communicatie met ouders

Onze organisatie werkt samen met ouders aan het creëren van een veilige opvoedomgeving. Om deze reden werken we samen aan uitdagingen die het kind ervaart gedurende zijn ontwikkeling. Als er signalen zijn omtrent opvoeding, ontwikkeling en omgeving die een veilige ontwikkeling in de weg (kunnen) staan bespreken we deze actief met ouders.

Dossiervorming

Signalen leggen we (na deze met ouders te hebben besproken) vast in het kinddossier, om de kindontwikkeling te kunnen volgen. De signalen worden objectief vastgelegd, of benoemt als de informatie subjectief is verkregen (bijvoorbeeld via een ouder). We werken met een dossier-format om dossiervorming planmatig en professioneel te laten verlopen. Genoteerd worden de datum, aanwezigen, locatie, inhoud en signaleerder van de zorg, betrokkenen (AVG-conform) en (SMART) gemaakte vervolgafspraken.
Ouders hebben altijd het recht om het kinddossier in te zien. Ouders mogen het dossier laten verbeteren, aanvullen of gegevens verwijderen als deze feitelijk onjuist zijn, voor het gestelde doel onvolledig zijn of niet ter zake doen. In een schriftelijk verzoek kunnen ouders aan de organisatie aangeven welke wijzigingen ze door willen laten voeren. Binnen 4 weken na ontvangst geeft de organisatie schriftelijk reactie, waarbij een weigering gemotiveerd wordt.
Als ouders zich niet in signalen herkennen of van mening verschillen met de professional, dan wordt de visie van de ouders aan die het kinddossier toegevoegd.

Collegiale samenwerking

Binnen onze locatie(s) bewegen kinderen zich op verschillende plekken gedurende de week. Ze volgen lessen in de klas, ze spelen buiten, gaan naar de (tussenschoolse) opvang, ze krijgen gymles, gaan op excursie en/of ze volgen buitenschoolse activiteiten.
Dit maakt dat elk kind dagelijks met verschillende professionals in contact komt. Binnen onze organisatie heeft elke professional volgens de wet meldcode een signaleringsverantwoordelijkheid. Omdat daarnaast een feitelijk geconstateerd signaal altijd sterker is dan een signaal dat aan een collega wordt overgedragen hebben binnen onze organisatie alle professionals toegang tot elk kinddossier. Echter het inzien van een dossier dient alleen plaats te vinden als de professional hiervoor daadwerkelijk aanleiding

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

toe ziet. Een oudergesprek, opvallend gedrag of signalen omtrent mishandeling zijn voorbeelden van zorgen die maken dat het wenselijk is dat elk professional signalen kan verwerken in het kinddossier. Elk signaal is te herleiden naar de professional die het signaal heeft afgegeven.

Anoniem overleg

Als de aandachtsfunctionaris HGKM meervoudige signalen heeft ontvangen over een kind kan hij de zorg desgewenst overleggen met Veilig Thuis. Deze organisatie heeft de wettelijke taak om organisaties en burgers te adviseren en om meldingen omtrent kindermishandeling te verzamelen en onderzoeken. Indien wenselijk kan de organisatie deze zorg ook anoniem voorleggen. Veilig Thuis maakt dan wel een dossier aan. Dat wordt echter voorzien van een codering, meestal op naam van de adviesvrager of nummer. Zo is een eerdere melding wel terug te vinden, maar kan deze niet naar een kind worden herleid. Voor anoniem overleg kan een gegronde reden zijn zoals de angst voor intimiderende of gewelddadige reacties van ouders naar het kind of de professionals, of omdat de professional nog aan het begin van de meldcode staat en graag wil dat Veilig Thuis meedenkt over welke vragen gesteld moeten worden. Voor een anonieme adviesvraag hoeft de aandachtsfunctionaris HGKM ouders dus ook niet om toestemming te vragen.

Onderzoek vanuit Veilig Thuis

Het kan voorkomen dat een andere organisatie of burger een melding doet bij Veilig Thuis. Veilig Thuis kan dan contact opnemen met onze organisatie. De wet stelt dat onze organisatie informatie uit het kinddossier mogen verstrekken aan Veilig Thuis, ongeacht of ouders hier wel of geen instemming gegeven hebben. Veilig Thuis geeft zelf aan of zij beschikt over instemming van direct betrokkenen. De instemming zal, indien aanwezig, worden opgenomen in het kinddossier. Indien een instemming van ouders ontbreekt zal onze organisatie zorgvuldig afwegen welke gevolg het verstrekken van informatie kan hebben voor het kind en de samenwerking tussen ouders en de organisatie. Vanzelfsprekend richt de afweging zich op hetgeen het welbevinden van het kind ten goede komt.

Melden

Indien er acute en/of bedreigende signalen zijn (zoals letsel of psychische schade bij het kind) en/of sprake is van acute moet onze organisatie dit Melden bij Veilig Thuis. Deze melding wordt in principe altijd met ouders besproken. Hierbij wordt uitgelegd dat de organisatie hiertoe wettelijk verplicht is, in het belang van het kind. Toestemming van ouders is voor een melding niet nodig. Als er grote zorg bestaat over de fysieke of psychische veiligheid van het kind of de professionals kan de organisatie wel een anonieme melding doen. Dit is echter eerder een uitzondering dan regel.

Samenwerking tussen onze organisatie en andere organisaties

Onze organisatie werkt samen met andere organisaties zoals Centrum voor Jeugd en Gezin, Sociaal Team Jeugd, Huisartsen, Passend Onderwijs, en GGZ-instellingen. Deze organisaties ondersteunen ons in onze pedagogische opdracht. Samenwerking met onze partners maakt dat we specialistisch advies in kunnen winnen waarmee onze opvoedprofessionals ondersteund worden in hun werk en waarmee mogelijk aanvullende ondersteuning kan

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

worden ingezet.
Om echter met deze organisaties over een kind te kunnen overleggen hebben we toestemming van ouders nodig. Aan deze toestemming zijn 4 voorwaarden verbonden:

- de toestemming moet gericht gegeven worden;
- voor ouders moet duidelijk zijn waarvoor de toestemming nodig is;
- voor ouders moet duidelijk zijn wie de informatie geeft;
- voor ouders moet duidelijk zijn wie de informatie ontvangt.

Pas als deze voorwaarden voor ouders duidelijk zijn en ze hiermee instemmen kunnen gegevens uitgewisseld worden.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

Protocollen

- Protocol grensoverschrijdend gedrag, time-out, schorsen en verwijderen
- Actieplan bij calamiteit
- Incidentenregistratie sociale veiligheid
- Overwegingen met betrekking tot ouderavonden
- Rapportage Meldcode
- Signalen van kindermishandeling
- Sociale kaart
- Het Vlaggensysteem
- Vragenlijst kinderen sociale veiligheid
- Zorggesprekken met ouders
- Handreiking aanvullende (tijdelijke) omgangsregels
- Stappen bij misbruik door professionals
- Protocol sociale media
- (les)methodes en kind-/leerlingvolgsystemen t.b.v. sociale veiligheid
- Omgaan met overlijden en rouw
- Protocol vermissing van een kind
- Protocol ongewenste intimiteiten naar professionals
- Logboek voor signalen
- Ouderbrief ernstig incident (betrokken groep)
- Ouderbrief ernstig incident (overige groepen)
- Ouderbrief grensoverschrijdend gedrag jonge kinderen
- Omgaan met media bij incidenten

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

Protocollen

PROTOCOL GRENSOVERSCHRIJDEND GEDRAG, TIME-OUT, SCHORSEN EN VERWIJDEREN

Inleiding

Grensoverschrijdend gedrag is iets dat overal in de maatschappij voorkomt en dus ook bij ons binnen K&O. Grensoverschrijdende gedragingen zijn alle gedragingen in woord en daad die buiten de normen en regels vallen van Kindkracht en SSBA en die een negatieve invloed hebben op het veiligheidsgevoel van alle betrokkenen. Het is een onderdeel van (a)sociaal gedrag dat wij onder ogen zien en op onze locaties serieus nemen. Om die reden hanteren wij een integraal sociaal veiligheidsbeleid, waardoor we op diverse manieren werken aan een sociaal veilig klimaat binnen de locaties van K&O. Zo hanteren we dezelfde basisnormen en -regels op alle locaties en wordt er aandacht besteed aan wenselijk sociaal gedrag door de methodes voor sociaal-emotionele ontwikkeling. Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, willen we alle kinderen in de gelegenheid stellen om met veel plezier naar de kinderopvang/school te gaan. Alle kinderen moeten zich immers vrij en veilig kunnen voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Pesten en plagen

PESTEN

Pesten is een systematische vorm van agressie waarbij één of meer personen proberen een andere persoon fysiek, verbaal of psychologisch schade toe te brengen. Bij pesten is de macht altijd ongelijk verdeeld. Pesten kan zowel verbaal gebeuren (vernederen, schelden, dreigen, belachelijk maken en uitlachen, bijnamen geven, roddelen, berichtjes rondsturen) als fysiek (trekken, duwen, spugen, schoppen, laten struikelen, krabben, bijten, haren trekken). Maar ook intimideren, uitsluiten en stelen/vernielen van bezittingen zijn vormen van pesten.

PLAGEN

Er is een verschil tussen plagen en pesten. Plagen gebeurt incidenteel. Het gebeurt op basis van gelijkwaardigheid en respect. Het is vaak bedoeld als grapje terwijl bij pesten met opzet bedoeld is een ander pijn te doen. Dit verschil tussen plagen en pesten is echter voor ieder kind anders. Een weerbaar kind kan doorgaans plagerijtjes veel langer verduren dan een kind die onzeker is over uiterlijk, zijn of haar plek in de groep en zijn of haar talenten. Daarbij komt dat elk kind alleen zichzelf als uitgangspunt kan gebruiken voor het vertonen van gewenst gedrag, hoewel dat lang niet altijd gebeurt. Kinderen kunnen dus gedrag als goed of minder goed afwegen door het te koppelen aan hun eigen ervaring. Als kinderen dat toepassen is dat zeer leerzaam. Maar de uitdaging is dat elk ander kind gedrag van kinderen uit de omgeving anders kan ervaren. Kinderen kunnen zichzelf dus niet als referentiekader nemen. Ze moeten ervaren hoe anderen hun plagerijtjes en spel opvatten en hier van leren. En verder moeten er duidelijke algemene regels bekend zijn en worden gehandhaafd.
Het verschil tussen plagen en pesten zal dus een voortdurende dialoog opleveren tussen de professional, kind en ouder(s).

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

En dit verschil zal zelfs het ‘gebied’ zijn waar kinderen samen weerbaarder worden door ervaring en gesprek. Het vormt daarmee een onderdeel van het ‘kindspel’ dat kinderen dagelijks met elkaar aangaan.

Preventieve aanpak
Door middel van het beleidsplan Sociale Veiligheid is een preventief kader neergelegd. De zaken die hieronder kort beschreven staan zijn verwerkt in en dragen bij aan dit preventieve kader.

AANDACHT VOOR SOCIAAL-EMOTIONELE ONTWIKKELING
In het onderwijs wordt gewerkt met lesmethodes voor de sociaal-emotionele ontwikkeling en op de kinderopvang wordt gebruik gemaakt van verschillende pedagogische projecten. Deze lesmethode(s) en projecten zijn erop gericht om kinderen vaardigheden aan te leren. Deze vaardigheden lopen uiteen van stevig staan tot het uitspreken van gevoelens, het aangeven van grenzen en het vragen van hulp. Als het misgaat, er sprake is van ruzie of pesten, is het van belang om bij beide partijen te onderzoeken waarom zij het aangeleerde gedrag nog niet vertonen. Bij pestsituaties is het cruciaal dat de professionals investeren in beide partijen door aandacht te geven aan wat beide partijen nog kunnen leren betreffende: vrijwillige deelname aan het spel/de situatie, het geven van toestemming, leeftijdsadequaat gedrag, gelijkwaardigheid, zelfrespect en de context waar het gedrag plaatsvindt. Dit gebeurt mede door middel van de methode voor sociaal-emotionele ontwikkeling.

NORMEN EN REGELS
Binnen de locaties van Kindkracht en SSBA onderschrijven wij de volgende uitgangspunten, in samenhang met respect, verantwoordelijkheid en zorg voor elkaar.

- **Iedereen is anders en we horen er allemaal bij.**
- **We helpen elkaar.**
- **We zorgen goed voor elkaar, onszelf en onze omgeving**.

VRIJ SPEL
Bij het vrije spel ontmoeten kinderen elkaar. Waar kinderen samen spelen kunnen escalaties voorkomen.

- In de kinderopvang is er bij het vrije spel soms toezicht nodig. Kinderen mogen, in overleg met ouders, ook vrij spelen zonder toezicht. Indien escalaties voorkomen bij het vrije spel zal zo nodig (extra) toezicht ingezet worden. Er is altijd begeleiding aanwezig.
- Bij het onderwijs is er (gedurende de pauzes) altijd toezicht op het vrije spel.

Bij begeleiding en toezicht gelden de gedragsregels en afspraken die gehanteerd worden door K&O als basis.

DOSSIERVORMING
Alle situaties van ernstig grensoverschrijdend gedrag moeten in het kind-/ leerlingvolgsysteem worden vastgelegd. Het kind-/ leerlingdossier bevat zo veel mogelijk objectieve en feitelijke informatie. Te denken valt aan signalen, gebeurtenissen en observaties. Indien notities voortkomen uit uitspraken of meningen bevatten, wordt de subjectiviteit hiervan benoemd. Het dossier

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

vormt de basis om met ouders in gesprek te gaan. Wanneer ouders het oneens zijn met feitelijkheden/ signalen uit het dossier, wordt hierover een vermelding gemaakt in het dossier, maar het signaal kan niet gewijzigd worden.

Beschreven wordt in het kind-/leerlingvolgsysteem:

- Datum, plaats, situatie en overige aanwezigen (i.v.m. privacy alleen initialen).
- Welke gebeurtenissen feitelijk hebben plaatsgevonden, in omvang en aantal.
- Contacten die over deze gebeurtenissen hebben plaatsgevonden met ouders.
- Afspraken die met betrokkenen zijn gemaakt om gedrag bij te sturen/te verbieden.
- tappen die worden genomen, als afspraken niet worden nageleefd.
- Aantekeningen over het verloop.

Stappenplan: Aanpak bij grensoverschrijdend gedrag
Een belangrijke afspraak over pesten luidt: voel je je gepest, dan praten we er op de locatie en thuis over. Over pesten praten we met elkaar!

Wanneer er sprake is van grensoverschrijdend gedrag, kinderen ruzie met elkaar hebben of er wordt gepest, hanteren we de volgende aanpak. Hierbij geldt dat het welbevinden van alle kinderen centraal staat. Dus ook van het kind dat grensoverschrijdend gedrag vertoont.

STAP 1: IK KAN HET ZELF
Kinderen proberen een conflictsituatie eerst zelf op te lossen door duidelijk “Ik vind dit vervelend, wil je ermee stoppen?” te zeggen. Het omschrijven van het gedrag dat als niet leuk ervaren wordt, is belangrijk.

STAP 2: IK VRAAG HULP
Wanneer het niet lukt om het zelf op te lossen, dan wordt de situatie aan de pedagogisch medewerker of leerkracht voorgelegd of wordt er andere hulp ingeroepen. Het is knap als het kind dat doet. De professional gaat hier meteen op in of maakt een afspraak met de kinderen om er in een later stadium op terug te komen.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

STAP 3: WE ZOEKEN SAMEN EEN OPLOSSING
Als hulp vragen onvoldoende resultaat biedt, vindt er een gesprek met de betrokken kinderen en de professional plaats. De bedoeling van het gesprek is om samen met de kinderen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken. Alle partijen komen in dit gesprek aan bod en krijgen gelegenheid hun kant van het verhaal te vertellen.
Het kind wordt op zijn/haar grensoverschrijdend gedrag aangesproken en wordt geholpen om op een positieve manier relaties aan te gaan en te onderhouden met anderen.
Ouders worden van het gesprek en de afspraken op de hoogte gebracht. Van het gesprek wordt een verslag in het kind-/leerlingvolgsysteem gemaakt.

STAP 4: K&O EN OUDERS WERKEN SAMEN
Tot nu toe waren de stappen er vooral op gericht gewenst gedrag aan te leren. Als het grensoverschrijdende gedrag aanhoudt zullen K&O meer normerend gaan optreden en zullen ouders nauwer betrokken worden om samen met de professional(s) de situatie aan te pakken. Ouders en de kinderopvang en/of onderwijs bekijken samen hoe zij het ongewenste gedrag kunnen stoppen. Indien wenselijk sluiten naast de professional ook de intern begeleider en/of het management bij het gesprek aan. Van het gesprek wordt een verslag in het kind-/leerlingvolgsysteem gemaakt.
De professional is degene die in de groep het pestgedrag aan de orde stelt en bespreekt. De professional kan hierbij terugvallen op de principes uit de methode voor sociaal emotionele ontwikkeling en herhaalt daaruit eventueel gedeeltes die van toepassing zijn.

Het kind dat het gedrag vertoont wordt op zijn/haar gedrag aangesproken en wordt geholpen om op een positieve manier relaties aan te gaan en te onderhouden met anderen.
Het kind dat het gedrag heeft ondergaan krijgt de gelegenheid om zijn/haar verhaal te doen. Belangrijk uitgangspunt hierbij is dat het kind zich serieus genomen voelt.
Met de meelopers/zwijgende kinderen zal over hun gedrag gepraat moeten worden. Er wordt aan die kinderen aangegeven hoe zij kunnen bijdragen aan de oplossing door hun houding te wijzigen.

Consequenties van pesten kunnen zijn:

- Eén of meerdere pauzes binnenblijven.
- Nablijven tot alle kinderen vertrokken zijn.
- Een schriftelijke opdracht zoals een opstel over de toedracht van zijn/haar rol in het pestprobleem.
- In de buurt blijven van de professional.
- In een gesprek afspraken maken over gedragsverandering.

NB: Voor de kinderopvang geldt verder dat er bij ongewenst gedrag en indien de (sociale) veiligheid dermate in het geding is, een Time out wordt toegepast. Dit gaat in overleg met de ouders. Schorsen en verwijderen is bij de kinderopvang niet van toepassing.
Verder heeft de directeur bevoegdheid om het contract met ouders te beëindigen. Hierbij wordt, indien gewenst, nazorg geleverd ten behoeve van de veiligheid van het kind.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

Voor het onderwijs gelden ook nog onderstaande stappen.

STAP 5: TIME-OUT
Om de dynamiek te verbreken, wordt een time-out ingesteld. Bij een time-out is de leerling een afgesproken tijd niet welkom in de groep. Het kind krijgt zelfstandig werk mee uit de eigen groep en wordt in een andere groep, op de gang of op een andere afgesproken plek (met toezicht) geplaatst. Een ernstig incident leidt tot een time-out met onmiddellijke ingang.
Bij een time-out gelden de volgende voorwaarden:

- In geval van een time-out wordt het kind voor een bepaalde tijd de toegang tot het lokaal ontzegd, afhankelijk van de aard van het ongewenste gedrag en de inschatting van de directie.
- Ouders worden bij een time-out van een dagdeel of een dag zo snel mogelijk (schriftelijk en telefonisch) van het incident en de time-out op de hoogte gebracht.
- Van het incident en de time-out wordt verslag gedaan in het dossier van het kind.
- De time-out kan maximaal tot het einde van de week duren.
- Een time-out onderscheidt zich van een schorsing doordat het kind in deze periode ondergebracht wordt in een andere groep of bij een professional elders in de school. Het kind krijgt wel de ondersteuning of onderwijs ín de setting van de school, maar neemt niet deel aan activiteiten van zijn/haar groep.
- In het kader van (sociale en fysieke) veiligheid kan besloten worden dat het kind niet deelneemt aan gym-/sportlessen, groepsactiviteiten (zoals vieringen) en overblijf.
- De time-out maatregel kan alleen worden toegepast na goedkeuring door de directie van de kinderopvang of school.
- Wanneer het gedrag van het betrokken kind gedurende of na de time-out niet verbetert, kan over gegaan worden op schorsing. Ouders worden hier middels een officiële waarschuwing van op de hoogte gesteld.

STAP 6: SCHORSING
In geval het voorgevallen incident zeer ernstig is of als een time-out niet helpt, kan worden overgegaan tot een formele schorsing. Voor het onderwijs is hierbij de wettelijke regeling voor het ‘Bijzonder/Openbaar onderwijs’ van toepassing.

Hierbij gelden de volgende voorwaarden:

- Het bevoegd gezag van de school wordt voorafgaand aan de schorsing in kennis gesteld van de maatregel en om goedkeuring gevraagd. Gedurende de schorsing wordt het kind de toegang tot de school ontzegd. Voor zover mogelijk worden er maatregelen getroffen waardoor de voortgang van het leerproces van het kind gewaarborgd kan worden.
- Schorsing mag niet betekenen dat het doen van toetsen (denk aan cito-entree of eindtoetsen) wordt belemmerd. Dit vraagt passende maatregelen, bijv. het wel tot de school toelaten voor het doen van deze toets. Daarnaast kan het beschikbaar stellen van (thuis)studiemateriaal tot de mogelijkheden behoren.
- De schorsing bedraagt maximaal één week. Ouders worden schriftelijk geïnformeerd over het besluit tot schorsing. Voor het onderwijs geldt dat vanaf dag 2 de inspectie zal worden geïnformeerd.
- De betrokken ouders worden door de directie schriftelijk

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

uitgenodigd voor een gesprek betreffende de maatregel. Hierbij dienen nadrukkelijk oplossingsmogelijkheden te worden verkend, waarbij de mogelijkheden en de onmogelijkheden van de opvang van het kind op de school aan de orde komen.
- Van de schorsing en het gesprek met de ouders wordt een verslag gemaakt. Dit verslag wordt door de ouders voor gezien getekend en in het leerlingdossier opgeslagen.
- Het verslag wordt ter kennisgeving verstuurd aan:
  - Het bevoegd gezag
  - De ambtenaar leerplichtzaken
  - De inspectie onderwijs
- Ouders kunnen beroep aantekenen bij het bevoegd gezag van de school. Het bevoegd gezag beslist uiterlijk binnen 14 dagen op het beroep.

STAP 7: VERWIJDERING

Bij het zich meermalen voordoen van een ernstig incident dat ingrijpende gevolgen heeft voor de veiligheid en/of de (onderwijskundige) voortgang op de school, kan worden overgegaan tot verwijdering. Hierbij is voor het onderwijs de wettelijke regeling voor het ‘Bijzonder/Openbaar onderwijs’ van toepassing.

Hierbij gelden de volgende voorwaarden:

- Verwijdering van een kind van de school is een beslissing van het bevoegd gezag. Voordat men een beslissing neemt, dient het bevoegd gezag de betrokken professional te horen. Hiervan wordt een verslag gemaakt wat aan de ouders ter kennis worden gesteld en door de ouders voor gezien wordt getekend.
- Het verslag wordt, in het geval van het onderwijs, ter kennisgeving opgestuurd naar
  - De ambtenaar leerplichtzaken
  - De inspectie onderwijs
- Het bevoegd gezag informeert de ouders schriftelijk en met redenen over het voornemen tot verwijdering, waarbij de ouders gewezen wordt op de mogelijkheid van het indienen van een bezwaarschrift. De ouders krijgen de mogelijkheid binnen zes weken een bezwaarschrift in te dienen.
- Het bevoegd gezag is verplicht de ouders te horen over het bezwaarschrift.
- Het bevoegd gezag neemt een uiteindelijke beslissing binnen vier weken na ontvangst van het bezwaarschrift.
- Definitieve verwijdering van een kind vindt niet eerder plaats, in geval van het onderwijs, dan dat het bevoegd gezag ervoor heeft zorg gedragen dat een andere school, of een andere school voor speciaal onderwijs, bereid is het kind toe te laten.

In grote lijnen zijn er vier gronden voor verwijdering van een kind:

1. De school kan niet (langer) voldoen aan de ondersteuningsbehoefte van het kind. De verwijdering is dan vooral onderwijskundig en/of organisatorisch ingegeven. In dit geval is het van belang vast te stellen of het kind formeel thuishoort in of toelaatbaar is tot het speciaal (basis) onderwijs of dat het kind thuishoort in het regulier basisonderwijs. Een kind is toelaatbaar tot het speciaal (basis)onderwijs als het samenwerkingsverband waartoe

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

de school behoort het kind toelaatbaar heeft verklaard, of als het door een instelling van cluster 1 of 2 een toekenning heeft gekregen voor een intensief arrangement. Als die toelaatbaarheidsverklaring/ toekenning aanwezig is, maar de ouders of de speciale basisschool weigeren met de plaatsing in te stemmen, dan kan de basisschool alsnog tot verwijdering overgaan.

2. Verwijdering op basis van ernstig wangedrag van het kind. Enkele voorbeelden van wangedrag zijn: overtreding van de schoolregels, agressief gedrag, bedreiging, vandalisme, seksuele intimidatie. Verder moeten lichtere maatregelen hebben gefaald en moet het kind en/of zijn ouders zijn gewaarschuwd dat bij de eerstvolgende keer van wangedrag tot verwijdering wordt overgegaan. Overigens is in de praktijk gebleken dat verwijdering (formele maatregel) gebaseerd moet zijn op een schoolreglement dat duidelijke grenzen stelt aan het gedrag van het kind (informele maatregelen).
3. Ook het gedrag van ouders of de relatie tussen de school en ouders kan reden zijn om tot verwijdering over te gaan. In dit geval is het van groot belang dat er gedragsregels zijn hoe de school met wangedrag omgaat en wanneer de grens van verwijdering is bereikt. Dit kan worden gepubliceerd in de schoolgids. Belangrijk is echter dat de voorzieningenrechter niet alleen verlangt dat het om een ernstig verstoorde relatie gaat, waarvan het niet aannemelijk is dat herstel te verwachten is, maar ook dat de verstandhouding een negatieve invloed moet hebben op ‘het ordelijk functioneren van de school’. Het onderwijsproces zelf zal er dus onder te lijden moeten hebben en niet alleen voor het kind zelf, maar ook breder.
4. Verwijdering vanwege gedrag dat in strijd is met de grondslag van het de school.

Het protocol treedt na goedkeuring van de (G)MR en plaatsing in de nieuwsbrief in werking

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

Protocollen

ACTIEPLAN BIJ CALAMITEITEN

Hieronder staan acties beschreven die genomen kunnen worden als er sprake is van grensoverschrijdend gedrag tussen kinderen, een incident en/of een calamiteit. Voor sommige acties geldt dat ze naast elkaar gezet kunnen of moeten worden. De ernst en specifieke omstandigheden van het grensoverschrijdende gedrag, het incident en/of de calamiteit bepalen wat wel of niet nodig is. Weeg dit steeds zorgvuldig af. Onderneem wel snel actie.

Algemene adviezen

Houd als K&O de regie. Ouders hebben soms uitgesproken opvattingen over wat ze vinden dat K&O moeten doen. Ouders die zich niet gehoord voelen, kunnen acties ondernemen in en rond K&O; ze dienen een klacht in, beginnen via sociale media een hetze tegen ‘dadertje’, benaderen de burgemeester of halen de pers erbij. Soms dreigen meerdere ouders hun kind van K&O te halen als de door hen aanbevolen acties niet uitgevoerd worden.

Houd vast aan de K&O visie, maak eigen pedagogische overwegingen en neem van daaruit passende maatregelen. Reageer niet vanuit angst of vanuit alle onrust. De visie van K&O op kinderopvang en onderwijs voor alle kinderen is van belang: hoe wordt in het algemeen omgegaan met grensoverschrijdend gedrag? Mogen kinderen fouten maken? Hoe kun je fouten herstellen? Het helpt om dit vanaf het begin aan ouders duidelijk te maken.

Zorg in K&O voor een goede taakverdeling. De Manager sociale veiligheid kan niet alles tegelijk. Maak, als het groter wordt, afspraken over wie K&O runt en wie de calamiteit. Zoek hiervoor ondersteuning bij het bestuur, maak met hen afspraken over communicatie en eventueel extra inzet (van binnen K&O of van externen).

Hieronder volgt een beschrijving van de te nemen acties. Bij iedere actie is aanvullende informatie opgenomen. Let op: sommige acties kunnen tegelijkertijd lopen.

ACTIE 1: Voer gesprekken
ACTIE 2: Onderneem actie
ACTIE 3: Zorg voor opvang
ACTIE 4: Communiceer
ACTIE 5: Vervolg

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

ACTIE 1: VOER GESPREKKEN	ACTIE 2: ONDERNEEM ACTIE
• **Houd een logboek bij.** • **Bewaar e-mails en andere communicatie overzichtelijk.** • **Bespreek het (vermoeden van) grensoverschrijdend gedrag met de professional / AF HGKM / directie/locatieleiding van de betrokken kinderen.** • **Nodig, op zeer korte termijn, ouders van betrokken kinderen uit voor een gesprek waarin de zorg van K&O (voor betrokken kind en de veiligheid voor andere kinderen) wordt gedeeld.** • **Bespreek met de ouders mogelijke oplossingen en maak een actieplan (maatregelen en afspraken).**	• **Maak op grond van de gesprekken een eerste inschatting over hoe groot de zaak is/kan worden (o.b.v. kennis, ervaring, emotionele reacties, media van betrokkenen).** • **Maak een kort actieplan. Eventueel met externe professionals (GGD-JGZ, zorgteam, behandelaar betrokken kind, landelijke experts, etc).** *(Sociale Kaart)* • **Neem snel maatregelen en communiceer deze naar de betrokken ouders en medewerkers.** • **Als de zaak groot wordt: stel een team samen met K&O, bestuur en externe professionals om verdere acties uit te zetten.** *(Calamiteitenteam GGD HM: 088 - 308 33 42)*
Met ouders: • Erken ouders in hun zorg, maar zorg ervoor dat je het e.e.a. niet groter maakt dan het is. Maak, wanneer het gaat over grensoverschrijdend gedrag, een afweging van het gedrag met behulp van het stuurwiel van het vlaggensysteem Sensoa/ Movisie. • Kinderen geven vaak het antwoord waarvan zij denken dat hun ouders het willen horen. Dit zorgt ervoor dat het niet mogelijk is om helder te krijgen wat er precies gebeurd is! • Ouders moeten beseffen dat hun reacties op de gebeurtenissen in hoge mate bepalend zijn voor de last die hun kind ervaart. Een rustige en ondersteunende reactie helpt hun kind. Terminologie • Vermijd termen: dader/ slachtoffer, gebruik term: ‘betrokken kinderen’ (kind dat initiatief neemt en kind dat iets overkomt). • Vermijd in de gesprekken en in alle communicatie het woord ‘seksueel’. Dat is een lading die volwassenen geven. Gebruik: intimiderend’, ‘ongepast’ of ‘grensoverschrijdend’ gedrag. Indien de calamiteit gaat over grensoverschrijdend gedrag van een professional: neem contact op met de vertrouwensinspecteur van de Inspectie voor het onderwijs. In afstemming met de inspecteur wordt besloten of overgegaan wordt tot aangifte.	Maatregelen: • De maatregelen zijn gericht op het vergroten van de veiligheid voor alle kinderen binnen de organisatie. Mocht een kind grensoverschrijdend gedrag hebben vertoont dan zal het hierdoor zo min mogelijk de gelegenheid krijgen om dat nogmaals te doen. • Breng in kaart welke momenten/ situaties problemen opleveren en bespreek met collega’s/ betrokken ouders hoe deze omzeild kunnen worden. • Informeer collega’s over de genomen maatregelen. • Evalueer de genomen maatregelen. *(Handreiking aanvullende (tijdelijke) omgangsregels)* Schorsen: • Jong kind: Het is over het algemeen **niet** aan te raden om een jong kind te *schorsen* voor grensoverschrijdend gedrag. Houdt het kind een paar dagen thuis, terwijl er afspraken over veiligheid gemaakt worden. • Ouder kind: Vaak is straf op zijn plaats, schorsen kan deze functie vervullen. *(Protocol grensoverschrijdend gedrag, Beleid en Regels)* Communicatie: Het is belangrijk om snel te communiceren, via facebook en twitter gaat het nieuws snel. *(Calamiteitmanagement)*

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

ACTIE 3: ZORG VOOR OPVANG	ACTIE 4: COMMUNICATIE	ACTIE 5: VERVOLG/EVALUATIE
Zorg voor ondersteuning voor: ***(steun vanuit het bestuur, ondersteuning door lokale organisaties, evt. tijdelijk extra inzet, etc.)*** • **Locatieleiding** • **Team** • **Ouders** • **Kinderen**	**INTERN** • **Informeer het medewerkers over de ontwikkelingen en de afspraken.** • **Spreek af wie aanspreekpunt is voor de ouders. Dit is bij voorkeur de directie/locatieleiding.** • **Zorg dat het in én bij de groepen rustig blijft.** *(Calamiteitmanagement)* **EXTERN** • **Communicatie naar ouders: de manier van communiceren hangt van de zwaarte van het incident (ernst en aantal betrokkenen) en maatschappelijke onrust.** *(Ouderbrieven bij ernstig incident: betrokken groep, overige groepen, grensoverschrijdend gedrag jong kind)* • ***Alléén het verantwoordelijke bestuur/directie communiceert met de media.*** *(Protocol sociale media)* **Let op!** Klein houden (met alleen betrokken ouders) heeft *altijd* de voorkeur!	• **Houd het logboek bij.** • **Check of alles volgens gemaakte afspraken verloopt.** • **Wees alert op signalen. Mogelijk zijn er meer slachtoffers.** • **Gebruik het incident als aanleiding om het huidige beleid door te lichten.**

Omgaan met emoties
Ouders ervaren (soms heftige) emoties als ze horen/ merken dat er dingen met hun kind gebeuren die de integriteit aantasten. De basis hiervoor ligt in de angst en zorgen om hun kind. Eigen negatieve ervaringen van de ouders kunnen bijdragen aan hun reactie.
 	
Houd er rekening mee dat een stapeleffect op kan treden bij kinderen en volwassenen (ook medewerkers) die eerder emotionele gebeurtenissen hebben meegemaakt. Zo kan iemand een grotere impact van het incident ervaren dan je op grond van de huidige feiten zou verwachten.
	Mogelijkheden voor communicatie
	• Informeer betrokken ouders zo spoedig mogelijk middels een *zakelijke brief/email*:
	  - Vertel aan ouders wat aan de kinderen op de locatie verteld is, of gaat worden, over het incident.
	  - Vraag ouders om, in het belang van de kinderen, de rust te bewaren en geen uitspraken naar de pers te doen.
	• Richt een spreekuur in zodat ouders vragen kunnen stellen.
	• Organiseer een ouderavond. Overweeg dit zorgvuldig! De vertrouwensinspectie waarschuwt voor het risico van escalatie. *(Overwegingen met betrekking tot ouderavond)*
		Mogelijkheden voor vervolg
		• Kijk naar onveilige plekken in en om de locatie en neem maatregelen.
		• Kijk naar mogelijke onveilige momenten tijdens /rond K&O-tijd en neem maatregelen.
		• Organiseer een training voor de professionals over (seksuele) ontwikkeling.
		• Organiseer in een iets later stadium een bijeenkomst voor alle ouders met deskundigen van de GGD waarin informatie wordt geven over de (seksuele) ontwikkeling van kinderen. Dit heeft alleen zin als ouders hier open voor staan en niet nog hun ongenoegen willen uiten.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

Protocollen

INCIDENTENREGISTRATIE SOCIALE VEILIGHEID

In dit document worden incidenten geregistreerd die de sociale veiligheid onder druk zetten. Te denken valt aan pesten, grensoverschrijdend gedrag, agressief en intimiderend gedrag en discriminatie of radicaliteit.

Doel van het document is het centraal monitoren van gevallen hieromtrent om vroegtijdig trends te herkennen en soortgelijk gedrag centraal te documenteren.

Het document wordt ingevuld door de manager sociale veiligheid of een door hem/haar aangewezen persoon. Deze persoon is tevens aanspreekpunt voor ouders, kinderen en professionals omtrent knelpunten betreffende sociale veiligheid.

Incidenten worden chronologisch gedocumenteerd en worden structureel geanalyseerd samen met uitkomsten van (jaarlijkse) monitoring door middel van vragenlijsten voor professionals en kinderen (van groep 6 t/m 8).

Datum	Locatie	Toelichting voorval	Betrokkenen	Verwijzing naar bijlage(n)
			Melder Betrokkenen:	
			Melder Betrokkenen:	
			Melder Betrokkenen:	
			Melder Betrokkenen:	
			Melder Betrokkenen:	
			Melder Betrokkenen:	
			Melder Betrokkenen:	
			Melder Betrokkenen:	

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

Protocollen

OVERWEGINGEN MET BETREKKING TOT OUDERAVONDEN

Ervaringen van het calamiteitenteam Hollands Midden
Door ontwikkelingen in de samenleving (digitale platforms, ongenuanceerde reacties) en door o.a. grote zedenzaken is het effect van het organiseren van bijeenkomsten voor grote groepen (zoals ouderavonden na een incident) anders dan enkele jaren geleden. Dat maakt dat we veel terughoudender zijn om grote bijeenkomsten in te zetten om informatie te geven. Waar bijeenkomsten enkele jaren geleden vaak erg gewaardeerd werden door het publiek en daardoor ook effectief waren in het beperken van onrust, kan een bijeenkomst nu een podium zijn voor de meest ontevreden mensen. Voor sommigen van hen zijn alle gezagsdragers en experts bij voorbaat al verdacht en bezig de zaak in de doofpot te stoppen. Dit is ook wat er geventileerd wordt op zo'n bijeenkomst, waar soms namens de vermeende slachtoffers al een advocaat aanwezig is. Er wordt dan door deze ontevreden mensen de suggestie gewekt dat er veel meer aan de hand is, de bestaande feiten worden vaak heel ernstig geduid. Dit maakt andere ouders onzeker en angstig, we zien dit terug in de reacties van hun kinderen. Zo kunnen kinderen die helemaal niet betrokken zijn, getraumatiseerd raken door de angsten en woede van hun ouders. Dat is heel onwenselijk.

Grensoverschrijdend gedrag tussen kinderen/jongeren is meestal geen reden om een informatiebijeenkomst te houden. K&O probeert het op te lossen met de direct betrokkenen en de rest van de ouders en kinderen alleen over het proces te informeren waar dat nodig is.
Het calamiteitenteam van de GGD HM heeft inmiddels goede ervaring met het informeren van ouders via een brief waarin o.a. gesprekken worden aangeboden met de mensen die nog vragen hebben. Zo worden de mensen met vragen en/of woede eruit gefilterd en laat je de rest meer met rust. Het versturen van een brief vanuit het bestuur straalt naar ouders toe uit dat de feiten niet erger zijn dan in de brief wordt genoemd en dat ze met de brief zo volledig mogelijk geïnformeerd zijn.
Uiteraard zijn er ook omstandigheden waarbij een bijeenkomst passend en effectief is. Het informeren van betrokkenen vraagt dus om een goede inschatting van de situatie. Hiervoor is het van belang om als K&O te overleggen met extern betrokken partners (bijv. politie, gemeente, GGD, BJZ, GGZ) vóórdat een eventuele bijeenkomst wordt aangekondigd. Deze partijen hebben ervaring met dit soort bijeenkomsten, gebruik hun expertise!

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

Een bijeenkomst kan goed uitpakken als:

- Er voldoende informatie is om te delen.
- Je aanvullende informatie (die niet al in de brief staat) kunt geven over:
  - de feiten
  - wat er gedaan is en nog gaat gebeuren
  - wat ouders aan reacties bij hun kinderen kunnen verwachten
  - wat ze zelf beter wel/niet kunnen doen
- De mensen bereid zijn om te luisteren naar de geboden informatie.
- De relevante partijen aanwezig zijn en zij de taken goed verdeeld hebben:
  Met teveel professionals wek je de indruk dat de situatie ernstig is. Advies is om met drie tot vier partijen te zorgen dat alle relevante informatie gedeeld en toegelicht kan worden. De politie is bijvoorbeeld onmisbaar om uit te leggen waarom in het kader van het strafrechtelijk onderzoek niet alle informatie gedeeld kan worden.

Als er veel onvrede is, is zelf een boodschap brengen moeilijk. K&O kunnen er in dat geval voor kiezen een bijeenkomst te organiseren om te luisteren naar wat mensen te zeggen hebben. Het is belangrijk om dit duidelijk in de uitnodiging te vermelden. Ouders kunnen dan zelf kiezen of ze daar behoefte aan hebben.

De hulpvragen ter plekke vallen meestal mee, de aanwezigheid van een of twee hulpverleners die mensen uit het publiek op kunnen vangen is eigenlijk altijd voldoende. Het is prettig als deze mensen ook na afloop nog even beschikbaar zijn voor ouders met een individuele vraag.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

Protocollen

RAPPORTAGE MELDCODE

Dit monitoringsinstrument hoort bij de risico inventarisatie. Voor elk afzonderlijk en significant incident, met betrekking tot de Meldcode, wordt een rapportage ingevuld. Elk jaar bundelt de aandachtsfunctionaris HGKM, in samenwerking met de manager sociale veiligheid, alle incidenten. De tabellen worden achter elkaar in een document bewaard door de manager sociale veiligheid. Deze tool dient als monitoringsinstrument om na te gaan in hoeverre K&O in aanraking komen met (noemenswaardige) incidenten rondom de Meldcode, wat de aard van deze incidenten is en in hoeverre de Meldcode, rollen en taken hierin voorzien.

	Alle weergaven hieronder hebben als doel om initiatieven, taakbelasting en werkwijze te monitoren omtrent de Meldcode. Beknopte informatie volstaat.
Datum	
Onderwerp	Zijn er knelpunten te noemen die aandacht, ondersteuning behoeven gericht op de uitvoering van de Meldcode door professionals?
Contactpersoon	Noteer kort het onderwerp dat centraal staat in deze rapportage. Denk aan pesten, seksueel gedrag, mishandeling, geweld etc.
Omschrijving	Hier beschrijft u kort hetgeen plaats heeft gevonden binnen óf buiten uw instelling. Het betreft hierbij zaken die samenhangen met de wet Meldcode en die intensieve aandacht hebben gevraagd van professionals.
Maatschappelijke onrust	In welke mate heeft de gebeurtenis onrust veroorzaakt binnen uw instelling (en eventueel er buiten)? Op welke schaal? En onder welke doelgroepen?
Betrokkenen (niet professionals)	Hier omschrijft u welke cliënten betrokken zijn (kinderen, ouders, verzorgers, andere organisatie)
Uitgevoerde activiteiten	Welke (soort) activiteiten heeft uw organisatie uitgevoerd om betrokkenen te begeleiden? Hoe vaak vonden ze plaats?
Melding gedaan	Is er melding gedaan van Kindermishandeling en/of Huiselijk geweld?
Informeren betrokkenen	Was het nodig om betrokkenen te informeren over de acties van de Meldcode en eventuele melding bij Veilig Thuis?
Extern consult	Zijn externe organisaties geconsulteerd voor advies en/of ondersteuning? Zo ja, welke?
Knelpunten	Zijn er knelpunten te noemen die aandacht, ondersteuning behoeven gericht op de uitvoering van de Meldcode door professionals?
Opmerkingen	

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

Protocollen

SIGNALEN VAN KINDERMISHANDELING

Kinderen 0-4 jaar

Lichamelijk welzijn
- blauwe plekken, brandwonden, botbreuken, snij-, krab- en bijtwonden
- groeiachterstand
- voedingsproblemen .
- ernstige luieruitslag
- slecht onderhouden gebit
- kind stinkt, heeft regelmatig smerige kleren aan
- oververmoeid
- vaak ziek
- ziektes herstellen slecht
- kind is hongerig
- achterblijvende motoriek
- niet zindelijk op leeftijd dat het hoort

Gedrag van het kind
- weinig spontaan
- passief, lusteloos, weinig interesse in spel
- apathisch, toont geen gevoelens of pijn
- in zichzelf gekeerd, leeft in fantasiewereld
- labiel
- erg nerveus
- hyperactief
- negatief zelfbeeld, weinig zelfvertrouwen, faalangst
- negatief lichaamsbeeld
- agressief, vernielzucht

Tegenover andere kinderen:
- agressief
- speelt weinig met andere kinderen
- wantrouwend
- niet geliefd bij andere kinderen

Tegenover ouders:
- angstig, schrikachtig, waakzaam
- meegaand, volgzaam
- gedraagt zich in bijzijn van ouders anders dan zonder ouders

Tegenover andere volwassenen:
- angst om uit te kleden
- angst voor lichamelijk onderzoek
- verstijft bij lichamelijk contact
- angstig, schrikachtig, waakzaam
- meegaand, volgzaam
- agressief
- overdreven aanhankelijk
- wantrouwend
- vermijdt oogcontact

Overig:
- plotselinge gedragsverandering
- gedraagt zich niet naar zijn leeftijd
- taal- en spraakstoornissen

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

Gedrag van de ouder
- onverschillig over het welzijn van het kind
- laat zich regelmatig negatief uit over het kind
- troost het kind niet
- geeft aan het niet meer aan te kunnen
- is verslaafd
- is ernstig (psychisch) ziek
- kleedt het kind te warm of te koud aan
- zegt regelmatig afspraken af
- vergeet preventieve inentingen
- houdt het kind vaak thuis van school
- heeft irreële verwachtingen van het kind
- zet het kind onder druk om te presteren

Gezinssituatie
- samengaan van stressvolle omstandigheden, zoals slechte huisvesting, financiële problemen en relatieproblemen
- sociaal isolement
- alleenstaande ouder
- partnermishandeling
- gezin verhuist regelmatig
- slechte algehele hygiëne

Signalen specifiek voor seksueel misbruik

Lichamelijk welzijn
- verwondingen aan geslachtsorganen
- vaginale infecties en afscheiding
- jeuk bij vagina of anus
- pijn in bovenbenen
- pijn bij lopen of zitten
- problemen bij plassen
- urineweginfecties
- seksueel overdraagbare aandoeningen

Gedrag van het kind
- drukt benen tegen elkaar bij lopen of oppakken
- afkeer van lichamelijk contact
- maakt afwezige indruk bij lichamelijk onderzoek
- extreem seksueel gekleurd gedrag en taalgebruik

Kinderen van 4–12 jaar

Lichamelijk welzijn
- blauwe plekken, brandwonden, botbreuken, snij-, krab- en bijtwonden
- groeiachterstand
- te dik
- slecht onderhouden gebit
- regelmatig buikpijn, hoofdpijn of flauwvallen
- kind stinkt, heeft regelmatig smerige kleren aan
- oververmoeid
- vaak ziek
- ziektes herstellen slecht
- kind is hongerig
- eetstoornissen
- achterblijvende motoriek
- niet zindelijk op leeftijd dat het hoort

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

Gedrag van het kind
- timide, depressief
- weinig spontaan
- passief, lusteloos, weinig interesse in spel
- apathisch, toont geen gevoelens of pijn
- in zichzelf gekeerd, leeft in fantasiewereld
- labiel
- erg nerveus
- hyperactief
- negatief zelfbeeld, weinig zelfvertrouwen, faalangst
- negatief lichaamsbeeld
- agressief, vernielzucht
- overmatige masturbatie
- tegenover andere kinderen:
- agressief
- speelt weinig met andere kinderen
- vluchtige vriendschappen (12-18)
- wantrouwend
- niet geliefd bij andere kinderen
- tegenover ouders:
- angstig, schrikachtig, waakzaam
- meegaand, volgzaam
- gedraagt zich in bijzijn van ouders anders dan zonder ouders

Tegenover andere volwassenen
- angst om zich uit te kleden
- angst voor lichamelijk onderzoek
- verstijft bij lichamelijk contact
- angstig, schrikachtig, waakzaam
- meegaand, volgzaam
- agressief
- overdreven aanhankelijk
- wantrouwend
- vermijdt oogcontact

Overig
- plotselinge gedragsverandering
- gedraagt zich niet naar zijn leeftijd
- slechte leerprestaties
- rondhangen na K&O
- taal- en spraakstoornissen

Gedrag van de ouder
- onverschillig over het welzijn van het kind
- laat zich regelmatig negatief uit over het kind
- troost het kind niet
- geeft aan het niet meer aan te kunnen
- is verslaafd
- is ernstig (psychisch) ziek
- kleedt het kind te warm of te koud aan
- zegt regelmatig afspraken af
- houdt het kind vaak thuis van K&O
- heeft irreële verwachtingen van het kind
- zet het kind onder druk om te presteren

Gezinssituatie
- samengaan van stressvolle omstandigheden, zoals slechte huisvesting, financiële problemen en relatieproblemen
- sociaal isolement
- alleenstaande ouder
- partnermishandeling
- gezin verhuist regelmatig
- slechte algehele hygiëne

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

Signalen specifiek voor seksueel misbruik
- lichamelijk welzijn
- verwondingen aan geslachtsorganen
- vaginale infecties en afscheiding
- jeuk bij vagina of anus
- pijn in bovenbenen
- pijn bij lopen of zitten
- problemen bij plassen
- urineweginfecties
- seksueel overdraagbare aandoeningen

Gedrag van het kind
- drukt benen tegen elkaar bij lopen
- afkeer van lichamelijk contact
- maakt afwezige indruk bij lichamelijk onderzoek
- extreem seksueel gekleurd gedrag en taalgebruik
- zoekt seksuele toenadering tot volwassenen

Bron: Deze signalenlijst is overgenomen uit de publicatie van het Nederlands Jeugdinstituut: Wolzak, A. (2009, 6e druk). Kindermishandeling: signaleren en handelen.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

Protocollen

SOCIALE KAART

Jeugdgezondheidszorg, GGD

Voor vragen en twijfels over de ontwikkeling van uw kind en voor overleg of verdere hulp gewenst is, kunt u contact opnemen met de jeugdarts/ -verpleegkundige van de school/kinderopvang.

Naam:
Jeugdarts/ jeugdverpleegkundige:
Tel:
XXX - XX XX XXX
Bereikbaarheid:
werkdagen van 8.30 – 17.00 uur.

Het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG)

Het Centrum voor Jeugd en Gezin geeft advies over opgroeien en opvoeden.

Naam:
Het Centrum voor Jeugd en Gezin
Tel:
088 - 254 23 84
Bereikbaarheid:
werkdagen van 8.00 - 17.00 uur.
Website:
http://www.cjgkaagenbraassem.nl/

Go voor Jeugd!

Go voor Jeugd! richt zich op gezinnen met opvoed- en opgroeiproblemen waarbij opzet en uitvoering variëren.

Naam:
Contactpersoon Go voor Jeugd!
Tel:
088 25 42 355 (algemeen)
Mail:
kaagenbraassem@govoorjeugd.nl
Bereikbaarheid:
werkdagen van 8.30 - 17.00 uur.

Kernteam Kaag en Braassem

Het kernteam is er voor hulp aan gezinnen die basisondersteuning nodig hebben evenals voor gezinnen met meer complexe problematiek zoals schuldenproblematiek, opvoedproblematiek en problemen met huisvesting.

Naam:
Kernteam Kaag en Braassem
Tel:
088 254 23 55
Bereikbaarheid:
werkdagen (buiten kantoortijd krijgt u een bandje met meer informatie)
E-mail:
info@kernteamkb.nl

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

Website:
www.kaagenbraassem.nl/Inwoners_en_ondernemers/Zorg_en_ondersteuning/Kernteam_Kaag_en_Braassem

Huisartsen:
Roelen en van Haastert
Tel: 071-3312329, Bereikbaarheid: werkdagen
Sleeuw/vd Gijs/ Grijpink
Tel: 071-3312511, Bereikbaarheid: werkdagen
Van Mierlo
Tel: 071-3314044, Bereikbaarheid: werkdagen
Schoorl
Tel: 071-3312217, Bereikbaarheid: werkdagen
Beekhuis
Tel: 071-5018202, Bereikbaarheid: werkdagen

Veilig Thuis Hollands Midden
Veilig Thuis is er voor slachtoffers en plegers van huiselijk geweld en kindermishandeling evenals voor beroepskrachten of bezorgde burgers die een vermoeden hebben van huiselijk geweld en kindermishandeling. Veilig Thuis geeft advies en organiseert hulp.

Naam:
Veilig Thuis Hollands Midden
Tel:
0800-2000
E-mail:
info@veiligthuishm.nl
Website:
www.veiligthuishollandsmidden.nl

Vertrouwensinspecteur bij de inspectie van Onderwijs
De vertrouwensinspecteur kan geraadpleegd worden wanneer zich in of rond de school/kinderopvang (ernstige) problemen voordoen op het gebied van: seksuele intimidatie en seksueel misbruik (zedenmisdrijven), psychisch en fysiek geweld en discriminatie en radicalisering.

Naam:
Vertrouwensinspecteur
Tel:
0900-111 3 111
Beschikbaarheid:
werkdagen van 08.00-17.00 uur.

Jeugdbescherming west
Jeugdbescherming west komt in actie als de veiligheid en de ontwikkeling van een kind of jongere bedreigd worden en hun expertise nodig is, dus als het écht nodig is.

Naam:
Jeugdbescherming west Regio Zuid Holland Noord
Tel:
071 5239740

Calamiteiten- en zedenteam
Het team komt in actie bij ingrijpende incidenten zoals op onder andere een school/kinderopvang. Verschillende hulpverlenende instanties en de politie bekijken in teamverband wie, wanneer, welke ondersteuning nodig heeft.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

Naam:
Calamiteiten en zedenteam
Tel:
088 - 254 23 84
Bereikbaarheid:
werkdagen van 8.00 - 17.00 uur.

Sociale Jeugd- en Zedenpolitie
De SJZP behandelt zaken betreffende sociale jeugdproblematiek en zedenmisdrijven.

Naam:
Sociale Jeugd- en Zedenpolitie
Tel:
0900-8844
Bereikbaarheid:
Werkdagen van 08:30 - 17:00 uur.

Politie
Tel bij spoed:
112
Tel bij geen spoed:
0900-8844

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

Protocollen

HET VLAGGENSYSTEEM

Voor professionals die met kinderen en jongeren werken is vaak onduidelijk waar geaccepteerd gedrag grensoverschrijdend wordt, hoe men dit kan signaleren en hoe men hier preventief op in kan gaan. Er is behoefte aan een duidelijk kader om af te wegen welk gedrag wel getolereerd kan worden en waar grenzen nodig zijn. En vooral ook, waar kinderen zich in alle veiligheid en respect seksueel kunnen ontwikkelen. In het Vlaggensysteem worden de seksuele ontwikkeling en de motieven van seksueel gedrag van kinderen/jongeren en volwassenen uitgebreid besproken. Seksualiteit, maar zeker ook elk ander sociaal gedrag kan worden gewogen aan de hand van zes criteria[1]:

- Wederzijdse toestemming: beide partijen hebben duidelijk toestemming gegeven voor het gedrag.
- Vrijwilligheid: alle betrokkenen zijn vrij van dwang of verleiding in een seksuele interactie.
- Gelijkwaardigheid: de partijen zijn voldoende gelijkwaardig.
- Ontwikkelingsadequaat: het gedrag komt overeen met wat van kinderen van die leeftijd wordt beschreven in de wetenschappelijke onderzoeksliteratuur.
- Contextadequaat: de context laat dit gedrag toe.
- Zelfrespect: het gedrag is niet zelfbeschadigend of vernederend voor het kind.

Betreffende seksueel gedrag helpt het systeem dit te classificeren van acceptabel gedrag tot zwaar grensoverschrijdend gedrag. Het systeem deelt seksueel gedrag van kinderen en jongeren in vier kleur-categorieën of ‘vlaggen’ in:

- groen (of aanvaardbaar) seksueel gedrag.
- geel (of licht) seksueel grensoverschrijdend gedrag.
- rood (of ernstig) seksueel grensoverschrijdend gedrag en.
- zwart (of zwaar) seksueel grensoverschrijdend gedrag.

Bij elk type gedrag (groen, geel, rood, zwart) hoort een gepaste pedagogische reactie. Bij groen gedrag wordt er niet of positief (bevestigend) gereageerd, bij geel gedrag wordt er gewaarschuwd of begrensd, bij rood gedrag gaat men verbieden en bij zwart gedrag straffen of ingrijpen.

Als de veiligheid van kinderen in gevaar is kan er een melding gedaan worden bij Veilig Thuis.

[1] (Frans, E. & Franck, T. (2014). Vlaggensysteem. Reageren op seksueel (grensoverschrijdend) gedrag van kinderen en jongeren. Garant.)

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

Protocollen

VRAGENLIJST KINDEREN SOCIALE VEILIGHEID

In de vragenlijst vragen wij naar jouw mening over allerlei onderdelen van je school. Klik op het bolletje dat jouw antwoord het beste weergeeft. Het gaat om wat jij van je school vindt. We geven eerst een voorbeeld:

Voorbeeldvraag				
Hoe leuk vind je de lessen op school?	--	-	+	++
Als je de lessen helemaal niet leuk vindt, klik je op het bolletje bij	--			
Als je de lessen niet leuk vindt, klik je op het bolletje bij		-		
Als je de lessen wel leuk vindt, klik je op het bolletje bij			+	
Als je de lessen heel erg leuk vindt, klik je op het bolletje bij				++
Als je de vraag niet kunt beantwoorden, klik je op het bolletje bij	?			

Leerjaar				
Ik zit in groep:	6	7	8	
De sfeer op school/kinderopvang	--	-	+	++
Hoe graag ga je naar school/ kinderopvang?				
Hoe veilig voel je je op school/ kinderopvang?				
Hoe duidelijk vind je de regels op school/kinderopvang?				
Heb je het naar je zin in de groep?				
Hoe tevreden ben je over de omgang met de andere kinderen op school/ kinderopvang?				
De lessen/thema's op school/ kinderopvang	--	-	+	++
Hoe tevreden ben je over wat je leert op school/kinderopvang				
Hoe tevreden ben je over de uitleg van je juf of meester?				
Hoe duidelijk vertelt je juf of meester wat je goed of fout doet?				
Hoe goed helpt je juf of meester je als dat nodig is?				

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

Rapportcijfer										
Welk rapportcijfer geef je de school/kinderopvang?	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**	**10**

De veiligheid op school/kinderopvang	Nooit	Soms	Vaak	Altijd
Ik word op school/kinderopvang gepest door andere kinderen				
Ik word online gepest door andere kinderen van de school/kinderopvang				
Andere kinderen van de school/kinder-opvang doen mij expres pijn				
Ik ben bang voor andere kinderen van de school/kinderopvang				
Mijn juf of meester helpt bij het oplossen van ruzies tussen kinderen				

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

Protocollen

REGULIERE ZORGGESPREKKEN MET OUDERS

Voorbereiding	Welke signalen wil je met de ouders bespreken? Benoem concreet en feitelijk gedrag. Bekijk het kind-/leerlingdossier om te zien of er eerder signalen zijn afgegeven, of consulteer collega's. Ga met ouders in gesprek. Houd afhankelijk van de mate van het gesignaleerde gedrag rekening met plaats en tijd.
Introductie	Heet de ouder(s) welkom. Benoem de aanleiding en het doel van het gesprek. Geef aan de ouder(s) aan dat het in het belang van het kind is om hen erbij te betrekken. Geef aan de ouder(s) aan dat u samenwerken belangrijk vindt. Wees alert op uitingen van emotie(s) en probeer emotie en inhoud van elkaar te scheiden.
Het gesprek	Geef feitelijke informatie. Benoem hierbij nadrukkelijk dat er zaken zijn die u opvallen en/of zaken waarover u zich zorgen maakt. Streef in er in het gesprek naar om discussie en details te vermijden. Maar probeer te focussen op de kern van uw zorg. Hierbij is van belang dat ouders de benoemde zorg herkennen/ erkennen voordat vervolgstappen kunnen worden gemaakt. Gebruik bij grensoverschrijdend gedrag eventueel de criteria van het vlaggensysteem om ouders inzichtelijk te maken welke criteria is/ zijn overschreden. Benoem naast het gedrag reacties uit de omgeving en uw eigen handelen daarop. Beschrijf welke kansen en bedreigingen er zijn als de benoemde zorg al dan niet wordt weggenomen. Denk hierbij aan reacties van groepsgenoten op het gedrag, leerproblemen, sociaal welbevinden, lichamelijk welbevinden en overlast. Houd rekening met emotionele reacties van ouders. Tip: Maak tijdens het gesprek gebruik van de LSD technieken - Luisteren - Samenvatten - Doorvragen

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

REGULIERE ZORGGESPREKKEN MET OUDERS

Afspraken maken en afsluiten	Maak sámen met ouders concrete afspraken over vervolgstappen zoals observeren, begrenzen en begeleiden. Neem hierin mee hoe u onderling samenwerkt en informatie uitwisselt. Als het nodig is: Bespreek welke maatregelen u als K&O gaat nemen. Bewaak hierbij de belangen van K&O, zonder empathie voor de ouder te verliezen. Stem daarom de aanpak van K&O zo mogelijk af op de aanpak van thuis. Probeer proactief mee te denken over maatregelen die ouders in de thuissituatie kunnen nemen en bied aan om ouders in contact te brengen met hulpverlening (dit geschiedt bij voorkeur door-middel van een warme overdracht. Hierbij zijn opvoedprofessional, ouder en hulpverlener gezamenlijk bij een overleg aanwezig). Formuleer de afspraken zo concreet (SMART) mogelijk: ☐ - Specifiek - Meetbaar ☐ - Acceptabel - Realistisch ☐ - Tijdgebonden Vat het gesprek samen en bespreek met ouders op welk moment u contact heeft, zowel tussentijds alsmede voor evaluatie of vervolg-stappen.
Registratie	Geef aan ouders aan dat u verplicht bent om relevante informatie in het kind-/leerlingdossier te noteren. Geef hierbij aan dat ouders ten allen tijde inzage in het dossier kunnen hebben. Benoem dat ouders kunnen aangeven of ze het al dan niet eens zijn met wat in het dossier wordt opgenomen, maar dat ze geen invloed hebben op de weergave van de informatie. Registreer het oudergesprek en het verslag in het kind-/leerlingdossier volgens het logboek voor signalen.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

ZWARE ZORGGESPREKKEN MET OUDERS

Voorbereiding	Verzamel alle relevantie informatie (kind-/leerlingdossier, rapportages, observaties) die het probleemgedrag, de zorg en het traject inzichtelijk maken. Werk hierbij uit op welke manier K&O geprobeerd heeft ouders te ondersteunen. Laat de aandachtsfunctionaris HGKM deze informatie afstemmen met Veilig Thuis om een inhoudelijke afweging te maken over gewenste vervolgstappen. Besteed hierbij nadrukkelijk aandacht aan de invloed die vervolgstappen hebben op de K&O-situatie, het kind en op de samenwerkingsrelatie met ouders. Weeg hierbij ook af of er bij het confrontatiegesprek heftige emoties of geweld te verwachten zijn en of het kind naar aanleiding van dit gesprek fysiek of emotioneel in gevaar zou kunnen zijn. Bepaal in overleg welke professionals er bij het gesprek aanwezig moeten zijn. Nodig ouders uit voor het gesprek, waarbij duidelijk, en bij voorkeur schriftelijk, wordt gecommuniceerd. Zorg ervoor dat ouders weten wie er bij het gesprek aanwezig zijn en wat er wordt besproken. Benoem dat ouders desgewenst samen op gesprek kunnen komen of dat ze een woordvoerder mee kunnen nemen. Kies de locatie en tijd van het gesprek zorgvuldig. Gesprekken onder K&O-tijd hebben als voordeel dat er veel mensen aanwezig zijn, nadeel is echter dat een zeer emotioneel gesprek opgevangen kan worden door kinderen in de gangen of op het plein. Soortgelijke zaken vergroten het gevoel van onveiligheid bij kinderen op K&O. Zorg dat het gesprek genotuleerd wordt door een onafhankelijke derde.
Introductie	Heet de ouder(s) welkom. Benoem de aanleiding en het doel van het gesprek. Spreek nadrukkelijk af dat dit gesprek in het belang van het kind is en dat we samen moeten zorgen dat dit gesprek op een normale manier kan plaatsvinden. Toon begrip voor emotie(s) en spanning maar geef aan dat het gesprek beëindigd zal worden als de veiligheid in het geding is.
Het gesprek	Verstrek ouders de uitgewerkte informatie uit het kind-/leerlingdossier en andere rapportages. Beschrijf het traject dat K&O en ouders reeds doorlopen hebben. Besluit met de opmerking dat de zorg voor het kind tot op heden niet is weggenomen of afgenomen in voldoende mate en benoem dat de K&O een wettelijke verplichting heeft hiernaar te handelen. Geef aan dat K&O hierover overleg heeft gehad met Veilig Thuis om een gedegen afweging te kunnen maken. Benoem eventueel dat hierbij de anonimiteit van het kind is gewaarborgd als voor overleg hierover geen toestemming is gegeven door ouders. Leg vervolgens gewenste vervolgstappen voor aan de ouders. Geef aan de ouders aan dat het in het belang van het kind is om vervolgstappen daadwerkelijk uit te voeren en benoem dat K&O bij het uitblijven van concrete vervolgstappen verplicht is om hiervan melding te doen bij het Meldpunt Kindermishandeling (Veilig Thuis). Blijf alert op uitingen van emotie en probeer emotie en inhoud van elkaar te scheiden. Streef er in het gesprek naar om discussie en details te vermijden. Probeer te focussen op de kern van uw zorg.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

ZWARE ZORGGESPREKKEN MET OUDERS

Afspraken maken en afsluiten	Maak sámen met ouders concrete afspraken over vervolgstappen. Geef duidelijk aan welke verwachting u heeft van de ouders en welke stappen K&O neemt. Bewaak hierbij de belangen en wettelijke verantwoordelijkheid van K&O, zonder empathie voor de ouder te verliezen. Leg alle afspraken schriftelijk vast om miscommunicatie en tegenwerking van ouders te ondervangen. Formuleer de afspraken zo concreet (SMART) mogelijk: ☐ - Specifiek - Meetbaar ☐ - Acceptabel - Realistisch ☐ - Tijdgebonden Vat het gesprek samen en bespreek met ouders dat het gesprek wordt uitgewerkt. Geef aan dat ouders hiervan een afschrift ontvangen dat zij moeten ondertekenen. Dat mag zijn voor gezien, of voor akkoord. Neem hierin ook concreet mee wanneer ondertekening plaatsvindt (op K&O) en op welk moment.
Registratie	Neem de rapportage op in het kind-/leerlingdossier en leg hierbij duidelijk vast welke concrete stappen zijn genomen. Blijf ook na melding bij Veilig Thuis rapporteren en monitoren welke ontwikkelingen en gedragingen gesignaleerd worden.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

Protocollen

HANDREIKING AANVULLENDE (TIJDELIJKE) OMGANGSREGELS

In deze tekst wordt gesproken over het betrokken kind. Hier kunnen ook meerdere kinderen bedoeld worden.

Als er sprake is van grensoverschrijdend gedrag tussen kinderen moet daar actief op gereageerd worden, en zijn er waarschijnlijk (tijdelijk) extra omgangsregels nodig. Deze handreiking geeft een idee wat de extra omgangsregels kunnen zijn en hoe K&O daarmee om kan gaan.

Rol van de extra professional

Eén van de (tijdelijke) extra maatregelen kan de inzet van een extra professional zijn. De extra professional begeleidt het betrokken kind. De extra professional leert het betrokken kind actief aan welke afspraken er zijn en hoe het zich daaraan kan houden.
Daarnaast ondersteunt de extra professional ook de andere kinderen en de professional op alle momenten dat hiervoor ruimte is.

Handreiking (extra) omgangsregels

START EN AFSLUITING K&O DAG

- Het betrokken kind wordt beide keren door de ouder(s) bij de groep/klas gebracht en overgedragen aan de professional en extra professional.
- Bij het naar huis gaan wordt de hele groep naar buiten begeleid. Het betrokken kind wordt door de professional aan de ouder(s) overgedragen.

VRIJ SPEL

- Tijdens het vrije spel gaat de extra professional met het betrokken kind mee naar buiten en begeleidt, waar nodig het spelen buiten. De extra professional leert het betrokken kind dat het binnen het gezichtsveld van de professional speelt.
- Op het plein, tijdens de pauze, zijn verder meerdere professionals aanwezig, waaronder ook de groepsprofessional.

AFSPRAKEN RONDOM DE TOILETGANG

- In principe gaan de kinderen niet tijdens uitleg of eetmoment naar de wc. Daarna mogen ze zelfstandig naar de wc. Ze geven aan dat ze naar het toilet zijn, zodat de professional weet dat er een jongen en/ of meisje op het toilet aanwezig is. De professional grijpt in als hier naar zijn/haar mening oneigenlijk gebruik van gemaakt wordt (bijvoorbeeld om niet aan het werk te gaan).
- Voor het betrokken kind gelden deze regels ook. Het betrokken kind meldt toiletbezoek bij de professional. De extra professional begeleidt het kind tijdens het toiletbezoek.
- Toiletbezoek tijdens het vrije spel buiten is niet gewenst. Als kinderen naar het toilet moeten melden ze dit bij de professional, het betrokken kind doet dat ook op deze manier. De extra professional gaat mee naar binnen.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

Groep-/klassenregel: na het toiletbezoek ga je direct weer terug naar de groep/klas. Je blijft niet in de WC of in de gangen hangen.

AFSPRAKEN RONDOM DE SPORT-/GYMNASTIEKLESSEN

- Onder begeleiding van de professional en extra professional kleden jongens en meisjes zich om in verschillende ruimtes. Zowel bij de jongens als bij de meisjes is er vast toezicht (professional en extra professional). Het betrokken kind krijgt een vaste plek in de kleedkamer, bij de deur van de gymzaal.
- De extra professional blijft aanwezig tijdens de sport-/gymles.
- Bij omkleden na de sport/gym wordt weer op de jongens en meisjes toezicht gehouden door de professional en de extra professional.

AFSPRAKEN RONDOM COMPUTERGEBRUIK

- Wanneer kinderen klaar zijn met hun werk of tijdens de opvang, mogen ze gebruik maken van een computer in de klas/op de groep. Het betrokken kind mag een vaste, voor de professional goed zichtbare, computer in de klas/op de groep gebruiken. Het betrokken kind zit nooit zonder toezicht op de computer. In het geval van het onderwijs wordt bij klassikale computerlessen het betrokken kind begeleidt door de extra professional.

BUITENSCHOOLSE ACTIVITEITEN

- Met de buitenschoolse activiteiten gaat de extra professional mee en houdt toezicht op het betrokken kind.

Voor het onderwijs gelden ook nog onderstaande momenten:

TUTORLEZEN

- Tutorlezen vindt voor het betrokken kind altijd in een lokaal plaats. Daar is de professional en de extra professional aanwezig.

ZELFSTANDIG WERKEN

- Tijdens het zelfstandig werken blijft het betrokken kind in de klas. De professional houdt, samen met de extra professional, toezicht. Op het moment dat het betrokken kind op de gang gaat werken/ spelen gaat de extra professional mee.

EVALUATIE

- De extra omgangsregels worden twee weken na het ingaan voor het eerst geëvalueerd met bijvoorbeeld:
  - Professionals
  - Ouders van het betrokken kind
  - Aandachtsfunctionaris Kindermishandeling en Meldcode
  - Directie
  - Externe deskundigen
- Op basis van de evaluatie wordt het plan bijgesteld en knelpunten / ontwikkelingspunten besproken. De wijzingen worden in het kind-/leerlingdossier bijgehouden.
- Vervolgens vindt er elke maand een evaluatiegesprek plaats. Zo nodig kan van deze data afgeweken worden. De overige ouders worden, in grote lijnen, geïnformeerd over deze evaluaties.
- Er vindt dagelijks overleg plaats tussen de professional en de extra professional.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

Protocollen

STAPPEN BIJ MISBRUIK DOOR PROFESSIONALS

Als een professional van K&O een minderjarig kind seksueel of fysiek (heeft) misbruikt, intimideert of als een medewerker kinderporno in zijn bezit heeft dan zijn dit strafbare feiten. Deze vormen een directe bedreiging voor de sociale veiligheid op school in de kinderopvang.

Hieronder wordt kort en bondig weergegeven welke stappen K&O acuut moeten nemen.

Meldplicht voor alle professionals en overige uitvoerenden

Als een medewerker seksueel misbruik of seksuele intimidatie vermoedt, moet hij dit onmiddellijk bekend maken bij het kinderopvang-/schoolbestuur. Het is niet voldoende om een tussenpersoon te informeren, zoals een lid van de locatieleiding. Het personeelslid is ervoor verantwoordelijk dat de informatie het bevoegd gezag bereikt.
De meldplicht geldt voor alle medewerkers van K&O. Hieronder rekent de wet ook stagiaires, uitzendkrachten, vrijwilligers en zelfs schoonmakers. De meldplicht geldt dus ook voor interne vertrouwenspersonen die binnen hun functie informatie krijgen over mogelijk seksueel misbruik of seksuele intimidatie. Geen enkele medewerker of betrokkene kan in dit soort gevallen zich beroepen op de geheimhoudingsplicht.
Meldt een medewerker dergelijke informatie niet, dan kan hij worden aangesproken op het verzaken van zijn plichten als werknemer. Dit betekent dat het bevoegd gezag disciplinaire maatregelen kan treffen. Het slachtoffer en de ouders kunnen ook een schadeclaim indienen tegen de medewerker.

In het geval van de kinderopvang geldt ook het volgende:
Als een medewerker aanwijzingen heeft dat de houder zelf een geweld- of zedendelict begaat (of heeft begaan) en een kind hiervan het slachtoffer is, dan moet de medewerker in contacttreden met de vertrouwensinspecteur van de inspectie van het Onderwijs. Blijkt na overleg met de vertrouwensinspecteur dat er een redelijk vermoeden is van een delict dan is medewerker verplicht aangifte te doen bij de politie.

Taken kinderopvang-/schoolbestuur

Het bestuur (van zowel kinderopvang als onderwijs) moet dit direct voorleggen aan de vertrouwensinspecteur van de Inspectie van het Onderwijs. Deze zal adviseren en informeren en stelt vast of er sprake is van een redelijk vermoeden van een strafbaar feit. Blijkt na het overleg met de vertrouwensinspecteur dat er een redelijk vermoeden is van een zedendelict? Dan is het bestuur altijd verplicht aangifte van misbruik te doen bij de politie. Ook als de betrokkenen hierover hun bedenkingen hebben. Het bestuur informeert ook de betrokkenen over de aangifte. Wanneer het nodig is, biedt de vertrouwensinspecteur hulp als het bestuur een formele klacht indient of aangifte doet.

Daarnaast kan het bestuur met afdeling Sociale Jeugd en Zeden van de politie, de gemeente en het calamiteitenteam van GGD HM overleggen. Deze partijen spelen allen een belangrijke rol

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

bij strafrechtelijk onderzoek, openbare orde en veiligheid en maatschappelijke onrust. Zie voor contactgegevens de sociale kaart.

Noot: De vertrouwensinspecteurs zijn niet verplicht om aangifte te doen van seksueel misbruik of seksuele intimidatie. Zij zijn wettelijk verplicht geheim te houden wat kinderen, ouders of medewerkers van K&O hun toevertrouwen.

Te nemen stappen kort samengevat:

1. Kinderopvang-/Schoolleider/medewerker/contactpersoon/ interne contactpersoon krijgt informatie en meldt dit aan het bevoegd gezag.
2. Kennis van strafbaar feit.
3. Bevoegd gezag overlegt met vertrouwensinspecteur en eventueel Sociale Jeugd en Zedendienst van de politie.
4. Bij vaststelling van redelijk vermoeden van strafbaar feit.
5. Bevoegd gezag informeert (ouders van) klager en aangeklaagde dat aangifte wordt gedaan. Dit kan ook door de politie gedaan worden indien de situatie hierom vraagt.
6. Bevoegd gezag doet aangifte bij justitie of politie.

Vervolgstappen

Is het besluit tot aangifte genomen, dan moet nog een reeks van vragen worden beantwoord. Deze zaken kunnen nooit op voorhand worden vastgesteld omdat ze sterk kunnen wisselen en afhangen van de ernst, recidieven en de omvang. De vertrouwensinspecteur kan het bevoegd gezag adviseren bij het afwegen van onderstaande vragen:

- Bij wie wordt aangifte gedaan: regiopolitie/ officier van justitie?
- Wie informeert de betrokkenen over de aangifte?
- Wie ondersteunt de klager en de ouders tijdens het onderzoek? Dat kan een vertrouwenspersoon of de vertrouwensinspecteur zijn. Deze kan de klager desgewenst doorverwijzen naar gespecialiseerde hulpverlening.
- Wie ondersteunt de aangeklaagde tijdens het onderzoek: een vertrouwenspersoon of de juridische afdeling van een onderwijsvakorganisatie? Kan een beroep worden gedaan op een rechtsbijstandsverzekering van de aangeklaagde?
- Moet K&O, zolang het justitieel onderzoek loopt, de aangeklaagde schorsen om te voorkomen dat de klager telkens wordt geconfronteerd met de aangeklaagde? De aangeklaagde zou bijvoorbeeld met andere taken kunnen worden belast. Ook het beperken van de maatschappelijke onrust hangt natuurlijk met deze afweging samen.
- Moeten medewerkers, ouders en kinderen worden geïnformeerd over het feit dat er een onderzoek wordt ingesteld? Informatievoorziening kan noodzakelijk zijn, omdat een dergelijke kwestie meestal niet onopgemerkt voorbij gaat aan de leden van de kinderopvang-/schoolgemeenschap. Wel is het - in het belang van klager en aangeklaagde - gepast om hiermee zorgvuldig en terughoudend om te gaan en geen onnodige details te verstrekken.
- Is het wenselijk dat K&O, parallel aan het justitieel onderzoek, zelf een onderzoek laat uitvoeren?

Rehabilitatie na valse aantijgingen

Als na justitieel onderzoek blijkt dat de klacht op valse gronden is ingediend, kan het bevoegd gezag de aangeklaagde een rehabilitatietraject aanbieden. Zo'n traject wordt in overleg met

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

de valselijk beschuldigde samengesteld. Mogelijkheden zijn: een brief aan de ouders, een teamgesprek, een kinderbijeenkomst, al dan niet in aanwezigheid van de vals beschuldigde.
Het bevoegd gezag kan tevens maatregelen nemen tegen het kind dat de valselijke beschuldiging heeft geuit. Dit kan variëren van de eis dat in het openbaar excuses worden aangeboden tot schorsing of verwijdering. De aangeklaagde kan over een incorrecte behandeling door het bevoegd gezag een klacht indienen bij de klachtencommissie. De aangeklaagde wordt daarmee klager.

Openbaarheid
Deze regeling wordt op elke locatie van Kindkracht en SSBA ter inzage gelegd.

Evaluatie
De regeling wordt binnen vier jaar na inwerkingtreding geëvalueerd.

Wijziging van het reglement
Deze regeling kan door het bestuur van Kindkracht en SSBA samen worden gewijzigd of ingetrokken met inachtneming van de vigerende bepalingen.

Overige bepalingen

1. In gevallen waarin de regeling niet voorziet, beslist het bestuur van Kindkracht en SSBA.
2. Jaarlijks wordt in het bestuursverslag verslag gedaan van de formeel ingediende klachten.

Bron: Seksueel misbruik en seksuele intimidatie in het onderwijs: Meldplicht en aangifteplicht (Staatsblad 313).

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

Protocollen

PROTOCOL SOCIALE MEDIA

Inleiding

Als K&O zijn wij ons ervan bewust dat sociale media (zoals Twitter, Instagram, Snapchat, Facebook, YouTube, LinkedIn e.d.) een onlosmakelijk onderdeel zijn van de huidige samenleving en de leefomgeving van de kinderen, hun ouders, onze medewerkers en andere belanghebbenden, zoals o.a. omwonenden en de gemeente. Sociale media bieden de mogelijkheid om te laten zien wat er in onze organisaties gebeurt en dat we trots zijn op wat er op onze locaties gebeurt. Bovendien zien wij de kansen die sociale media bieden om K&O te profileren in de markt, om de communicatie met belanghebbenden toegankelijker en interactiever te maken en om een bijdrage te leveren aan een positief imago van onze organisaties.
Wij zien het als onze verantwoordelijkheid om kinderen te leren de voordelen van sociale media te benutten evenals de nadelen bespreekbaar te maken.

Het gebruik van sociale media kan lastig zijn, omdat privé- en werk gerelateerde zaken niet altijd makkelijk te scheiden zijn. Van belang is te beseffen dat de gepubliceerde teksten en uitlatingen voor onbepaalde tijd openbaar zullen zijn, ook na verwijdering van het bericht. Deze berichten op sociale media kunnen (onbewust) de goede naam van K&O en betrokkenen schaden. Om deze reden vertrouwen we erop dat medewerkers, kinderen, ouders en andere betrokkenen verantwoord om zullen gaan met sociale media. Essentieel hierbij is dat, net als communicatie in ‘real-life’, K&O en de gebruikers van sociale media de reguliere fatsoensnormen in acht blijven nemen en de nieuwe mogelijkheden met een positieve instelling benaderen.

We hebben dit protocol opgezet om een ieder die bij onze organisaties betrokken is, of zich daarbij betrokken voelt, daarvoor richtlijnen te geven.

Uitgangspunten

- Kindkracht-SSBA onderkennen het belang van sociale media.
- Kindkracht-SSBA maken gebruik van sociale media met het doel om positieve informatie te verspreiden over de (activiteiten) van K&O of de organisaties.
- Kindkracht-SSBA monitoren sociale media om de ervaringen van kinderen en andere belanghebbenden te vernemen.
- Kindkracht-SSBA gaan naar aanleiding van deze ervaringen ‘in real life’ in gesprek om, waar mogelijk, de goede punten te versterken en de zwakke te verbeteren. Behalve in geval van onjuistheden zullen Kindkracht-SSBA op een passende wijze reageren.
- Dit protocol draagt bij aan een goed en sociaal veilig K&O-klimaat.
- Dit protocol bevordert dat de organisaties, medewerkers, kinderen en ouders op sociale media communiceren in het verlengde van de visie op sociale veiligheid van K&O en de reguliere fatsoensnormen. **In de regel betekent dit dat we respect voor K&O en elkaar hebben en iedereen in zijn waarde laten**.
- Het protocol dient K&O, haar medewerkers, kinderen en ouders tegen zichzelf en anderen te beschermen en tegen de mogelijke negatieve gevolgen van sociale media.
- Kindkracht-SSBA vragen bij inschrijving schriftelijk toestemming van ouders voor het publiceren van foto-, film- en geluidsopnamen van K&O-gerelateerde situaties (projectweken, uitstapjes, etc.).

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

Doelgroep en reikwijdte

- Deze richtlijnen zijn bedoeld voor alle betrokkenen die deel uitmaken van Kindkracht-SSBA (hiermee wordt bedoeld: medewerkers, stagiairs, kinderen, ouders en mensen die op een andere manier verbonden zijn aan onze K&O).
- De richtlijnen in dit protocol hebben enkel betrekking op K&O-gerelateerde berichten of wanneer er een overlap is tussen K&O, werk en privé.

Sociale media in de K&O

A. VOOR ALLE GEBRUIKERS (MEDEWERKERS, KINDEREN EN OUDERS)

- Het is medewerkers en kinderen niet toegestaan om tijdens de lessen/op de groepen actief te zijn op sociale media, tenzij door de locatieleider anders bepaald, waarbij geldt dat dit binnen de geldende afspraken van K&O gebeurt. Hierbij kan gedacht worden aan dat sociale media gebruikt worden en/of waar mogelijk geïntegreerd worden in lessen/projecten om o.a. contact te leggen met experts en om in te spelen op actualiteit.
- Het is betrokkenen toegestaan om kennis en informatie te delen, mits het geen vertrouwelijke of persoonlijke informatie betreft en andere betrokkenen niet schaadt.
- De betrokkene is persoonlijk verantwoordelijk voor de inhoud welke hij of zij publiceert op sociale media.
- Elke betrokkene dient zich ervan bewust te zijn dat de gepubliceerde teksten en uitlatingen voor onbepaalde tijd openbaar zullen zijn, ook na verwijdering van het bericht.
- Het plaatsen van foto-, film- en geluidsopnamen van K&O-gerelateerde situaties op de sociale media gebeurt altijd onder verantwoordelijkheid van de directeur en in het geval van kinderopvang door of in overleg met de locatieleider. Waarbij rekening dient te worden gehouden met de Algemene Verordening Gegevensbescherming.
- Het is medewerkers toegestaan om ‘vrienden’ te worden met kinderen en ouders op sociale media met als doel om informatie te delen en te communiceren over lesstof en K&O gerelateerde situaties (projectweek, uitstapjes, etc.). Dit gebeurt d.m.v. een speciaal WERK ACCOUNT, dus niet via een privéprofiel.
- Alle betrokkenen nemen de fatsoensnormen in acht. Als fatsoensnormen worden overschreden (bijvoorbeeld: mensen pesten, kwetsen, stalken, bedreigen, zwartmaken of anderszins beschadigen) dan neemt K&O passende maatregelen.

B. VOOR MEDEWERKERS TIJDENS EN BUITEN WERKSITUATIES

- De K&O-accounts worden gebruikt om het officiële standpunt van K&O te communiceren. Privéaccounts worden gebruikt voor privézaken en –meningen.
- Kindkracht-SSBA moedigen haar medewerkers aan om, in overleg met locatieleiders, sociale media in te zetten om ouders en kinderen te informeren over K&O gerelateerde onderwerpen als opdrachten en activiteiten.
- Kindkracht-SSBA laten de inzet van sociale media door medewerkers over niet K&O-gerelateerde onderwerpen met de belanghebbenden over aan de inschatting van de medewerker. Onze medewerkers zijn zich hierbij bewust dat zij ambassadeurs zijn van K&O. De integriteit van de berichtgeving op sociale media is essentieel en vanzelfsprekend.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

- Kindkracht-SSBA respecteren de vrijheid van meningsuiting van al haar medewerkers. In het geval dat de medewerker communiceert via sociale media vanuit zijn/haar professie, wordt kenbaar gemaakt dat dit gebeurt als medewerker van en namens K&O.
- Wanneer een medewerker via zijn/haar privé account op sociale media betrokken raakt bij een gesprek/discussie over K&O, dient hij/zij aan te geven dat hij/zij medewerker is van K&O en dat eventuele berichten op persoonlijke titel zijn en los staan van eventuele officiële standpunten van K&O.
- Bij twijfel of iets gepubliceerd kan worden of dat een publicatie in strijd is met deze richtlijnen, wordt geen publicatie gedaan of neemt de medewerker hierover contact op met zijn/haar locatieleider.
- Neem direct contact op met je locatieleider wanneer een discussie dreigt te ontsporen of al ontspoord is.
- Wanneer medewerkers negatieve informatie tegenkomen die raakvlakken hebben met K&O, geef hij/zij dit door aan de locatieleider.

C. OMGAAN MET MEDIA BIJ INCIDENT/CALAMITEIT

- In principe wordt er niet met de media gecommuniceerd. Wanneer dit toch nodig is, doordat er bijvoorbeeld door de (plaatselijke) pers gebeld wordt, wordt in het geval van onderwijs alleen door het college van bestuur van SSBA, in samenspraak met betrokken directeur, met de pers gecommuniceerd. In het geval van de kinderopvang loopt de communicatie via de directie van Kindkracht, in samenspraak met betrokken locatieleider.
- Bij het contact met media kan gebruik gemaakt worden van de handreiking “Omgaan met media bij incidenten op school”.

Toestemming gebruik foto’s, film en geluidsmateriaal

- Kindkracht-SSBA vragen bij inschrijving van een nieuw kind de ouders actief om toestemming voor gebruik van foto’s, film- en beeldmateriaal van hun kind. Dit gebeurt specifiek voor de diverse media (locatie-/schoolgids, nieuwsbrief, website, sociale media).
- Jaarlijks worden ouders erop gewezen dat zij op hun gegeven toestemming kunnen terugkomen door dit schriftelijk door te geven aan K&O.

Websites en documenten

- Het is medewerkers en kinderen niet toegestaan onder K&O-tijd pornografische, discriminerende of racistische websites te bezoeken en documenten met een dergelijke inhoud op te slaan of te verspreiden.

Sancties en gevolgen voor medewerkers, ouders en kinderen

- Kindkracht-SSBA hechten een groot belang aan het naleven van de genoemde richtlijnen en gaan er vanuit dat medewerkers, ouders en kinderen zich als integere ambassadeurs van K&O gedragen.
- Kindkracht-SSBA gaan met betrokkenen in gesprek als hiervoor aanleiding is.
- Wanneer medewerkers handelen in strijd met dit protocol kunnen - conform de cao - passende maatregelen worden genomen. Hierbij kan gedacht worden aan een waarschuwing, schorsing, berisping, ontslag en ontslag op staande voet (afhankelijk van de ernst).

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

- Kinderen en/of ouders die in strijd met dit protocol handelen, maken zich mogelijk schuldig aan verwijtbaar gedrag. Alle correspondentie omtrent dit onderwerp wordt opgenomen in het kinddossier. Afhankelijk van de ernst van de uitlatingen, gedragingen en gevolgen worden naar kinderen en / of ouders toe maatregelen genomen welke variëren van waarschuwing, schorsing en verwijdering van K&O.
- Indien de uitlating(en) van kinderen en/of ouders en/of medewerkers mogelijk een strafrechtelijke overtreding inhoudt, zal door K&O aangifte bij de politie worden gedaan.

Kaag en Braassem, MAAND 2018.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

Protocollen

(LES)METHODES EN KIND-/LEERLINGVOLGSYSTEMEN T.B.V. SOCIALE VEILIGHEID

(les)methodes Relaties en Seksualiteit en Sociaal-emotionele ontwikkeling

De volgende methodes voor onderwijs op het gebeid van sociale veiligheid zijn op effect onderzocht en effectief bevonden (NJI of LoketGezondLeven, peiljaar 2018):

RELATIES EN SEKSUELE ONTWIKKELING

- Lespakket ‘kriebels in je buik’

SOCIAAL EMOTIONELE ONTWIKKELING

- Kanjertraining
- (SW)PBS
- PAD
- Leefstijl
- Taakspel

De volgende methodes voor kinderopvang op het gebeid van sociale veiligheid zijn op effect onderzocht en effectief bevonden (peiljaar 2018):

Sociaal emotionele ontwikkeling
‘Doe meer met Bas’ (VVE)

Kind-/leerlingvolgsystemen

De scholen maken gebruik van één van de volgende gecertificeerde (COTAN) leerlingvolgsystemen:

- ZIEN! (ParnasSys)
- SCOL
- KanVas
- Viseon
- KIJK

De kinderopvang maakt bij het monitoren en signaleren gebruik van:

- Baby’s: Ontluikings Volgsysteem voor Baby’s (OVB),
- Peuters: Ontluikings Volgsysteem voor Peuters (OVP)
- Kinderen 4-12 jaar: Ontwikkelings Volgsysteem voor Naschoolse opvang (OVN)

Daarnaast wordt voor de jongste kinderen ook gebruik gemaakt van observatieformulieren voor de thuissituatie.
uitstapjes, etc.).

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

Protocollen

OMGAAN MET OVERLIJDEN EN ROUW

Als iemand uit de K&O-gemeenschap overlijdt, is dat een gebeurtenis die de hele K&O-gemeenschap raakt. In zo'n situatie moet snel, tactvol en weloverwogen worden gereageerd naar de nabestaanden, de kinderen en het personeel.
Het is belangrijk het slechte nieuws goed te vertellen en het opvangen van kinderen goed te organiseren. Het begeleiden van kinderen is echter niet alleen de taak van K&O. K&O kunnen de ouders aanspreken en hen betrekken bij de situatie. De verantwoordelijkheid kan nooit alleen bij K&O liggen. K&O mogen en moeten hun grenzen en wensen duidelijk aangeven.

Stappen die genomen moeten worden zijn:

1) Nagaan van berichtgeving. Afhankelijk via welke weg het bericht van overlijden binnenkomt in K&O moet nagaan worden of berichtgeving juist is. In een enkel geval is er namelijk sprake van een valse melding (misplaatste grap, overspannen toestand).
2) Samenstellen van een sleuteltrio. Het sleuteltrio komt bij elkaar, stemt agenda's op elkaar af en zorgt ervoor dat er voor de eerste week een stappenplan gemaakt wordt. Hierbij moet duidelijk afgesproken worden wie welke verantwoordelijkheden heeft.
3) Het sleuteltrio onderneemt actie op het gebied van:
   a. Informeren van het team
   b. Regelen van organisatorische aanpassingen
   c. Informeren en opvangen kinderen
   d. Inrichten van een herinneringsplek
   e. Contact met de ouders/familieleden van de overledene
   f. Informeren van alle ouders
   g. Informeren van diverse instellingen
4) Begeleiding in periode tussen overlijden en uitvaart. Het overlijden van een kind of K&O-professional roept veel op. Ruim daarom tijd in voor vragen, gesprekken en het uiten van emoties. Denk ook aan het wel/niet communiceren via sociale media, condoleancebezoek, voorbereiding op de uitvaart, dag van de uitvaart, dag na de uitvaart en hoe dan verder.
5) Individuele begeleiding van kinderen indien gewenst. Kinderen kunnen naar aanleiding van een sterfgeval minder of meer ernstige problemen krijgen. Heb hier oog voor en organiseer ondersteuning waar nodig.
6) Nazorg voor het team. Ook met de teamleden kan het overlijden veel doen. Het bieden van een luisterend oor en oprechte aandacht zijn veel waard.
7) Administratieve zaken regelen. De naam van de overledene moet uit de officiële registers worden geschreven. Ook moeten gekeken worden naar de spullen die nog op K&O aanwezig zijn. Voor nabestaanden zijn dit vaak waardevolle zaken. Geef daar waar mogelijk de eigendommen persoonlijk af.
8) Terugkijken en evalueren. Het is aan te bevelen om ongeveer een maand na de uitvaart met het hele team terug te kijken op de gebeurtenissen en te evalueren. Tevens biedt zo'n bijeenkomst een goede gelegenheid om signalen

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

te bespreken die zijn opgevangen op de groep, tijdens lessen/activiteiten en individuele gesprekken met kinderen. Ook moet afgesproken worden wie namens K&O nog een bepaalde tijd contact blijft houden met de ouders/familie. Zo'n contact wordt meestal zeer op prijs gesteld.

De Handreiking 'Als de dood ingrijpt…" is te uploaden via: https://www.ggdhm.nl/actueel/persberichten-2018/handreiking-als-de-dood-ingrijpt

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

Protocollen

PROTOCOL VERMISSING VAN EEN KIND

Ondanks alle afspraken en voorzorgsmaatregelen kan het in de praktijk voorkomen dat een kind vermist wordt. Wanneer dit het geval is dient er actief gehandeld te worden. Er moet nagegaan worden of het kind naar K&O is toegekomen of gebracht door ouders. Indien dit het geval is, is het kind waarschijnlijk weggelopen en moet zo snel mogelijk de directie/het management op de hoogte gebracht worden en ouders gebeld. Vervolgens moet gezocht worden naar het kind. De manager Sociale Veiligheid coördineert de zoektocht.

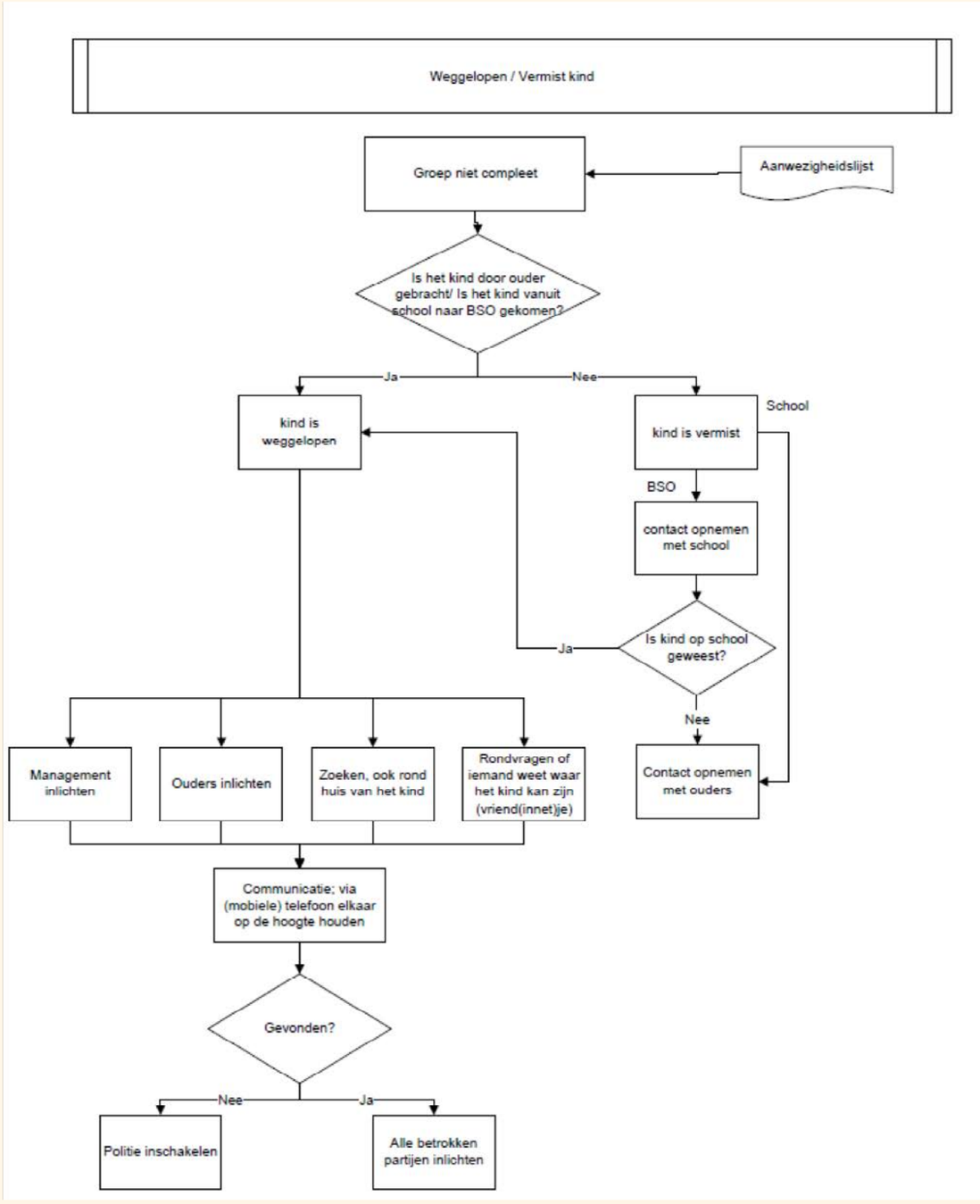

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

Protocollen

PROTOCOL ONGEWENSTE INTIMITEITEN NAAR PROFESSIONALS

Van ongewenste intimiteiten is sprake als de een de ander ongewenst en eenzijdig intimiteit opdringt. Ongewenste intimiteiten hebben zowel betrekking op grensoverschrijdend gedrag als op aanranding en verkrachting. Het is belangrijk hierbij op te merken, dat er sprake is van een glijdende schaal welke kan lopen van een gewenste vorm van intimiteit naar een ongewenste vorm van intimiteit, op het gebied van seksualiteit of fysiek en psychisch geweld.

Wat een ongewenste intimiteit is, is heel persoonlijk. Het is daarom als professional belangrijk om te weten waar eigen grenzen liggen. Op het moment dat deze grenzen door een andere volwassene worden overschreden spreek je van een ongewenste intimiteit. Ongewenste intimiteiten kunnen allerlei verbale (seksuele) insinuaties/opmerkingen, handelingen, aanrakingen, etc. zijn, die niet gewenst zijn.

Het constateren van een ongewenste intimiteit kan alleen door de professional zelf worden gedaan. De professional is degene die onder woorden kan brengen hoe en wanneer zijn/haar grens is overschreden. Het is belangrijk om als professional hierin eerlijk voor jezelf te zijn en dit met iemand te bespreken. De directeur, locatieleider of de contactpersoon is voor deze gevallen een vertrouwenspersoon. Ook als professionals twijfels hebben of er sprake is van ongewenste intimiteiten, is het belangrijk om dit te bespreken met de directeur, locatieleider of contactpersoon.

Dit protocol heeft als doel:

- Duidelijkheid verschaffen over wat wel en niet geoorloofd is op het gebied van intimiteit, seksualiteit en geweld naar professionals door andere (interne en externe) professionals en ouders.
- De kans op valse beschuldigingen zo klein mogelijk te maken.

Als een professional de constatering doet, dat er sprake is van ongewenste intimiteiten, treedt het volgende stappenplan in werking.

1. De professional brengt voor zichzelf duidelijk onder woorden hoe en wanneer de eigen grens is overschreden.
2. Indien gewenst: bespreken met een naaste collega of de contactpersoon
3. Inlichten van de directeur of de locatieleider. Het is belangrijk om dit te doen, zodat ondersteuning geven kan worden en de leidinggevende een vertrouwenspersoon kan zijn.
4. Het aanspreken van de persoon, die de ongewenste intimiteit veroorzaakt op zijn/haar gedrag. Dit kan samen met de directie. Dit is afhankelijk van de aard en ernst van het ongewenste gedrag.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

5. Terugkoppeling van het gesprek aan directie.

Als het gedrag van de persoon niet meer voorkomt, volgt een terugkoppeling van het voorgaande in het werk-/teamoverleg, zonder dat daarbij de naam van de persoon wordt vermeld.
De terugkoppeling in het werk-/teamoverleg is belangrijk om gezamenlijk te bespreken hoe in dit soort situaties gehandeld kan worden.

Als het gedrag van de persoon wel terugkeert, treden de volgende vervolgstappen in werking.

6. De professional brengt wederom duidelijk onder woorden hoe en wanneer de eigen grens is overschreden.
7. Er volgt een (nieuw) gesprek van de directie en de professional met de betreffende persoon. Dit gesprek wordt geleid door de directie. Hierin wordt aangegeven dat het gedrag absoluut niet getolereerd wordt. Uitgangspunt hierbij is, dat de persoon de toegang tot de locatie(s) van Kindkracht-SSBA (tijdelijk) wordt ontzegd.
   Mocht het hier gaan om een ouder/verzorger dan zal, in overleg met het bestuur, besloten worden of een verwijdering van het kind van deze ouder/verzorger de kinderopvang/de school aan de orde is. De professional wordt hierin door de directie/management ondersteund.
8. Evaluatie van het gesprek tussen directeur en professional.
9. Terugkoppeling van de afloop in het werk-/teamoverleg.

Indien nodig: aanpassing van het protocol zodat in een mogelijke volgende situatie beter kan worden gehandeld.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

Protocollen

LOGBOEK VOOR SIGNALEN

Datum: Tijd: Locatie:	Gesignaleerd door:
Situatie:	*Beschrijf zo feitelijk mogelijk het gedrag of de gesignaleerde zorg en maak het heel duidelijk als het om 'verhalen' of vermoedens gaat. Denk ook aan omvang en aantal.*
Eventuele betrokkenen (i.v.m. privacy alleen initialen):	
Actie:	*Welke actie heb je ondernomen in de situatie*
Afspraken:	*Welke afspraken heb je gemaakt (denk ook aan welke stappen worden genomen, als afspraken niet worden nageleefd?)*
Actie	Actie
Contacten gehad met ouders over signalen:	*Datum:* *Tijd:*
Gemaakte afspraken met ouders (denk ook aan evaluatiemoment):	*Datum:* *Tijd:*
Aanvullingen over het verloop:	*Datum:* *Tijd:*
Ter aanvulling: • Leg diagnoses over gedrag, gebeurtenissen of behandeling alleen vast als ze zijn uitgevoerd en gesteld door een professional, die hierin geschoold is en BIG geregistreerd is (bijv. een orthopedagoog). • Vermeld de bron als informatie van derden wordt vastgelegd. Indien een bron hiervoor geen toestemming geeft, kan deze informatie ook niet worden vastgelegd en daarmee ook niet worden gebruikt.	

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

Protocollen

OUDERBRIEF ERNSTIG INCIDENT (BETROKKEN GROEP)

Deze tekst is te gebruiken bij ernstig grensoverschrijdend gedrag kinderen. Deze brief is voor ouders van de kinderen uit de betrokken groep(en):

Aan: de ouders/verzorgers van de kinderen van groep X
Betreft: incident in groep X

Geachte ouders/verzorgers,

Naar aanleiding van een vervelend voorval in de groep van ... ontvangt u deze brief. We informeren u over de acties die we als K&O ondernemen. Daarnaast vragen we u de rust te bewaren in het belang van alle kinderen. Ter bescherming van de betrokken kinderen en hun ouders vragen wij u hun privacy te respecteren.

Er is sprake geweest van grensoverschrijdend gedrag door <SITUATIE> kinderen. Met de ouders van betrokken kinderen zijn hierover direct gesprekken gevoerd. Er is begeleiding geregeld voor de betrokken kinderen. (evt. aangeven of/hoe het in de klas/op de groep besproken is) We zijn bezig om met de <GGD/(school)begeleidingsdienst> een plan te maken om herhaling te voorkomen. (evt.: Het kind dat grensoverschrijdend gedrag heeft vertoond wordt op ons verzoek enkele dagen thuis gehouden. Gebruik bij voorkeur niet het woord “schorsen”.)

Er zijn geen aanwijzingen dat er ook andere kinderen betrokken zijn, maar we kunnen dat niet helemaal zeker weten. Ervaringen elders leren dat het niet makkelijk is om daar bij kinderen op deze leeftijd achter te komen. Het is van belang te letten op mogelijke signalen van uw kind en er alleen voorzichtig over te praten. Als u er met uw kind over wilt praten, is het verstandig om open vragen te stellen en geen sturende of suggestieve vragen. Kinderen zullen namelijk snel het antwoord geven dat ze denken dat u verwacht.

Voor kinderen is de reactie van ouders in dit soort zaken erg belangrijk. Als ouders heel erg schrikken of emotioneel reageren, zullen kinderen dat ook doen. Het is aan ons als volwassenen om de rust te bewaren en daarbij adequaat op te treden om de veiligheid te vergroten. (Evt: Ook de betrokken ouders stellen er prijs op dat er in het belang van hun kinderen geen/niet meer onrust ontstaat.)

We betreuren het dat deze gebeurtenissen op onze locatie plaatsgevonden hebben. We gaan actief stappen zetten om zowel rond de betrokkenen als in het algemeen de veiligheid op de locatie te vergroten. We willen dit samen met u als ouders doen en betrekken ook onze externe partners zoals <de GGD en ..... > hierbij.

Wij zullen u laten weten welke stappen we concreet gaan ondernemen.

Mocht u zelf vragen hebben, dan kunt u uiteraard contact opnemen met één van de ondergetekenden.

Met vriendelijke groet,

Directie en evt. bestuur

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

Protocollen

OUDERBRIEF ERNSTIG INCIDENT (OVERIGE GROEPEN)

Deze tekst is te gebruiken bij: ernstig grensoverschrijdend gedrag kinderen. Deze brief is voor de niet direct betrokken groep ouders:

Aan: de ouders/verzorgers van de kinderen van de groepen ....
Betreft: incident in groep X

Geachte ouders/verzorgers,

Naar aanleiding van een vervelend voorval in groep X ontvangt u deze brief. We informeren u over de acties die we als K&O ondernemen. Daarnaast vragen we u de rust te bewaren in het belang van alle kinderen. Ter bescherming van de betrokken kinderen en hun ouders vragen wij u hun privacy te respecteren.

Er is sprake geweest van grensoverschrijdend gedrag door <situatie>. Met de ouders van betrokken kinderen zijn hierover direct gesprekken gevoerd. Er is waar nodig begeleiding geregeld voor de betrokken kinderen. Ook hebben de ouders van de betreffende groep een brief ontvangen. We zijn bezig om met de <GGD/(school)begeleidingsdienst/...> een plan te maken om herhaling te voorkomen. (eventueel: Het kind dat grensoverschrijdend gedrag heeft vertoond wordt op ons verzoek enkele dagen thuis gehouden.)

Als u de inhoud van deze brief met uw kinderen bespreekt, raden wij u aan dit weloverwogen te doen. De reacties van volwassenen op gebeurtenissen als deze is in hoge mate bepalend voor de beleving en het gevoel van veiligheid bij kinderen. Het is aan ons als volwassenen om de rust te bewaren en daarbij adequaat op te treden om de veiligheid te vergroten. (Evt: Ook de betrokken ouders stellen er prijs op dat er in het belang van hun kinderen niet meer onrust ontstaat.)

We betreuren het dat deze gebeurtenissen op onze locatie plaatsgevonden hebben. We zetten actief stappen om zowel rond de betrokkenen als in het algemeen de veiligheid op de locatie te vergroten. We willen dit samen met u als ouders doen en betrekken ook onze externe partners zoals de < .... en .....> hierbij. (eventueel: Wij zullen u laten weten welke stappen we concreet gaan ondernemen.)

Mocht u zelf vragen hebben, dan kunt u uiteraard contact opnemen met één van de ondergetekenden.

Met vriendelijke groet,

Directie en evt. bestuur

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

Protocollen

OUDERBRIEF GRENSOVERSCHRIJDEND GEDRAG JONGE KINDEREN

Deze tekst is te gebruiken bij: grensoverschrijdend gedrag van/ tussen kleuters:

Aan: de ouders/verzorgers van de kinderen in groep ....
Betreft: incident in groep X

Geachte ouders/verzorgers,

Gisteren werden wij benaderd door de ouders van één van onze kinderen uit de groep van uw kind met de mededeling dat er sprake is geweest van grensoverschrijdend gedrag door een kind van onze locatie ten opzichte van hun kind.

We informeren u over de acties die we als locatie ondernemen. Daarnaast vragen we u de rust te bewaren in het belang van alle kinderen. Ter bescherming van de betrokken kinderen en hun ouders vragen wij u hun privacy te respecteren.

Met de ouders van betrokken kinderen zijn direct gesprekken gevoerd. In de groep heeft <juf ....> vanochtend met de kinderen over de gebeurtenis gepraat. Ze heeft daarbij het volgende benoemd: <.....>

Er zijn afspraken gemaakt om herhaling te voorkomen. Wij bewaken deze afspraken actief.
Wij laten ons als K&O organisatie op dit moment ondersteunen door deskundigen van <..... en ....> om u en de kinderen een goed antwoord te kunnen geven op eventuele vragen. Zij adviseren om open met uw kind over dit onderwerp te praten en goed te luisteren naar uw kind. Het is echter niet verstandig uw kind intensief te ondervragen over het gebeurde. Ervaring leert dat kinderen van deze leeftijd op vragen over dit onderwerp vooral het antwoord geven dat ze denken dat u wilt horen.
Wij kijken als locatie met bovengenoemde instanties of ons beleid op dit gebied in orde is en of er aanvullende acties nodig zijn.

Wij hopen u hiermee op dit ogenblik voldoende te hebben geïnformeerd.

Mocht u zelf vragen hebben, dan kunt u uiteraard contact opnemen met één van de ondergetekenden.

Met vriendelijke groet,

Directie

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

Protocollen

OMGAAN MET MEDIA BIJ INCIDENTEN

→ Open de pdf.

Omgaan met media bij incidenten op school

Omgaan met de media bij incidenten

Vriend of vijand?

Veel scholen zien de media liever niet aan de poort van school. Ze zouden het liefst de ramen en deuren willen sluiten voor journalisten bij een incident. Een school die zich afzijdig houdt van de media loopt echter het risico dat informatie via andere kanalen wordt ingewonnen. Het is tegenwoordig onmogelijk een incident 'binnenshuis' te houden. Door de komst van sociale media verspreidt nieuws over een gebeurtenis op school zich razendsnel. Leerlingen én ouders zijn daarbij de nieuwsbron. Het gevolg is dat berichten onjuistheden kunnen bevatten waardoor ze extra schadelijk zijn voor het imago van de school én voor betrokkenen bij het incident. In plaats van de pers als vijand te beschouwen is het ze te vriend te houden en met journalisten samen te werken. Op die manier kan de school invloed hebben op de berichtgeving. Mediabeleid een onderdeel maken van het crisismanagement is daarom een must!

Volgens Hans Marijnissen, journalist én adviseur crisiscommunicatie voor het onderwijs is er voor scholen nog wat te leren over het omgaan met de media. Hij ondervroeg vijftien scholen die met een incident, waaronder ook ontuchtzaken, waren geconfronteerd. "In nagenoeg alle gevallen liepen de schoolleiders achter de feiten aan. Zij waren niet alleen geschokt door het drama, maar voelden zich ook gemangeld door de pers" (VK 5-4-2011).

Op een basisschool waar een incident plaatsvond rond grensoverschrijdend seksueel gedrag tussen twee kleuters liepen de emoties lopen hoog op. Sommige ouders wilden dat het 'dadertje' van school ging. Ontevreden over de aanpak van school stapten ze naar de pers.
Bron: Helpdesk PPSI

De kans dat een calamiteit de school treft is niet heel groot, maar ook relatief kleine voorvallen kunnen escaleren en uitgroeien tot een mediahype. Scholen zijn voorbereid op een crisis met protocollen en draaiboeken, maar het omgaan met de media blijkt hier in veel gevallen geen deel van uit te maken.

In dit informatieblad worden tips en handreikingen gegeven voor het omgaan met de media en het vaststellen van een mediabeleid.

• • •

Stichting School en Veiligheid
Zwarte Woud 2, 3524 SJ Utrecht
tel.: 030 - 28 56 616 (schooldagen van 9.00 tot 13.00 uur)
e-mail: helpdesk@schoolenveiligheid.nl website: www.schoolenveiligheid.nl

1

februari 2015

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

INHOUD

Meer informatie en contact

Via onderstaande link komt u terecht op onze website. Hier kunt u meer informatie vinden over onze contactpersonen uit het sociaal veiligheidsbeleid, evenals onze locatieregels, methodes en andere zaken die vallen onder sociale veiligheid.

https://roelevaer.nl/sociale-veiligheid/

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

OPVOED-PROFESSIONAL

Signaleren

Signaleren

De opvoedprofessionals dragen tijdens hun werkzaamheden verantwoording voor het welbevinden, de opvoeding en de ontwikkeling van kinderen. Tijdens het werk signaleren ze hierbij uitdagingen in de ontwikkeling van kinderen en opvoeding van ouders.
Zij bespreken deze uitdagingen en concrete zorgen actief met de betrokken ouders en waar mogelijk werken ze met ouders samen om zorgen te verminderen. Hierbij kan ook de ondersteuning ingeroepen worden van de gedragsspecialist/ pedagogisch coach (zie kopje onderaan).
Als deze vorm van (meer) reguliere samenwerking en ondersteuning niet leidt tot verbetering en er sprake is van vormen van verwaarlozing, mishandeling, misbruik en/of huiselijk geweld, dan gaat reguliere zorg over in de Meldcode.

Onze opvoedprofessionals observeren kinderen als onderdeel van hun dagelijks handelen en letten hierbij op opvallend gedrag, lichamelijke en uiterlijke verzorging, leerproblemen, fysieke klachten en letsel, opvoeding en ontwikkelingsbedreigingen zoals echtscheiding, huiselijk geweld en schulden.

Concrete handelingsadviezen bij gesignaleerde zorg

- Objectiveer signalen en leg vast in het dossier.
- Stel vast of het kind zelf last heeft van gesignaleerde zorg.
- Ga na of er in het dossier eerder vergelijkbare signalen zijn vastgelegd.

Tools

Naast gangbare signaleringslijsten en het kindvolgsysteem zijn er ook andere tools beschikbaar zoals hieronder genoemd:

- Signalen van kindermishandeling 0-12 jaar
- Het Vlaggensysteem

Gedragsspecialist/Pedagogisch coach

Wanneer de opvoedprofessional kinderen signaleert die opvallen in de ontwikkeling of in gedrag en waar extra ondersteuning voor nodig is, kan de gedragsspecialist/pedagogisch coach ingeschakeld worden. Deze onderzoekt wat nodig is voor het kind, biedt begeleiding en kan opvoedprofessionals en ouders adviseren. Hierdoor worden de ontwikkelingskansen en mogelijkheden van kinderen vergroot. Indien nodig zoekt de gedragsspecialist/ pedagogisch coach samenwerking met de aandachtsfunctionaris en externe zorgpartners.
In het schoolbeleid/pedagogisch beleid zijn de interne zorgroutes en het protocol ‘overdracht’ terug te vinden.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

OPVOED-PROFESSIONAL

Overleg met collega's

Overleg met collega's

Om een beter beeld te krijgen van de zorgen bespreken onze opvoedprofessionals deze met collega's. Dit kunnen collega's zijn die dit kind op een eerder moment begeleid hebben en collega's die meer kennis en expertise hebben om de gesignaleerde zorg te concretiseren en objectiveren.

Onze opvoedprofessionals bespreken uitdagingen en concrete zorgen actief met collega's en waar mogelijk werken ze met deze collega's samen om zorgen te verminderen. Als deze vorm van (meer) reguliere samenwerking en ondersteuning niet leidt tot verbetering en er sprake is van vormen van verwaarlozing, mishandeling, misbruik en/of huiselijk geweld, dan gaat reguliere zorg over in de Meldcode. De meldcode wordt altijd in samenspraak met ouders doorlopen.

Concrete handelingsadviezen bij gesignaleerde zorg

- Ga na of er in het dossier eerder vergelijkbare signalen zijn vastgelegd.
- Bespreek de zorg met collega's
- Stel vast of de zorg door hen (eerder) is gesignaleerd en besproken met ouders
- Weeg de ernst van de zorg en betrek desgewenst de aandachtsfunctionaris HGKM bij het wegen van de zorg en het eventueel voorbereiden (en evt. voeren) van het gesprek met ouders.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

OPVOED-PROFESSIONAL

Ouders als partner

Ouders als partner

Ouders zijn de primaire opvoeders. Daarbij zijn ze hoofdverantwoordelijk om hun kind(eren) gezonde normen en waarden op sociaal gebied mee te geven. En toch worden kinderen ook zo'n 30 uur opgevoed door opvoedprofessionals. Leerkrachten, pedagogisch medewerkers, buurtwerkers en sportcoaches zijn als professionals intensief bezig met educatie en vorming, waaronder ook voor een groot gedeelte sociale ontwikkeling en veiligheid.

Een goede samenwerking tussen K&O en ouders zorgt voor draagvlak om de sociale veiligheid binnen K&O vorm te geven. Hierbij vormt de driehoek ouder-K&O-kind de basis. Kindkracht 0/12 en SSBA hanteren een open communicatie met ouders, waarbij visie en beleid uitgedragen wordt via verschillende media. Naast communiceren via deze media moeten ouders, kinderen en professionals ook in de praktijk ervaren waar K&O voor staat en dat gedragsregels worden toegepast en gehandhaafd.

Deze samenwerking tussen ouders en professionals zorgt voor een betere afstemming tussen de opvoeding thuis en begeleiding op K&O. Ook geeft deze samenwerking duidelijk aan welke onderlinge verwachtingen er zijn rond het onderwerp. Daarbij scherpen kennis en ervaring zich voortdurend aan elkaar aan, waardoor opvoeding en ontwikkeling zo optimaal mogelijk zijn. Als ouders en K&O immers overeenkomstige normen en waarden uitstralen, bevordert dit het sociaal gezonde gedrag en de gehele sociale veiligheid van het kind.

In het contact met ouders hanteren we de volgende uitgangspunten:

- Ouders en K&O zijn partners in de opvoeding en de ontwikkeling van de kinderen. Wij hebben daarin een gezamenlijk verantwoordelijkheid.
- Opvoeding heeft invloed op de ontwikkeling van een kind. Daarom willen wij ouders hierbij ondersteunen en indien nodig in contact brengen met hulpverlenende en ondersteunende instanties.
- Ouders en professionals dragen gezamenlijk verantwoordelijkheid voor het kind.
- Communicatie met ouders wordt afgestemd.

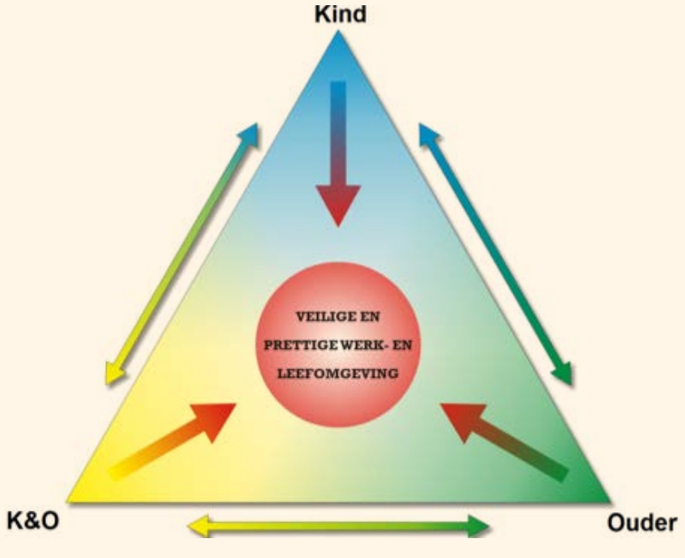

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

OPVOED-PROFESSIONAL

Ouders als partner

Bovenstaande willen we bereiken door een goede relatie met alle ouders te onderhouden. Het uitgangspunt is dat ouders zich welkom en gewaardeerd voelen als ervaringsdeskundige met betrekking tot hun kind(eren). In het belang van de ontwikkeling van de kinderen vinden wij het belangrijk om elkaar tijdig op de hoogte te houden van gebeurtenissen, ontwikkelingen en vorderingen. Bij problemen in de groep(en) werken wij actief samen met ouders om de veiligheid te herstellen. Hierbij hanteert de organisatie het protocol 'grensoverschrijdend gedrag, schorsen en verwijderen'.

Signalen zullen, op korte termijn, professioneel en objectief besproken worden en ouders weten hoe K&O met signalen en zorgen omgaat. Als samenwerking tussen ouders en K&O niet leidt tot verbetering van de gesignaleerde zorg waarbij er sprake is van verwaarlozing, mishandeling, misbruik en/of huiselijk geweld, dan gaat reguliere zorg over in de Meldcode.

Als er zorg wordt vastgesteld wordt deze vaak ook gedeeld door ouders. Ouders ervaren soms schaamte of moeite om de zorg te erkennen en om hierover in gesprek te gaan. Vaak is er tijd nodig om zorgen te (h)erkennen. Het gesprek met ouders heeft meerwaarde als de opvoedprofessional zich opstelt als opvoedpartner van ouders. Uitganspunt hierbij is 'we werken samen ten gunste van de ontwikkeling en veiligheid het kind'.

Concrete handelingsadviezen

- Stel vast waarover er zorgen bestaan. Benoem de zorg zo objectief mogelijk.
- Bepaal, voor het gesprek met ouders, welk doel het gesprek heeft.
- Bespreek de bestaande zorg en vraag ouders of deze wordt herkend.
- Houdt rekening met schaamte en het (intellectueel) vermogen van ouders.
- Refereer aan (eerder besproken) zorgen uit het dossier waar van toepassing
- Maak realistische afspraken met ouders over meetbare veranderingen.
- Maak een vervolgafspraak.
- Maak een verslag met daarin de afspraken en de vervolgafspraak
- Leg het gesprek en de afspraken vast in het dossier.
- Verstrek een kopie aan ouders.
- Laat ouders het verslag ondertekenen indien zorgen groot zijn.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

AANDACHTS-FUNCTIONARIS
Huiselijk geweld en kindermishandeling

Dossier Meldcode

Dossier Meldcode

Als de meldcode in werking treedt begint de aandachtsfunctionaris Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (AF) signalen in kaart te brengen om een totaalbeeld te vormen van beschikbare signalen en de stappen die eerder genomen zijn. De AF analyseert om die reden het dossier van het kind en onderzoekt (intern) samenhang tussen ontwikkeling, prestaties, gesignaleerde zorgen en signalen over gezin en de opvoeding. Hierbij controleert de AF of alle zaken met ouders besproken zijn (en daarmee bruikbaar). Het dossier meldcode maakt betrokken professionals duidelijk welke concrete vervolgstappen genomen moeten worden.

Concrete handelingsadviezen bij het opstellen van het dossier meldcode

- Doorloop de dossiergeschiedenis van het kind.
- Ga bij collega's en in dossiers na of er over broertjes en zusjes ook signalen zijn.
- Objectiveer en concretiseer signalen in afstemming met de opvoedprofessional(s).
- Relateer gedrag of zorg aan reguliere en/of afwijkende (gemiddelde) ontwikkeling.
- Let op de frequentie, intensiteit en setting waarin gedrag of signalen voorkomen.
- Registreer vervolggesprekken en procesvoering in het (meldcode)dossier.
- Observeer en signaleer zelf, indien wenselijk.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

AANDACHTS-FUNCTIONARIS
Huiselijk geweld en kindermishandeling

Overleg met externe professionals

Overleg met externe professionals

Overleg bij Wet Meldcode

Naast de reguliere kindzorg kan onze aandachtsfunctionaris Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (AF) gesignaleerde zorg voorleggen aan Veilig Thuis en andere lokale zorgpartners. Dat kan op basis van een concreet (al dan niet urgent) signaal en/of het meldcodedossier. Indien ouders hiervoor (nog) geen toestemming geven hebben, kan dit anoniem. Veilig Thuis weegt op basis van de informatie de ernst en geeft advies over gewenste vervolgstappen. Het kan zijn dat van de betreffende zorg een dossier wordt gemaakt door Veilig Thuis. Een dossier krijgt op dat moment geen persoonsgegevens, maar een dossiernummer als uitgangspunt. De organisatienaam en contactpersoon worden daarin vastgelegd evenals de adviezen en besproken vervolgstappen van Veilig Thuis. Daarmee kan de AF later op de casus terugkomen als er vervolgstappen zijn genomen en of adviezen (al dan niet) zijn opgevolgd. Dat maakt dat een contact niet elke keer opnieuw opgestart hoeft te worden.

Noot: Op basis van de ernst en ontwikkelingen kan de organisatie overgaan tot een melding bij Veilig Thuis. Het eerder benoemde anonieme dossier kan dan omgezet worden, waarbij naam en geboortedatum van het kind worden vermeld.

---

concrete handelingsadviezen bij overleg met externe professionals

- Een casus kan anoniem worden voorgelegd bij Veilig Thuis
- Maak bij het contact concreet welke vraag de organisatie heeft.
- Als er geen fysiek en psychisch gevaar dreigt en er wel een vermoeden/sprake is van kindermishandeling en/of huiselijk geweld, dient de zorg met ouders besproken te worden.
- Bereidt desgewenst het (confrontatie)gesprek met ouders (telefonisch) voor met de adviseur van Veilig Thuis

Zie voor meer informatie voor externe organisaties: Sociale Kaart.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

AANDACHTS-FUNCTIONARIS
Huiselijk geweld en kindermishandeling

Contact met ouders

Contact met ouders

Als de meldcode van kracht is, bespreekt onze aandachtsfunctionaris Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (AF) met ouders de wettelijke verplichting om hieraan gevolg te geven. Hierbij worden ouders geïnformeerd over de wijze waarop het proces loopt.

Als ouders worden uitgenodigd voor het eerste meldcode-gesprek, dan is dit doorgaans geen verrassing. De opvoedprofessional heeft meestal al vaker zijn/haar zorg uitgesproken en hierover met ouders afspraken gemaakt. Het kan echter zijn dat de gesignaleerde zorg zo acuut is dat er geen andere gesprekken hebben plaatsgevonden. Ook dan is het wenselijk om ouders uit te leggen hoe zaken in de organisatie lopen.

Bij de uitnodiging wordt het onderwerp van het gesprek vermeld en ook de (interne) opvoedprofessional(s) die aanwezig zullen zijn worden benoemd. Ouders krijgen daardoor de kans om zich voor te bereiden en om samen (met een gesprekspartner) naar de afspraak te komen. Tijdens het gesprek wordt de zorg besproken en wordt onderbouwd hoe eerder over het onderwerp is gesproken.

Vaak voelen ouders schaamte, verdriet en/of boosheid over de signalen of de stappen die K&O neemt. Het is van belang om hiervoor ruimte te bieden in het gesprek. Ouderpartnerschap behouden is een streven dat in het belang is van het kind. Uiteindelijk moeten er concrete afspraken gemaakt worden om de ontwikkeling, veiligheid en risicofactoren terug te dringen. Leg afspraken vast op papier en laat ouders deze ondertekenen (voor gezien of akkoord).

Tools

Naast gangbare gespreksvaardigheden is onderstaande tool beschikbaar om het gesprek met ouders zo goed mogelijk te laten verlopen.

- Zorggesprekken met ouders

Let op: Als er concrete aanwijzingen zijn, dat door het voeren van het gesprek de veiligheid van een van de betrokkenen in het geding zou kunnen komen, dan kan er van een gesprek met de ouders afgezien worden en zonder vooroverleg een melding gedaan worden.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

AANDACHTS-FUNCTIONARIS
Huiselijk geweld en kindermishandeling

Wegen zorg

Wegen zorg

Op basis van het aangelegde meldcodedossier, (eventueel) overleg met externe professionals en het gesprek met ouders, wordt gewogen of er sprake is van kindermishandeling, huiselijk geweld en/of onveiligheid.

Daarbij worden twee beslissingen genomen:
- Al dan niet doen van een melding bij Veilig Thuis.
- Al dan niet zelf hulp bieden of het organiseren hiervan.

De afweging gebeurt op basis van de drie onderstaande meldnormen:
- Meldnorm 1: In alle gevallen van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid.
- Meldnorm 2: De professional meent dat hij, gelet op zijn competenties, zijn verantwoordelijkheden en zijn professionele grenzen, in onvoldoende mate effectieve hulp kan bieden of kan organiseren
- Meldnorm 3: De professional die hulp biedt of organiseert constateert dat de onveiligheid niet stopt of zich herhaalt.

Let op: voor kinderopvang en onderwijs geldt dat ze zich moeten houden aan de wet meldcode. Dit betekent dat de professional bovenstaande drie meldnormen moet doorlopen. Als deze meldnormen genegeerd worden, en er wordt verzuimd te melden, dan is de professional (die heeft verzuimd te melden) aansprakelijk.

Het is van belang dat er over bovenstaande een besluit wordt genomen en dat dit in de genoemde volgorde gebeurt. De afweging wordt stap voor stap gemaakt aan de hand van vijf afwegingsvragen die in het meldcode-schema terug te vinden zijn. Vervolgens besluiten aandachtsfunctionaris en manager SV of het bieden of organiseren van hulp behoort tot de mogelijkheden van de organisatie en of ouders/verzorgers hiermee instemmen. Als melden volgens het afwegingskader noodzakelijk is, dient ook de tweede beslissingsvraag over eventuele hulp in overleg met betrokkenen en Veilig Thuis beantwoord te worden.

Noot: Op 25 mei 2018 is de nieuwe privacywetgeving (AVG) van kracht geworden. De AVG is een algemeen kader dat niet inspeelt op specifieke situaties, zoals een vermoeden van Kindermishandeling. Daarom geldt als regel dat een specifieke wet prevaleert boven de algemene norm van de AVG. De wet Meldcode gaat dus voor de AVG. Het recht om een dossier aan te maken en te melden bij Veilig Thuis is dus onverminderd van toepassing.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

Vermoeden

Heb je op basis van dhet dossier meldcode, (eventueel) overleg met externe professionals en het gesprek met ouders een vermoeden van Huiselijk geweld en/of Kindermishandeling?

A: NEE: leg het meldcode dossier vast en sluit deze. Blijf de zorg monitoren en organiseer eventueel hulp voor de zorg die leeft.

B: Ja, ik heb een sterk vermoeden van huiselijk geweld en/of kindermishandeling. Het bevoegd gezag van mijn school is op de hoogte.

Ga verder naar de volgende afweging: Veiligheid.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

Veiligheid

Op basis van de stappen van de Meldcode schatten wij als organisatie in dat er sprake is van acute en/of structurele onveiligheid:

A: NEE: Ga verder naar de volgende afweging: Hulp
B: JA of twijfel: doe direct (telefonisch) (anoniem) melding bij Veilig Thuis.

De afwegingen hierna worden met Veilig Thuis doorlopen.

Acute onveiligheid

Van acute onveiligheid is sprake als een persoon in direct fysiek gevaar verkeert en diens veiligheid de komende dagen niet gegarandeerd is. Hij of zij heeft direct bescherming nodig.
Bij het afwegen van signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling schat een professional allereerst en voortdurend in of een betrokkene acuut (levens)gevaar loopt. Dit betreft de aanwezigheid van fysiek of seksueel geweld (met of zonder letsel) of, in het geval van zorgafhankelijke kinderen of (oudere) volwassenen, de áfwezigheid van de meest basale verzorging (waaronder eten, drinken, kleding en onderdak). Het kan ook gaan om het onnodig toedienen van medicijnen of het verrichten van onnodige (medische) zorg.

Structurele onveiligheid

Bij structurele onveiligheid is er sprake van herhaling of het voortduren van een onveilige situatie of geweld.
Een voorgeschiedenis van huiselijk geweld of kindermishandeling is de belangrijkste voorspeller voor het voortduren van onveiligheid (plegerschap of slachtofferschap) in de toekomst. Er kan sprake zijn van een patroon van herhaald geweld, maar ook van permanente tekortkomingen in de geestelijke en/of lichamelijke verzorging van zorgafhankelijke kinderen en/of volwassenen. Structurele onveiligheid heeft schadelijke gevolgen door de herhaling van de feiten, de voortdurende dreiging en (emotionele) onveiligheid. Bijvoorbeeld minderjarigen die opgroeien bij ouders met een zodanige verslavingsproblematiek dat hun fysieke en emotionele veiligheid wordt bedreigd en de ontwikkelmogelijkheden van deze minderjarigen structureel ingeperkt worden. Of vergelijkbare situaties met kwetsbare ouderen en een mantelzorger met psychiatrische problematiek. Denk ook aan escalerende vormen van stalking in partnerrelaties als specifiek voorbeeld.

Disclosure

Een specifieke vorm van acute onveiligheid is ‘disclosure’.
We spreken van ‘disclosure’ (ook wel onthulling genoemd) als slachtoffers, kinderen en/of volwassenen, uit zichzelf een professional om hulp vragen bij huiselijk geweld of kindermishandeling, of zich hierover uiten zonder hulp te vragen. Dit betekent veelal dat het slachtoffer een acute crisis ervaart en vreest voor de veiligheid en/of het welzijn van zichzelf of gezinsleden. Het, zonder goede voorbereiding, met ouders/pleger bespreken van de (door het kind) geuite zorgen, kan ook secundair leiden tot (verergering van) situaties van acute of structurele onveiligheid. Dit geldt uitdrukkelijk ook voor specifieke vormen van geweld zoals: (ex)partnerstalking, huwelijksdwang, eergerelateerd geweld en ouderenmishandeling. Een professionele norm tot melden bij disclosure betekent dan ook zorgvuldige afstemming over vervolgacties tussen de beroepskracht, Veilig Thuis en het slachtoffer.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

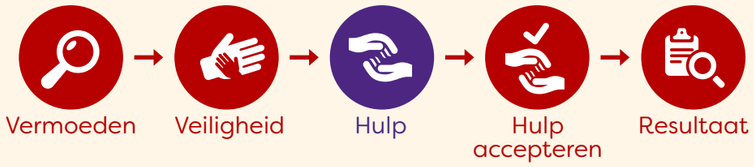

Hulp
Ben ik, of iemand anders in mijn organisatie in staat om effectieve hulp te bieden of te organiseren en kan de dreiging voor mogelijk huiselijk geweld of kindermishandeling afgewend worden?

A: NEE: doe direct melding bij Veilig Thuis. Veilig Thuis zal binnen 5 werkdagen een besluit nemen en een terugkoppeling geven aan de melder

B: JA : ga verder naar de volgende afweging: Hulp accepteren

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

Hulp accepteren

Aanvaarden de betrokkenen de hulp zoals in vorige afweging is georganiseerd, en zijn zij bereid zich actief in te zetten?

A: NEE: doe direct melding bij Veilig Thuis

B: JA: zet de hulp in gang en bespreek het termijn waarop effect meetbaar of merkbaar moet zijn.

Maak alles zo concreet mogelijk en leg het vast in het kinddossier. De aandachtsfunctionaris is als casemanager zorgdrager voor het verdelen van taken en het vastleggen van alle afspraken in het kinddossier.

Ga verder naar de volgende afweging: Resultaat

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

Resultaat
Leidt de hulp binnen de afgesproken termijn tot de afgesproken resultaten ten aanzien van de veiligheid, het welzijn en/of het herstel van de direct betrokkenen?

A: NEE: doe direct melding bij Veilig Thuis

B: JA: maak afspraken over het monitoren van de veiligheid van alle betrokkenen en sluit de hulp af. Aanbeveling hierbij is om een nazorgtraject af te spreken. Leg daarbij termijnen en verwachtingen vast.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

Zorgmonitoren

Nadat het afwegingskader is doorlopen zijn er diverse uitkomsten mogelijk. Het Meldcodedossier kan zijn afgesloten, er kan hulp worden georganiseerd of er kan een melding worden gedaan bij Veilig Thuis. De betrokken professionals blijven dan nog steeds verantwoordelijk voor het signaleren van ontwikkelingsbedreigingen en het bespreken van deze signalen met ouders en (externe) professionals. Als er in de eerste plaats geen melding bij Veilig Thuis is gedaan blijft monitoren belangrijk. Er kunnen later immers signalen ontstaan waardoor de Meldcode alsnog in werking treedt. Ook wanneer er al wel een melding bij Veilig Thuis is gedaan, is het van belang om te blijven monitoren met het oog op nieuwe signalen of toename van bestaande signalen. Daarbij kan het van belang zijn om eventuele nieuwe zorg (weer) te bespreken met ouders, deze kenbaar te maken aan betrokken hulpverleners en/of te melden bij Veilig Thuis. Daarmee wordt monitoring een cyclisch proces, ongeacht het stadium van het Meldcodetraject.

COPYRIGHT © 2019 GGD HOLLANDS MIDDEN EN COLOFON

VERTROUWENSPERSOON

Taken

Advies

Klachten/ vragen

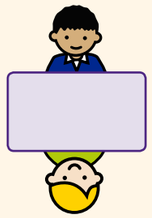

ONDERSTEUNEND PERSONEEL

Beroepscode

Signaleren

Overleg met collega's

Regels:
- We helpen elkaar
- Iedereen is anders maar we horen er allemaal bij
- We zorgen goed voor onszelf, elkaar en onze omgeving

AULA

OUDERKAMER

Opvoedprofessional als partner

(G)MR/Ouder-commissie

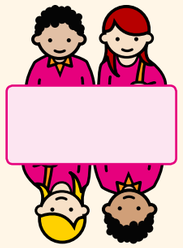

AANDACHTSFUNCTIONARIS

Interne coach

Taken

Dossier Meldcode

Wegen zorg

Contact met ouders

Overleg met externe professionals

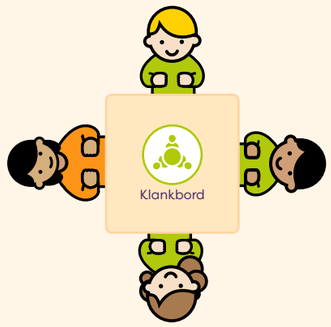

Klankbord

TEAMKAMER

Beroepscode

Taken

Ouders als partner

Overleg met collega's

SYSTEEMAANPAK

RUIMTE

Sociaal emotionele ontwikkeling

Educatie

RUIMTE

Seksuele ontwikkeleing

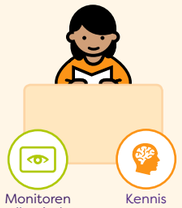

Monitoren welbevinden

Kennis

RUIMTE

Culturen, landen, religies (Burgerschapsvorming)

Dossier

Monitoren welbevinden

KAMER MANAGER

Taken

Functioneren
Solliciteren
Beoordelen

Beroepscode

Calamiteiten

Handhaven beleid

Personeels-beleid

Incidenten-registratie

Wegen zorg

EXTERNE PROFESSIONALS

Ondersteuning

Extern netwerk

EXTERNE VERTROUWENSPERSOON

Klachten/ vragen

Advies

Taken

INHOUD

Signaleren

PLEIN

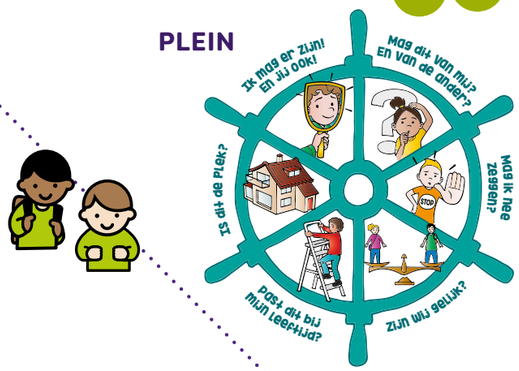

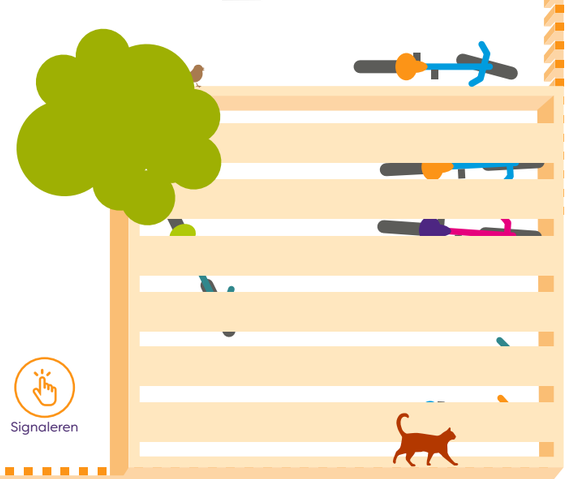

Signaleren

Colofon

RDOGHM.nl - Copyright © 2019 GGD Hollands-Midden
i-DEPOT: 118331
Auteur: GGD Hollands-Midden
Ontwikkeling: GGD Hollands-Midden

Niets van deze uitgave mag worden verveelvoudigd, door middel van druk, fotokopieën, geautomatiseerde gegevensbestanden of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.